

ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนวัดหน้าสตน อำเภอดุสิต จังหวัดนครราชสีมา

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุทธิชัย เดชสุวรรณนิธิ

20 ต.ค. 2537

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

190673

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานិងหนังสือแนบมาแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
จิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... กรีกง ประธาน

(รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีกอง)

..... ทอณภักดี กรรมการ

(อาจารย์ทัศนีย์ ทอณภักดี)

คณะกรรมการสอบ

..... กรีกง ประธาน

(รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีกอง)

..... ทอณภักดี กรรมการ

(อาจารย์ทัศนีย์ ทอณภักดี)

..... วัชรพงษ์ กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์พันธ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้ปฏิญานិងหนังสือแนบนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... ศิริยุมา คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุมา พูลสุวรรณ)

วันที่ 4 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2537

ประกาศขอบคุณการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาและช่วยเหลือของ รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง อาจารย์ทัศนาศา ทอภักดี และรองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มี ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ให้แนวคิดและข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็น ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรสุภกุล และดร.สมศักดิ์ อภิบาลศรี ที่กรุณาให้คำแนะนำ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณอาจารย์ใหญ่ และคณะครู - อาจารย์ โรงเรียนวัดหน้าสตน ที่ให้ความสะดวก และความร่วมมือในด้านต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ทดลอง ตลอดจนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา รุ่น 5 ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ และให้ กำลังใจ จนทำให้ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณคุณเจตน์ นีาทอง และคุณเติมยศ คุณอุตร สุทธิพันธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือ ในการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จนสำเร็จ

ผลความดีทั้งหมดยกนี้ ขอมอบแด่คุณพ่อ คุณแม่ ผู้เป็นที่เคารพรักยิ่งของผู้วิจัย

และสุดท้ายนี้ ขอขอบคุณคุณวไลลักษณ์ เด็กหญิงกฤตยา และเด็กหญิงกานต์พิชชา เดชสุวรรณิธิ ที่เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

สุทธิชัย เดชสุวรรณิธิ

ผลการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจาก
มูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ	19
งานวิจัยในต่างประเทศ	19
งานวิจัยในประเทศ	21
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสียสละ	24
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเสียสละ	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสียสละ	28
งานวิจัยในต่างประเทศ	28
งานวิจัยในประเทศ	28
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	30
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	30
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ	31

บทที่	หน้า
แบบแผนการทดลอง	33
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	44
บทย่อ	44
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	44
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	44
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	44
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	45
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	46
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	46
อภิปรายผล	47
ข้อเสนอแนะ	51
บรรณานุกรม	52
ภาคผนวก	59
ภาคผนวก ก	60
ภาคผนวก ข	75
ประวัติย่อของผู้วิจัย	195

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Control Group	
	Pretest - Posttest Design	34
2	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเสียสละของนักเรียน	
	กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง	41
3	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเสียสละของนักเรียน	
	กลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง	42
4	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเสียสละของนักเรียน	
	กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง	43
5	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเสียสละของนักเรียน	
	กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง	69
6	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความเสียสละ	70
7	แสดงคะแนนความเสียสละของนักเรียนในกลุ่มทดลองก่อนและหลัง	
	การทดลอง	73
8	แสดงคะแนนความเสียสละของนักเรียนในกลุ่มควบคุมก่อนและหลัง	
	การทดลอง	74

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการสังเกตตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม	
ของแบเนตตรา	11

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

พฤติกรรมความเสียสละเป็นพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของสังคม และเป็นคุณลักษณะพื้นฐานอันจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ การพัฒนาประเทศจะดำเนินไปอย่างมีคุณภาพเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากร ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ การพัฒนากำลังคนนับเป็นกลไกขั้นแรกที่จะนำไปสู่การพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ดังที่ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2530 : คำนำ) กล่าวว่าการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญยิ่งในปัจจุบัน โดยเฉพาะสังคมที่มีระบบการแข่งขันกันสูงขึ้น การเห็นแก่ตัวเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางส่งผลถึงเยาวชนของชาติซึ่งเคยชินกับระบบการแข่งขันตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนในระดับอนุบาลจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ตลอดจนการแข่งขันกันเพื่อประกอบอาชีพซึ่งระบบการแข่งขันกันนี้มีผลทำให้คนขาดคุณธรรมและจริยธรรมที่สำคัญไปอย่างมาก โดยเฉพาะคุณธรรมด้านความเสียสละ และสาเหตุที่เยาวชนขาดความเสียสละเพราะสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและการเมือง ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านค่านิยมของสังคมคือเกิดค่านิยมในการแข่งขันกันเพื่อความสำเร็จและความอยู่รอด นิยมการบริโภคมากขึ้น มีการเน้นความสำเร็จและความก้าวหน้าทางวัตถุของแต่ละคนมากขึ้น ทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนไม่เห็นความสำคัญของความเสียสละ อีกทั้งผู้ปกครองไม่มีเวลาให้กับครอบครัวในการที่จะอบรมหรือปลูกฝังคุณธรรมด้านความเสียสละให้กับบุตรหลานของตน (อานวย ทะพินค์แก และชัยนต์ วรรณฐานะภุติ. 2522 : 33)

การพัฒนาคนในภาวะที่สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองมีการแข่งขันกัน จึงจำเป็นต้องเน้นให้คนมีคุณธรรมควบคู่ไปกับการศึกษาด้วย (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2530 : คำนำ) ซึ่งสอดคล้องกับ บรรพต วีระสัย (2518 : 109) ที่กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่จะพัฒนาสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างสังคมไทยปัจจุบันคือการศึกษา การจัดการศึกษามีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาที่ถูกต้อง สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของประเทศ ต้องจัดทั้งในแง่วิชาการควบคู่กับคุณธรรมและจริยธรรม ถ้าการศึกษามุ่งด้านใดด้านหนึ่ง จะทำให้ขาด

คุณภาพผู้เรียนขาดการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ส่งผลให้สังคมมีแต่ความยุ่งเหยิงและ
สับสน ซึ่งคุณธรรมด้านความเสียสละยังเป็นส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งต่อการดำเนินชีวิตในสังคม
อีกด้วย (อานนท์ อาภาภิรมย์. 2521 : 112)

การส่งเสริมและปลูกฝังพฤติกรรมความเสียสละให้แก่เยาวชน จำเป็นอย่างยิ่งที่ควร
เริ่มตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะเด็กวัยประถมศึกษาเพราะเด็กวัยนี้อยู่ในระยะที่จะเริ่มเรียนรู้
กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคม รวมทั้งกฎเกณฑ์ทางจริยธรรมด้วย (ธีระพร อุวรรณโน.
2526 : 3)- และการจัดการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมด้าน
ความเสียสละซึ่งเป็นคุณธรรมด้านหนึ่งในสามสิบด้านที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งกำหนดจุดมุ่งหมายที่เน้นคุณลักษณะของ
ผู้เรียนเกี่ยวกับคุณธรรมด้านความเสียสละไว้ว่า "เพื่อให้ผู้เรียนมีความเสียสละ มีนิสัยไม่เห็น
แก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข" (กระทรวงศึกษาธิการ.
2534 : 33 - 36) และสอดคล้องกับแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่กำหนดคุณสมบัติ
ที่ต้องการเน้นให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในข้อที่หนึ่งคือ การเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็น
แก่ตัว (กระทรวงศึกษาธิการ. 2528 : 12)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นพฤติกรรมความเสียสละเป็นคุณธรรมที่มีความสำคัญและสมควร
ได้รับการปลูกฝัง เนื่องจากปัจจุบันเยาวชนส่วนใหญ่ของชาติยังมีพฤติกรรมนี้อยู่ในขั้นไม่น่าพอใจ
(กระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 33) แนวทางหนึ่งในการแก้ไขและลดปัญหาการขาดความเสียสละ
คือการปลูกฝังพฤติกรรมความเสียสละโดยทุกฝ่ายในสังคมต้องช่วยกันแก้ปัญหาและสร้างเสริมพฤติกรรม
นี้แก่เยาวชนให้เกิดการช่วยเหลือและรู้จักเสียสละ เริ่มตั้งแต่การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ การอบรม
บ่มนิสัยในโรงเรียน การให้ความรู้และการใช้ระบบให้รางวัลแก่ผู้ทำความดีในการช่วยเหลือ
(ธีระพร อุวรรณโน. ม.ป.ป. : 35) ดังนั้น การปลูกฝังหรือพัฒนาพฤติกรรมความเสียสละ
ดังกล่าวควรคำนึงถึงหลักการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura. 1977 : 16 - 22)
ที่ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า พฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์เป็นผลมาจากการเรียนรู้ที่อาจเกิดจาก
ประสบการณ์ตรงหรือจากการสังเกตการกระทำของบุคคลอื่น

วิธีส่งเสริมและปลูกฝังพฤติกรรมด้านความเสียสละให้แก่เด็กสามารถทำได้หลายวิธี
การใช้เทคนิคแม่แบบเป็นวิธีการหนึ่งที่เหมาะสม เพราะการใช้ตัวแบบแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ
ให้ผู้รับการทดลองเห็นเป็นวิธีการที่ทำให้ผู้รับการทดลองเลียนแบบหรือทำตามพฤติกรรมนั้น ๆ

ตามตัวแบบได้ซึ่งเป็นวิธีการที่เด็กเกิดการเรียนรู้และทำตามโดยไม่รู้ลึกลง (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2524 : 67) การทำให้ผู้เรียนได้สังเกตใกล้ชิดตัวอย่างที่ดีได้เห็นตัวแบบที่ใกล้เคียงกับชีวิตประจำวัน จนเห็นคุณค่า ผู้เรียนก็จะยอมรับค่านิยมนั้นและยึดถือปฏิบัติจนเป็นนิสัย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 18) การใช้เทคนิคแม่แบบมีการใช้ตัวแบบหลายวิธี ตัวแบบหนึ่งที่น่าจะเข้าใจให้เด็กสนใจและเลียนแบบน่าจะเป็นแม่แบบวิถีทัศน์เพราะแม่แบบวิถีทัศน์สามารถทำให้ผู้เรียนหรือผู้ดูเห็นภาพและได้ยินเสียงเหมือนภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ ทำให้นักเรียนไม่เบื่อ (ไพบูลย์ จันทยศ. 2526 : 11) ส่วนพนิต วัณโณ (2520 : 11) กล่าวว่า วิถีทัศน์มีบทบาทในการให้การศึกษา ให้ความรู้ได้ทุกรูปแบบตั้งแต่ความรู้ง่าย ๆ ไปหากระบวนการที่สลับซับซ้อนได้ และเป็นเครื่องมือที่สามารถสอนได้เหมือนกับการสอนของครู และวิจิตร ภักดีรัตน์ (2523 : 283 - 284) กล่าวว่า เทปโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีคุณลักษณะเฉพาะตัวที่เหมาะสมที่สุด ทั้งนี้เพราะเทปโทรทัศน์สามารถจะให้ผู้เรียนรับสื่อที่เป็นทั้งภาพและเสียง และอาจมีตัวอักษรประกอบด้วยก็ได้ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้รวดเร็วและเข้าใจง่ายกว่าสื่ออื่น ๆ นอกจากนี้ รัตนา ภักธีธัญญา (2535 : 50 - 51) ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบวิถีทัศน์ที่มีต่อการพึ่งตนเองด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบวิถีทัศน์มีพฤติกรรมการพึ่งตนเองด้านการเรียนสูงขึ้นกว่าเดิม และขณะทำการทดลองยังพบว่า ผู้รับการทดลองมีความกระตือรือร้น มีความตั้งใจ สนใจในเรื่องที่แม่แบบเสนอ ทั้งนี้เพราะแม่แบบที่เสนอในเทปโทรทัศน์นั้นเป็นนักเรียนวัยเดียวกับกลุ่มทดลองจึงทำให้เกิดความสนใจ เข้าใจ การกระทำของแม่แบบและทำให้เกิดแรงจูงใจให้นักเรียนรู้สึกเสมือนว่าตนก็สามารถเป็นบุคคลในเรื่องได้

จากการที่ผู้วิจัยสำรวจสภาพปัญหาโดยสัมภาษณ์ครูผู้สอนและการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดหน้าสวน พบว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 80 มีพฤติกรรมเสียสละน้อย ค่อนข้างเห็นแก่ตัว เช่น นักเรียนที่มีอุปกรณ์การเรียนพร้อมไม่รู้จักเสียสละสิ่งของของตนให้กับเพื่อนที่ขาดส่นหรือไม่มี พยายามหลบหลีกเมื่อทราบว่าครูต้องการให้ช่วยทำงาน เป็นต้น จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยคิดว่าการใช้เทคนิคแม่แบบน่าจะเป็นวิธีการที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมด้านความเสียสละให้นักเรียนได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าสวน อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าสตน อำเภอดุสิต จังหวัดนครราชสีมา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความเสียสละของนักเรียนก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ
2. เพื่อเปรียบเทียบความเสียสละของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับการสอนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบความเสียสละของนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้นหลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ
2. นักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติ
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีความเสียสละสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครู อาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ซึ่งมีความสามารถ ในการใช้เทคนิคแม่แบบเป็นอย่างดี นำเทคนิคแม่แบบไปใช้ในการพัฒนาความเสียสละ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าสตน อำเภอดุสิต จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2536 ที่มีความเสียสละต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 21 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าสน อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2536 ที่มี ความเสียสละต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 20 คน ที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีพัฒนาความเสียสละ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธี ได้แก่

3.1.1 การใช้เทคนิคแม่แบบ

3.1.2 การสอนแบบปกติ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเสียสละ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การใช้เทคนิคแม่แบบ หมายถึง วิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่จะแสดง พฤติกรรมที่เหมาะสม โดยการสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบที่แสดงความเสียสละ ผลจากการสังเกตจะทำให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบ โดยแบ่งเป็น 3 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 ชั้นนำ ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยสนทนาและซักถามนักเรียน เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้นักเรียนสังเกตในครั้งนั้น ๆ

ชั้นที่ 2 ชั้นเสนอแม่แบบ ผู้วิจัยเสนอเรื่องราวของแม่แบบให้นักเรียนสังเกต พฤติกรรมของแม่แบบโดยการฉายวิดีโอ และให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกต เพื่อให้เกิดความคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบ

ชั้นที่ 3 ชั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้จากเทคนิคแม่แบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

วิธีนี้ใช้กับกลุ่มทดลอง

2. การสอนแบบปกติ หมายถึง วิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เกี่ยวกับ ความเสียสละ โดยแบ่งเป็น 3 ชั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนาซักถามนักเรียนเรื่องที่กำหนดตามจุดมุ่งหมายในแต่ละหัวเรื่อง

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องในแต่ละครั้ง และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปราย และซักถามข้อสงสัย จากนั้นจึงให้นักเรียนเล่าถึงประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องราวในครั้งนั้น ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องที่อภิปราย แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมวิธีนี้ใช้กับกลุ่มควบคุม

3. ความเสียสละ หมายถึง การที่นักเรียนแสดงพฤติกรรม โดยการให้ หรือสละประโยชน์ส่วนตนที่ควรจะได้รับหรือมีอยู่ไปช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่ครูหรือเพื่อนในโรงเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่ การเสียสละกำลังกาย การเสียสละทรัพย์สินของ การเสียสละเวลา และการเสียสละความสบาย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การเสียสละกำลังกาย หมายถึง การที่นักเรียนแสดงออกโดยการให้แรงกายของตนไปช่วยเหลือครูหรือเพื่อนในโรงเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่

- 3.1.1 การช่วยหิ้วถือของหนักให้ครูหรือเพื่อนในโรงเรียน
- 3.1.2 การช่วยทำงานห้องสมุด
- 3.1.3 การช่วยทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน

3.2 การเสียสละทรัพย์สินของ หมายถึง การที่นักเรียนแสดงออกโดยการให้หรือแบ่งปันทรัพย์สินของของตน โดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่

- 3.2.1 การบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือเพื่อนในโรงเรียน
- 3.2.2 การแบ่งปันเครื่องบริโภคให้แก่เพื่อนที่ขัดสน
- 3.2.3 การแบ่งปันเครื่องอุปโภคให้แก่เพื่อนที่ขัดสน

3.3 การเสียสละเวลา หมายถึง การที่นักเรียนแสดงออกโดยการแบ่งเวลาที่แม้ว่าจะมีน้อยไปช่วยเหลือครูหรือเพื่อนในโรงเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่

- 3.3.1 การช่วยเหลือครูหรือเพื่อนที่ได้รับอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย
- 3.3.2 การให้ข่าวสารความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อนในโรงเรียนตามกำลังสติปัญญา

- 3.3.3 การพูดปลอบโยนเมื่อเพื่อนได้รับความทุกข์ยาก

3.4 การเสียสละความสุขสบาย หมายถึงการที่นักเรียนแสดงออกโดยการสละหรือละทิ้งความสุขสบายส่วนตัวไปช่วยเหลือครูหรือเพื่อนในโรงเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทนได้แก่

3.4.1 การสละที่นั่งในโรงอาหารให้แก่เพื่อนในโรงเรียน

3.4.2 การสละความสุขที่ตนจะได้รับในช่วงพักกลางวันของนักเรียน โดยสละเวลานั้นไปช่วยครูหรือเพื่อนในโรงเรียนทำกิจธุระ

3.4.3 การสละสิทธิ์ของตนในการเข้ารับบริการซื้ออาหารกลางวันให้แก่เพื่อนในโรงเรียนที่จำเป็น

ความเสียสละวัดได้จากแบบสอบถามความเสียสละที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสียสละ
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเสียสละ
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสียสละ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ

ความหมายของเทคนิคแม่แบบ

เทคนิคแม่แบบ หมายถึง กลวิธีในการสร้างหรือสอนพฤติกรรมใหม่ให้ผู้ประสงค์จะเลียนแบบสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบที่เขาสนใจ (ผ่องพรรณ เกิดนิทัศน์. 2530 : 61 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1968 : 99 - 108)

กระบวนการเรียนรู้จากตัวแบบ

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 22 - 27) กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ว่าเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องพฤติกรรมซึ่งเกิดจากการเรียนรู้จากตัวแบบ เมื่อบุคคลได้เห็นพฤติกรรมที่แปลกใหม่และเหมาะสมจากบุคคลอื่น ทำให้บุคคลรับรู้ความหมายของการกระทำได้ และยิ่งช่วยไม่ให้เกิดการผิดพลาดจากการกระทำนั้น ๆ ด้วย ในกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ตัวแบบเป็นสิ่งที่มิอาจหลีกเลี่ยง

การเรียนรู้มาก กระบวนการเรียนรู้จากตัวแบบนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observation Learning) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการคือ

1. ความสนใจ (Attention Process) เป็นกระบวนการรับรู้ลักษณะสำคัญของตัวแบบอย่างละเอียดที่สุดโดยการสังเกต และรวบรวมสิ่งที่รับรู้มาเป็นขั้นตอน บุคคลจะไม่สามารถเรียนรู้ได้เลยถ้าขาดความสนใจและขาดการรับรู้ พฤติกรรมที่แม่แบบแสดงออกสิ่งที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการนี้คือ

ลักษณะของแม่แบบ แม่แบบที่มีความเด่นชัด จดจำง่าย มีความดึงดูดใจสูง ไม่ซับซ้อน จะมีโอกาสทำให้ผู้สังเกตสนใจได้มาก นอกจากนั้นถ้าพฤติกรรม กิจกรรม และลักษณะของแม่แบบมีความสำคัญ ใกล้เคียงกับผู้สังเกตจะโน้มน้าวจิตใจให้ผู้สังเกตให้ความสนใจได้มาก

ลักษณะของผู้สังเกต กระบวนการนี้จะขึ้นอยู่กับความสามารถในด้านการสังเกต การรับรู้ การรวบรวมและตีความจากพฤติกรรมของแม่แบบ รวมทั้งความสนใจต่อพฤติกรรมของแม่แบบนั้น

2. การเก็บจำ (Retention Process) ในการเรียนรู้โดยการสังเกต บุคคลไม่สามารถจะเรียนรู้ได้มากถ้าปราศจากการเก็บจำ กระบวนการนี้เป็นการรวบรวมรูปแบบพฤติกรรมของแม่แบบที่ได้สังเกตทุกครั้ง แล้วนำมาวางรูปแบบของพฤติกรรมที่เด่นชัดในรูปสัญลักษณ์ (Symbolic Coding) ที่จะช่วยให้จำพฤติกรรมของตัวแบบได้แม้จะเห็นตัวแบบในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ก็ตาม การเก็บจำในรูปสัญลักษณ์กระทำได้ 2 ลักษณะคือ มโนภาพ (Imagination) หรือภาษา (Verbal) การเก็บจำในรูปมโนภาพจะง่ายเมื่อมีการเสนอแม่แบบให้เห็นบ่อย ๆ ส่วนการเก็บจำในรูปภาษาพัฒนาดีกว่าและช่วยให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น เพราะสัญลักษณ์ในรูปภาษาสามารถให้ข้อมูลที่มากพอและง่ายต่อการสะสมความรู้ที่ได้มา นอกจากนั้นการฝึกคิดหรือกระทำตามแม่แบบยังช่วยให้การเรียนรู้จากการสังเกตได้ผลดียิ่งขึ้น การเลียนแบบจึงอาจเกิดขึ้นตามการกระทำของแม่แบบโดยตรงทันที หรืออาจเกิดขึ้นหลังจากการสังเกตแม่แบบมาแล้วระยะหนึ่ง

3. การแสดงออก (Motor Reproduction Process) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตดัดแปลงสัญลักษณ์จากการเก็บจำมาเป็นการกระทำที่เหมาะสม กระบวนการนี้เกี่ยวข้อง กับร่างกายและจิตใจ พฤติกรรมที่แสดงออกมาเป็นการตอบสนองอย่างดีที่สุดเพื่อให้สอดคล้องกับตัวแบบ ซึ่งจะช่วยให้สามารถเข้าใจบ่อเกิด และข้อบกพร่องของพฤติกรรมได้ ผู้สังเกตจะ

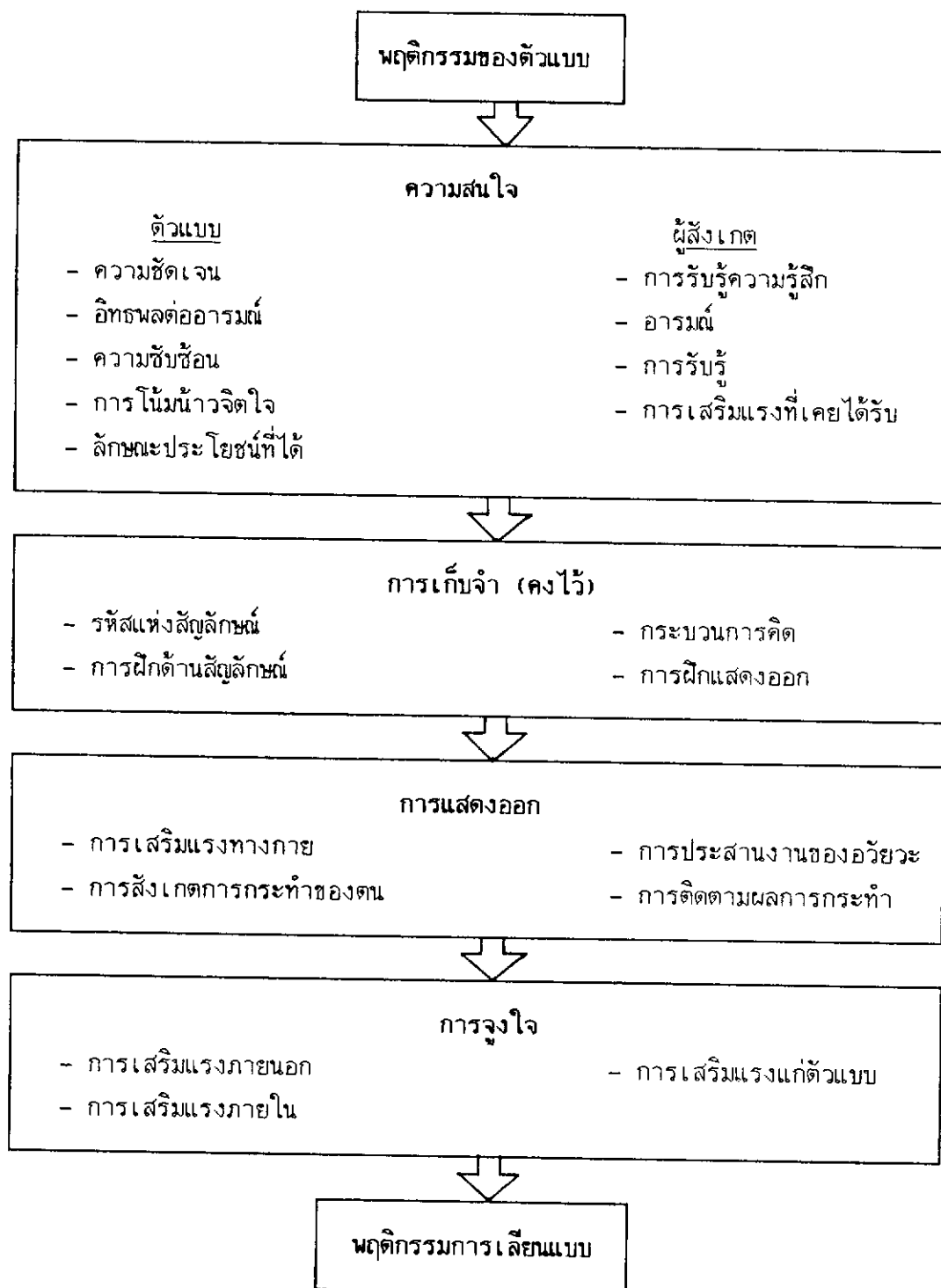
แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนตามที่เขาสั่งเกตได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับระดับความคิด และความซับซ้อนของพฤติกรรม ในระยะแรกการดัดแปลงสัญลักษณ์ให้เป็นการกระทำที่เหมาะสมนั้นทำได้ยาก แต่เมื่อทราบข้อบกพร่องระหว่างสัญลักษณ์กับการดัดแปลงให้เป็นพฤติกรรมก็จะช่วยให้การกระทำตามตัวแบบในคราวต่อไปถูกต้องมากยิ่งขึ้น การแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นเป็นการปรับปรุงทักษะพื้นฐานที่มีอยู่ด้วยการให้ตัวแบบและการฝึกฝน

ทุกวันนี้จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ ๆ ของมนุษย์นั้น จะเป็นไปตามกระบวนการของตัวแบบ ซึ่งผู้เรียนค่อย ๆ ปรับพฤติกรรมของตนตามที่ได้พบเห็นทีละขั้นตอน จนพบแบบแผนที่เหมาะสมที่สุด

4. การจูงใจ (Motivational Procesas) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ได้เรียนรู้มา กับการแสดงออกเพราะในชีวิตจริงบุคคลไม่สามารถจะกระทำตามแม่แบบได้ทั้งหมด บุคคลจึงเลือกที่จะกระทำตามแม่แบบ เมื่อการกระทำนั้นก่อให้เกิดผลดีมากกว่าพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลเสีย การประเมินคุณค่าของพฤติกรรมของแม่แบบโดยผู้สังเกตเป็นไปในรูปของการรับเอาสิ่งที่ตนพอใจและไม่ยอมรับสิ่งที่ตนไม่เห็นด้วย

กระบวนการนี้มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้โดยการสังเกตเป็นอย่างมาก การเห็นตัวแบบมีพฤติกรรมเหมาะสมและได้รับผลตอบแทนที่ดีจากพฤติกรรมนั้น จะก่อให้เกิดการเลียนแบบ รวมทั้งพฤติกรรมที่ทำซ้ำแล้วซ้ำอีกและพยายามปรับปรุงข้อบกพร่องจนได้รับรางวัลเป็นการตอบแทนก็ช่วยให้เกิดการเลียนแบบในสังคมส่วนใหญ่ด้วยเหมือนกัน

ดังนั้น การเรียนรู้จากตัวแบบหรือการเรียนรู้จากการสังเกต ประกอบด้วยองค์ประกอบดังกล่าวกว่าข้างต้น การเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบได้สมบูรณ์จึงต้องมีการจัดวางรูปแบบองค์ประกอบของการเรียนรู้จากแม่แบบอย่างถูกต้องเหมาะสม โดยการกระตุ้นให้ผู้สังเกตมีกำลังใจกับแม่แบบอย่างแท้จริงจนสามารถจดจำและนำมาสร้างสัญลักษณ์แทนพฤติกรรมของตัวแบบได้ ตลอดจนการจูงใจอย่างเหมาะสมจึงจะสามารถทำให้ผู้สังเกตแสดงการตอบสนองออกมาคือการเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบได้ในที่สุด



ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการสังเกตตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ แบนดูรา (Bandura, 1977 : 23)

อิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกต

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 41 - 45) ได้สรุปอิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกต ดังนี้คือ

1. การสร้างพฤติกรรมใหม่ เมื่อผู้สังเกตได้เห็นการกระทำที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อนของแม่แบบ ผู้สังเกตจะรวบรวมรูปแบบของการกระทำใหม่ในรูปของสัญลักษณ์และถ่ายทอดออกมาเป็นพฤติกรรมใหม่
2. การสร้างกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่ จะเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ผู้สังเกตเห็นการกระทำของแม่แบบในลักษณะต่าง ๆ เช่น การตัดสินใจ รูปแบบทางภาษา เป็นต้น จากนั้นผู้สังเกตจะทดสอบการกระทำตามแบบลักษณะต่าง ๆ ภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ และถ้าการตอบสนองส่งผลทางบวก ผู้สังเกตจะรวบรวมรูปแบบลักษณะของตัวแปรในรูปแบบต่าง ๆ แล้วนำมาสร้างเป็นกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่
3. การสอนความคิดและพฤติกรรมสร้างสรรค์ การมีตัวแบบจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์เพราะเมื่อมนุษย์เห็นตัวแบบกระทำพฤติกรรมใด ๆ พฤติกรรมหนึ่งมนุษย์อาจใช้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ประกอบการกระทำของตัวแบบมาพัฒนาเป็นความคิดหรือพฤติกรรมใหม่ขึ้นมา อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมสร้างสรรค์จะไม่มีอิทธิพลต่อการกระทำของผู้สังเกต ถ้าแม่แบบมีประสิทธิภาพไม่พอหรือผู้สังเกตมีทักษะจำกัด
4. การยับยั้งการกระทำและการลดความหวั่นเกรงที่จะกระทำ การที่ได้เห็นแม่แบบถูกลงโทษ ผู้สังเกตมีแนวโน้มที่จะไม่กระทำตามแม่แบบนั้น และในทำนองเดียวกัน ถ้าได้เห็นแม่แบบทำพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง และถูกห้ามปรามแล้วไม่มีผลกระทบใด ๆ ตามมา ผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะกระทำตามแม่แบบนั้น
5. การส่งเสริมการกระทำ การมีแม่แบบจะมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการกระทำทั้งที่เป็นทางบวกและทางลบ ถ้าผู้สังเกตได้เห็นแม่แบบแสดงพฤติกรรมหนึ่ง และได้รับรางวัล ผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะกระทำตามมากขึ้น ในทำนองเดียวกัน ถ้าผู้สังเกตได้เห็นแม่แบบที่แสดงความก้าวร้าว และได้รับการยกย่องว่าเป็นสิ่งดี ผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะกระทำตามมากขึ้น ดังนั้น การเสนอแม่แบบในสังคมจำเป็นต้องมีความระมัดระวังอย่างยิ่ง เพราะอาจจะมีผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมทางลบได้

6. ทางด้านอารมณ์ การมีแม่แบบนอกจากจะส่งผลต่อการกระทำแล้ว ยังมีผลต่ออารมณ์ของผู้สังเกตให้รุนแรงเพิ่มขึ้น และกระตุ้นให้เกิดอารมณ์คล้อยตามไปด้วย

7. การเฝ้าอำนวยความสะดวกให้เกิดการกระทำตามแม่แบบ การกระทำใดที่คนให้คุณค่า และมีความชื่นชมอยู่เสมอ การกระทำของแม่แบบนั้นก็จะทำให้ผู้สังเกตกระทำได้โดยรวดเร็ว และกระทำตามได้ง่าย นอกจากนี้ เมื่อคนสามารถกระทำตามแม่แบบได้เร็วจะทำให้เกิดการแผ่ขยายจากสังคมหนึ่งไปสู่สังคมหนึ่งได้โดยเร็วด้วย ดังจะเห็นได้ว่าการมีแม่แบบนอกจากจะทำให้ผู้สังเกตมีความเปลี่ยนแปลงภายในตนเองแล้ว ยังทำให้สังคมนั้น ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอีกด้วย

กลวิธีในการเรียนรู้จากตัวแบบ

ในการนำทฤษฎีของแบนดูราไปใช้ เพื่อให้ผู้สังเกตเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นนั้น แบล็คแมน และซิลเบอร์แมน (Blackman and Silberman. 1975 : 57) ได้สรุปเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติดังนี้

1. กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้
2. มีแบบซึ่งแสดงพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้เหมาะสม
3. ให้แรงเสริมกับแม่แบบ เมื่อแม่แบบสามารถแสดงพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้

ลักษณะของแม่แบบ

การเรียนรู้ของเด็กโดยใช้แม่แบบนั้น เด็กจะเรียนรู้จากแม่แบบซึ่งแม่แบบทำหน้าที่เป็นสื่อและเป็นสื่อกลางให้ผู้เรียนได้สังเกต และเลียนแบบพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมาย ซึ่งกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตนี้เป็นวิธีการเรียนรู้แบบพื้นฐานที่ให้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง และมีข้อดีอยู่หลายประการคือ ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ในทัศนที่ซับซ้อนหรือยาก ๆ ได้ดีและรวดเร็ว (Patterson. 1974 : 138 - 139) แบนดูรา (Bandura. 1977 : 40 - 51) ได้แบ่งแม่แบบไว้เป็น 2 ชนิดคือ แม่แบบจากตัวจริงกับแม่แบบที่เป็นสัญลักษณ์ซึ่งอาจเป็นคำพูด เอกสาร หรือใช้สื่อทัศนวัสดุ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สไลด์ หรือวิดีโอเทป เป็นต้น

วัชรวิ ทรัพย์มี (2525 : 212 - 213) สรุปหลักการการเรียนรู้จากตัวแบบไว้ดังนี้

1. ให้ผู้สังเกตได้เรียนรู้พฤติกรรมใหม่จากการสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบซึ่งจะช่วยให้ผู้สังเกตได้เรียนรู้ทักษะในการก่อให้เกิดพฤติกรรมใหม่
2. ผู้สังเกตอาจจะรับรู้วิธีการที่จะนำมาสู่พฤติกรรมที่พึงปรารถนามาก่อนแล้ว แต่ยังไม่ได้ทำหรือคาดว่าจะทำไม่ได้ จากการสังเกตพฤติกรรมที่แม่แบบแสดงจะช่วยกระตุ้นให้ผู้สังเกตได้แสดงพฤติกรรมที่เรียนรู้มาแล้วนั้น
3. แม่แบบจะต้องมีลักษณะน่าสนใจ เพื่อเป็นแรงจูงใจหรือส่งเสริมให้ผู้สังเกตเลียนแบบ

4. หลังจากผู้สังเกตได้สังเกตพฤติกรรมของแม่แบบแล้ว ผู้สังเกตจะจดจำพฤติกรรมแม่แบบไว้ในความทรงจำ เพื่อนำไปแสดงพฤติกรรมในอนาคต

5. หลังจากผู้สังเกตได้สังเกตพฤติกรรมของแม่แบบแล้ว ให้โอกาสผู้สังเกตฝึกฝนพฤติกรรมนั้น และผู้ควบคุมจะเป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้สังเกต

ได้มีผู้นำกลวิธีการเรียนรู้จากตัวแบบไปใช้ในการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ด้านต่าง ๆ โดยให้ผู้สังเกตตัวแบบที่แสดงลักษณะที่พึงประสงค์ และตัวแบบได้รับแรงเสริมจากการแสดงพฤติกรรมนั้น ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบด้วยกัน ได้แก่

1. ให้สังเกตพฤติกรรมของบุคคลจริง ๆ (Live Models) ในลักษณะของการปะทะสัมพันธ์ระหว่างแม่แบบกับสิ่งเร้าที่กำหนดให้โดยตรง ในการแสดงพฤติกรรมของแม่แบบนั้นควรได้รับแรงเสริมทางบวกด้วย

2. การให้แม่แบบภายใน (Covert Models) เป็นกลวิธีการที่ให้ผู้สังเกต หรือผู้รับการบำบัด จินตนาการว่าตนเองกำลังสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบที่แสดงในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามคำสั่งของผู้บำบัด

3. แม่แบบที่อยู่ในรูปสัญลักษณ์ (Symbolic Models) โดยให้ผู้สังเกต หรือผู้รับการบำบัด สังเกตแม่แบบที่เป็นคนหรือกลุ่มคนในภาพยนตร์หรือวิดีโอ ซึ่งแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ผู้สังเกตสนใจ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้วีดีโอเทป ซึ่งเป็นแม่แบบที่เป็นสัญลักษณ์ เนื่องจากวิธีทัศน์ที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนนั้นมีค่าใช้จ่ายในการผลิตไม่สูงมากนัก การถ่ายทำจากของจริงก็ทำได้สะดวกไม่ต้องล้างฟิล์มเหมือนภาพยนตร์ ในกรณีที่เป็ภาพยนตร์ที่ตีมีสารก็สามารถยืมมาบันทึกกันเองได้ ประโยชน์ที่ได้รับในการเรียนการสอนคือ นักเรียนจะเห็นภาพและได้ยินเสียงเหมือนภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ ทำให้นักเรียนไม่เบื่อ (ไพบูลย์ จันทยศ. 2526 : 11) นอกจากนี้ พินิต วัณโณ (2520 : 11) กล่าวว่า วิธีทัศน์มีบทบาทในการให้การศึกษา ให้ความรู้ได้ทุกรูปแบบตั้งแต่ความรู้ง่าย ๆ ไปหากระบวนการที่สลับซับซ้อนได้ และเป็นเครื่องมือที่สามารถสอนได้เหมือนกับการสอนของครู

บุคคลที่เด็กเลียนแบบ

สวานา พรพัฒน์กุล (2525 : 2 - 7) กล่าวว่า บุคคลที่เด็กจะเลียนแบบนั้น จะเริ่มต้นจากคนใกล้ชิดที่สุด แล้วค่อย ๆ ห่างออกไปจากตัวเด็กตามพัฒนาการทางสังคมของเขา ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

1. เลียนแบบจากพ่อแม่และครู ในช่วงที่เด็กเริ่มเลียนแบบได้ เด็กจะเลียนแบบบุคคลที่ใกล้ชิดที่สุด คือ พ่อ แม่ ซึ่งมีความหมายถึงผู้ปกครองและผู้เลี้ยงดูเด็กแทนพ่อแม่ด้วย เมื่อเด็กเติบโตขึ้น เด็กไปโรงเรียนใช้เวลาครึ่งหนึ่งของชีวิตในแต่ละวันอยู่กับครู ดังนั้น ความสำคัญของครูในการเป็นตัวแบบจึงพอ ๆ กับ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูจึงควรเป็นตัวแบบที่ดี แต่ต้องไม่แล้งแสดงบทบาทของตัวแบบให้แก่เด็ก

2. เลียนแบบจากแบบที่เด็กชอบ จะต้องเป็นตัวแบบที่ก่อให้เกิดความพอใจแก่เด็ก อาจเป็นเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ ที่แวดล้อมเขาอยู่

3. เลียนแบบตัวแบบที่ตรงกับความสนใจ การเลียนแบบจะเกิดขึ้นเมื่อตัวแบบนั้นตรงกับ ความสนใจ เด็กหญิงจะเลียนแบบแตกต่างไปจากเด็กชาย เนื่องจากความสนใจแตกต่างกัน แม้ในกลุ่มเด็กหญิงหรือเด็กชายด้วยกัน ความสนใจก็จะแตกต่างกันไปอีก เช่น เด็กหญิงบางคนสนใจเลียนแบบการทำงานในบ้านของพ่อแม่ บางคนอาจจะสนใจศิลปะการแสดงต่าง ๆ ที่ตนเห็นในรายการโทรทัศน์ และพยายามที่จะเลียนแบบสิ่งนั้นให้ได้

4. เลียนแบบจากผู้กล้าหาญ ไม่ว่าจะเป็นเด็กหญิงหรือเด็กชายย่อมจะมีผู้กล้าหาญที่ตนยกย่องและพอใจที่จะเลียนแบบตาม ตัวแบบมาจากเรื่องจริงหรือไม่ก็ได้ ตัวแบบของเด็กมักเป็นบุคคลที่มีอายุมากกว่า

5. เลียนแบบจากตัวละคร ซึ่งเป็นตัวละคร ภาพยนตร์และโทรทัศน์ เป็นต้น

ผลที่เกิดกับผู้สังเกตจากการเห็นผลตอบแทนที่ตัวแบบได้รับ

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 117 - 121) ได้สรุปเกี่ยวกับการเสริมแรงแม่แบบไว้ว่า ในชีวิตประจำวันคนมีโอกาที่จะสังเกตเห็นการกระทำและผลที่เกิดจากการกระทำของบุคคลอื่น ซึ่งมีทั้งผลกรรมที่เป็นรางวัล การลงโทษ และการไม่สนใจใยดี คนจึงได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้วิธีการที่นำมาซึ่งความสำเร็จ และวิธีการที่จะก่อให้เกิดความผิดพลาดจากบุคคลอื่น พอ ๆ กับการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การได้เห็นผลจากการกระทำของบุคคลอื่นสามารถทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ เช่นเดียวกันกับการที่บุคคลนั้นได้ลงมือกระทำพฤติกรรมนั้นด้วยตนเอง การได้เห็นความสำเร็จจากการกระทำของบุคคลอื่นทำให้แนวโน้มในการกระทำพฤติกรรมนั้นสูงขึ้น ส่วนการได้เห็นความล้มเหลวจากการกระทำของผู้อื่นทำให้แนวโน้มในการกระทำพฤติกรรมนั้นต่ำลง

1. การเสริมแรงที่เกิดจากการเห็นตัวแบบได้รับแรงเสริม (Vicarious Reinforcement) การเสริมแรงแบบนี้เกิดขึ้นเมื่อผู้สังเกตเห็นว่า บุคคลอื่นกระทำพฤติกรรมเช่นนั้นแล้วได้รับการเสริมแรง ผลจากการศึกษาจำนวนมากแสดงให้เห็นว่าการที่ได้เห็นพฤติกรรมของตัวแบบได้รับรางวัล ย่อมมีประสิทธิภาพกว่าการเห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นอย่างเดียว ผลกรรมทางบวกที่บุคคลสังเกตเห็นเป็นตัวส่งเสริมให้บุคคลรับเอาพฤติกรรมนั้นมาเป็นของตน บุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมา เมื่อมีสิ่งจูงใจให้เขากระทำเช่นนั้น

2. การเสริมแรงที่เกิดจากการเห็นตัวแบบถูกลงโทษ (Vicarious Punishment) จากการสังเกตเห็นผลกระทบของตัวแบบ สามารถทำให้พฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ การได้เห็นผลกระทบทางลบจะมีผลให้แนวโน้มของการกระทำทำนองนั้นหรือการกระทำที่ใกล้เคียงกับพฤติกรรมนั้นลดลง ปรากฏการณ์เช่นนี้พบมากที่สุดในการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย การได้เห็นว่าการกระทำที่ก้าวร้าวได้รับการลงโทษย่อมทำให้การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวเกิดขึ้นน้อยกว่า

การได้เห็นว่าการกระทำนั้นได้รับรางวัล หรือไม่ได้รับผลกรรมใด ๆ เลย (Bandura. 1977 ; citing Bandura. 1973) บุคคลอาจได้เห็นตัวอย่างมาก่อนว่า พฤติกรรมของ ตัวแบบถูกลงโทษทางวาจาหรือทางร่างกายจากบุคคลอื่น และตัวแบบที่แสดงการกระทำที่เป็นการ ลงโทษตัวเองจากการที่ตนเองมีพฤติกรรมที่บกพร่อง ซึ่งการได้เห็นตัวแบบกระทำเช่นนั้นจะมีผล กระทบต่อบุคคลในการยับยั้งการกระทำในทำนองเดียวกันกับตัวแบบ การได้เห็นตัวแบบวิจารณ์ การกระทำบางอย่างของตนว่าไม่สมควรที่จะให้รางวัลตัวเอง จะมีผลในทางลดแนวโน้มที่จะให้ รางวัลตัวเองของบุคคลเมื่อบรรลุการกระทำในลักษณะเดียวกัน (Bandura. 1977 ; citing Bandura. 1971)

วิธีการให้ตัวแบบ

ผ่องพรรณ เกิดนิทัศน์ (2530 : 61 - 69) กล่าวว่า วิธีการให้ตัวแบบ โดยเสนอตัวแบบที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อให้ผู้สังเกตได้สังเกตพฤติกรรมตลอดทั้งกิจกรรม ต่าง ๆ ของตัวแบบ ผลจากการสังเกตจะทำให้บุคคลนั้นเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบหรือ เกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่พึงประสงค์

วิธีการให้ตัวแบบอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องพิจารณาองค์ประกอบ ต่อไปนี้

1. การคัดเลือกตัวแบบ วิธีการคัดเลือกตัวแบบประกอบด้วย

- 1.1 ตัวแบบจะต้องมีชื่อเสียง มีความน่าเชื่อถือ และเป็นตัวแบบที่ ได้รับคัดเลือกแล้วว่าเป็นตัวอย่างที่ดีเหมาะสม และสอดคล้องกับเป้าประสงค์ ซึ่งจะทำให้ ผู้เลียนแบบมั่นใจที่จะเลียนแบบนั้นมากยิ่งขึ้น
- 1.2 ตัวแบบและผู้เลียนแบบควรมีความคล้ายคลึงกัน หรือมีลักษณะ หรือคุณสมบัติ ร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ดึงดูดความสนใจของผู้สังเกตและจะช่วยให้ประสิทธิภาพของการเลียนแบบสูงขึ้น เช่น อยู่ในวัยเดียวกัน เป็นเพื่อนกัน เป็นต้น
- 1.3 ลักษณะของกิจกรรมที่เลียนแบบ ควรจะเป็นกิจกรรมที่ประกอบด้วย พฤติกรรมที่ไม่สลับซับซ้อน จะทำให้การเลียนแบบเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และดึงดูดความสนใจ ของผู้สังเกตได้เป็นอย่างดี

จากวิธีการดังกล่าว ผู้วิจัยเลือกการใช้ตัวแบบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับชั้นเดียวกัน และมีสภาพความเป็นอยู่ทั่ว ๆ ไปใกล้เคียงกัน ซึ่งตัวแบบในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหน้าศาล อำเภอหัวไทร จังหวัด นครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2536

2. การเสนอตัวแบบ มีวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 เสนอตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรง โดยจะต้องให้แรงเสริมแก่ตัวแบบและให้แรงเสริมแก่ผู้สังเกต เมื่อสามารถแสดงพฤติกรรมได้ เช่นเดียวกับตัวแบบหรือเกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ อย่างเหมาะสม

2.2 เสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง โดยสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่างจะทำหน้าที่เป็นสัญญาณบอกให้ผู้สังเกตรู้ว่า ถ้าแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ แล้วจะได้รับการเสริมแรง สิ่งเร้าประเภทนี้ควรเสนอควบคู่กับการเสริมแรงจะทำให้การเลียนแบบเกิดขึ้นอย่างคงทนถาวร และมีประสิทธิภาพ

2.3 เสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง การเสริมแรงทางบวกและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2528 : 408) กล่าวถึง หลักในการที่จะใช้ตัวแบบในการเสริมสร้างพฤติกรรมให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้ ต้องกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการจะให้ตัวแบบแสดงเพื่อให้บุคคลสังเกตและเลียนแบบให้ชัดเจน ซึ่งความชัดเจนของพฤติกรรมนั้นจะต้องหมายถึง การสังเกตเห็นวัดได้โดยใช้คนตั้งแต่ 2 คน สามารถสังเกตและวัดได้ตรงกัน และต้องแน่ใจว่าพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงนั้นจะต้องอยู่ภายในระดับความสามารถที่จะกระทำ ไม่เช่นนั้นผู้สังเกตพฤติกรรมของตัวแบบจะเกิดความคับข้องใจในการเรียนรู้พฤติกรรม เมื่อผู้สังเกตตัวแบบเลียนแบบพฤติกรรมถูกต้อง หรือใกล้เคียงแล้วผู้เลียนแบบจะต้องได้รับการเสริมแรงทันที ผู้ดำเนินโปรแกรมจะต้องไม่ควบคุมความสนใจของผู้สังเกตตัวแบบด้วยวิธีการรุนแรง เช่น ตีหรือดุด่า ควรมีการรวบรวมข้อมูลที่แสดงถึงความก้าวหน้าของผู้สังเกตด้วย เพราะจะทำให้ผู้สังเกตรู้ว่าตนเองก้าวหน้าจริง และเป็นตัวเสริมแรงที่ดีอีกด้วย ในกรณีที่ผู้สังเกตไม่สามารถเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบนั้นอาจจะใช้การชี้แนะเข้าช่วยด้วย เพราะจะทำให้เรียนรู้เร็วขึ้น และควรเลือกตัวแบบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับผู้สังเกต พร้อมทั้งให้มีความเด่นตลอดจนสามารถแสดงพฤติกรรมที่จะให้เลียนแบบได้อย่างคล่องแคล่วด้วย

ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ

การใช้วิธีการใด ๆ ก็ตามย่อมมีทั้งผลดีและผลเสีย ดังนั้น จึงควรทราบข้อดีและข้อจำกัดของการใช้แม่แบบก่อนที่จะนำไปใช้เพื่อป้องกันความผิดพลาด (ผ่องพรรณ พัทธ์กษ. 2530 : 69)

1. ข้อดีของวิธีการให้ตัวแบบ

1.1 ถ้ามีการให้การเสริมแรงแก่ผู้สังเกตภายหลังที่ผู้สังเกตสามารถเลียนแบบหรือแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้เช่นเดียวกับตัวแบบ หรือผู้สังเกตสามารถแสดงพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่เหมาะสม จะทำให้ความถี่ของการเกิดพฤติกรรมค่อย ๆ มีความถี่สูงขึ้นและคงทนถาวรยิ่งขึ้น

1.2 การให้ตัวแบบช่วยให้ผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบเกิดพฤติกรรมใหม่ที่ไม่เคยเกิดมาก่อน

1.3 การให้ตัวแบบช่วยเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบ

1.4 การให้ตัวแบบช่วยเื้ออำนวยความสะดวกให้ผู้สังเกตที่เคยเรียนรู้มาก่อนแล้วมีแนวโน้มที่จะแสดงออกมา

2. ข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ

2.1 การใช้การให้ตัวแบบแต่เพียงอย่างเดียวทำให้การเกิดพฤติกรรมใหม่มีความล่าช้า ด้วยเหตุนี้ ควรให้ตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรงทางบวก การให้ข้อมูลย้อนกลับ และสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง เพื่อให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ต้องการสร้างหรือสอนนั้นเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

2.2 การคัดเลือกตัวแบบตลอดทั้งกิจกรรมที่จะให้เลียนแบบ ผู้คัดเลือกจะต้องตระหนักถึงสำคัญของเรื่องดังกล่าวนี้ เพราะมิฉะนั้นจะทำให้เสียเวลาในการทดลอง

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ

งานวิจัยในต่างประเทศ

แบนดูรา รอส และรอส (Bandura, Ross and Ross. 1963 : 3)

ได้ศึกษาผลของการใช้แม่แบบต่อการเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าว โดยจัดแบ่งแม่แบบเป็น

3 ลักษณะคือ แม่แบบที่เป็นจริง แม่แบบที่เป็นภาพยนตร์ แสดงด้วยคนจริง และแม่แบบที่ทำเป็นภาพยนตร์การ์ตูน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กก่อนวัยเรียน ผลการทดลองพบว่าเด็กที่ได้รับแม่แบบก้าวร้าว แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้น ส่วนกลุ่มที่ไม่ได้รับแม่แบบไม่ค่อยมีพฤติกรรมก้าวร้าวปรากฏ และแม่แบบที่เป็นภาพยนตร์มีผลต่อพฤติกรรมของผู้สังเกตัดเทียบกับแม่แบบที่เป็นตัวจริง

ฮิลส์ (Hicks. 1965 : 96 - 100) ได้ทดลองผลของการให้แม่แบบที่มีวัยและเพศต่างกัน กับพฤติกรรมก้าวร้าวปรากฏว่ากลุ่มที่ได้รับแม่แบบเป็นเด็กชายวัยเดียวกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากที่สุด และกลุ่มที่ได้รับแม่แบบเป็นผู้ใหญ่เพศชายมีพฤติกรรมก้าวร่ววน้อยที่สุด

แบนดูรา กุลเช็ก และเมนเลฟ (Bandura, Grusec and Menlove. 1966 : 16 - 23) ได้ทำการทดลองเพื่อปรับพฤติกรรมด้วยการใช้ตัวแบบกับเด็กที่กลัวสุนัข โดยแบ่งเด็กออกเป็น 4 กลุ่ม

- กลุ่มที่ 1 ให้ดูตัวแบบที่เล่นกับสุนัข ในงานวันเกิด
- กลุ่มที่ 2 ให้ดูตัวแบบที่เล่นกับสุนัขในบรรยากาศปกติ
- กลุ่มที่ 3 ให้ดูสุนัขที่อยู่ในงานวันเกิดโดยไม่มีตัวแบบ
- กลุ่มที่ 4 ให้ดูบรรยากาศในงานวันเกิดโดยมีสุนัขและตัวแบบ

ปรากฏว่าเด็กที่ได้ดูตัวแบบแสดงการปะทะสัมพันธ์กับสุนัขในงานเลี้ยงและบรรยากาศปกติมีความกลัวลดลงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ดูตัวแบบ

แจฟฟี และคาร์ลสัน (Jaffe and Carlson. 1972 : 329 - 339) ได้ศึกษาบทบาทของตัวแบบ ที่มีประสิทธิภาพในการลดความวิตกกังวลในการสอบ พบว่า ผู้ถูกทดลองทั้ง 4 กลุ่ม มีความวิตกกังวลลดลงกว่ากลุ่มควบคุม

เคอร์เนอร์ (Cornor. 1963 : 15 - 22) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรมของเด็กที่แยกตนเอง ผลปรากฏว่า การใช้ตัวแบบในรูปสัญลักษณ์ทำให้เด็กเปลี่ยนแปลงเป็นคนที่ไม่แยกตัวเอง ได้รวดเร็วกว่ากระบวนการแต่งพฤติกรรมของครูในชั้นเรียน

ดัลตัน ซันด์แบล็ค และฮิลเบ็ต (Dalton, Sunblad and Hylbett. 1973 : 378 - 383) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการฝึกความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง โดยวิธีการให้ตัวแบบเปรียบเทียบกับวิธีอ่านปรากฏว่า ผู้รับการทดลองที่ฝึกโดยการให้ตัวแบบสามารถตอบสนองที่สื่อถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้งได้ในระดับที่สูงกว่ากลุ่มที่ใช้การอ่านและกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ มิทลาร์สกี ไบรอัน และบริคแมน (Midlarsky, Bryan and Brickman. 1973 : 321 - 328) ได้ศึกษาผลการใช้แม่แบบและรางวัลที่มีต่อพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนหญิงเกรด 6 จำนวน 72 คน ใช้แม่แบบ 3 ลักษณะ คือ แบบเอื้อเฟื้อ เป็นกลาง และละโมภ การทดลองใช้การสร้างสถานการณ์ให้เล่นเกม ผลการทดลองพบว่า แม่แบบและรางวัลที่เป็นคำพูดยกย่องมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังให้เกิดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ

งานวิจัยในประเทศ

ในประเทศไทยได้มีผู้นำเทคนิคแม่แบบมาใช้ศึกษาค้นคว้าดังนี้

สุเชษฐ์ ม่าห์หมื่น (2519 : 56 - 61) ศึกษาอิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน ผลการทดลองปรากฏว่าผู้ที่มีความวิตกกังวลสูงและไม่เห็นตัวแบบมีพฤติกรรมการโกงมากที่สุด ส่วนระดับจริยธรรมของบุคคลไม่สามารถทำนายพฤติกรรมการโกงได้แม่นยำนัก แต่เป็นเครื่องชี้บอกว่าถ้ามีตัวแบบที่ดีแล้วผู้ที่จะรับรู้และเลียนแบบมากที่สุดคือผู้ที่มีระดับจริยธรรมสูง ส่วนผู้ที่มีจริยธรรมต่ำมีการเลียนแบบน้อยกว่า และจะเลียนแบบเมื่อตัวแบบมีลักษณะจูงใจน่าเลียนแบบ

ดวงเดือน พันธุนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จันท์ (2520 : 5 - 6) ศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทยกับกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ 11 - 25 ปี จำนวน 2,400 คน โดยศึกษาภาคสนามและในห้องปฏิบัติการ สรุปได้ว่า การมีหรือไม่มีตัวแบบที่กระทำความดีมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กมากกว่าลักษณะทางจริยธรรมในตัวเด็กเองอย่างมากคือในภาวะที่ติดรางวัลทันทีและไม่มีความดี วิจัยรุ่นมากกว่าครึ่ง โกงคะแนน ส่วนผู้มีจริยธรรมต่ำไม่ค่อยยอมรับอิทธิพลของตัวแบบมากนัก ตัวแบบประเภทละอายใจตนเองมีอิทธิพลชักจูงให้ผู้สังเกตแบบทุกประเภทเลียนแบบ แต่ตัวแบบประเภทละอายใจคนอื่นไม่มีอิทธิพลต่อผู้สังเกตแบบ

กรรณิการ์ ลิทธิศักดิ์ (2522 : 46 - 51) ได้ศึกษาผลของตัวแบบและการเสริมแรงที่มีต่อพฤติกรรมการเลียนแบบ ผลการทดลองปรากฏว่า ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมการจัดภาพอย่างละเอียดส่งเสริมการเลียนแบบได้ดีกว่าตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมการจัดภาพอย่างไม่ละเอียดและพบว่า การเสริมแรงแก่ตัวแบบและเด็กจะส่งเสริมการเลียนแบบได้ดีที่สุด

กาญจน์ แก้วทอง (2522 : 33 - 35) ได้ทดลองใช้แม่แบบเพื่อเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านศรีธรรมราช อายุระหว่าง 13 - 16 ปี

จำนวน 40 คน กลุ่มทดลองให้ดูแบบที่เป็นสไลด์ประกอบคำบรรยาย 19 แผ่น กลุ่มควบคุมเรียนจากการสอนปกติ ผลการศึกษาพบว่า การใช้แม่แบบมีผลทำให้ผู้รับแบบมีมีโนภาพแห่งตนแตกต่างจากกลุ่มที่ไม่ได้รับแม่แบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์ (2524 : 52 - 53) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเมืองเลย จังหวัดเลย จำนวน 40 คน เครื่องมือในการศึกษาได้แก่ แบบทดสอบวัดทัศนคติเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์กับ "แม่แบบ" ซึ่งเป็นสไลด์การ์ตูนประกอบเสียง 5 เรื่อง ดำเนินการให้ "แม่แบบ" แก่กลุ่มทดลอง จำนวน 5 ครั้ง ใช้เวลา 5 วันติดต่อกัน วันละ 1 ชั่วโมง ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองซึ่งได้รับแม่แบบมีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุณีย์ ชินศักดิ์ชัย (2525 : 33 - 35) ศึกษาการทดลองใช้หุ่นเชิดมือเป็นแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน โดยให้กลุ่มทดลองดูหุ่นเชิดมือสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 1 เรื่อง เรื่องละประมาณ 10 นาที จำนวน 5 เรื่อง ส่วนกลุ่มควบคุมให้นักเรียนรู้จากการสอนตามปกติ ผลจากการทดลองพบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จรัส ดิษฐ์แก้ว (2525 : ก - ข) ได้ศึกษาผลของตัวแบบที่มีต่ออัตมโนทัศน์ และการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่เพื่อนไม่ยอมรับ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน เครื่องมือในการศึกษาได้แก่ แบบสำรวจการประมาณค่าการปรับตัวทางสังคม แบบทดสอบวัดอัตมโนทัศน์และตัวแบบซึ่งเป็นภาพนิ่งและเทปบันทึกภาพเกี่ยวกับการรับรู้อัตมโนทัศน์ทางบวก และการปรับตัวทางสังคมเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของอัตมโนทัศน์ และการปรับตัวทางสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย โรจนวิภาค (2525 : ก - ข) ที่ศึกษาผลของตัวแบบที่มีต่ออัตมโนทัศน์และการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชายที่ประพฤติดื้อต่อสังคม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระนารายณ์ จังหวัดลพบุรี จำนวน 60 คน ปีการศึกษา 2524 เครื่องมือในการศึกษาได้แก่ แบบทดสอบวัดอัตมโนทัศน์ และแบบสำรวจการประมาณค่าการปรับตัวทางสังคม ตัวแบบซึ่งเป็นสไลด์และเทปบันทึกภาพเกี่ยวกับการรับรู้อัตมโนทัศน์ทางบวกและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคม หลังจากการทดสอบ 30 วัน

ผลการทดลองปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยอัตโนมัติและการประมาณค่าการปรับตัวทางสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กันยา ประสงค์เจริญ (2526 : 31 - 32) ศึกษาการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2526 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบวัดทัศนคติที่มีต่อวินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบ "แม่แบบ" ซึ่งเป็นนิทานประกอบหุ่น 7 เรื่อง ให้กลุ่มทดลองได้ชมการแสดงหุ่นตามบทนิทาน จำนวน 7 ครั้ง ผลการทดลองพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 มีการพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบสูงขึ้นที่ระดับ .01 และกลุ่มทดลองมีการพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศรีนยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530 : 42) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน โดยกลุ่มทดลองสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบเป็นภาพคนในรูปสไลด์ ประกอบคำบรรยาย กลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ หลังการทดลองพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีการประหยัสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีการประหยัสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศศิธร บรรลือสินธุ์ (2530 : 46) ที่ศึกษาผลการใช้ตัวแบบที่มีต่อคุณธรรมด้านความกตัญญูแก่เวที ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดอุดรธานี จำนวน 40 คน ผลปรากฏว่า การสอนโดยใช้ตัวแบบเรื่องความกตัญญูแก่เวที ทำให้นักเรียนมีคุณธรรมด้านความกตัญญูแก่เวทีสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคุณธรรมด้านความกตัญญูแก่เวทีของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการสอนโดยใช้ตัวแบบสูงกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุมภายหลังการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัตน ภัทรธัญญา (2535 : 48 - 49) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการพึ่งตนเองด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 คน กลุ่มทดลองสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบที่ตัวแบบมีพฤติกรรมแสดงถึงการพึ่งตนเองด้านการเรียนในรูปวีดิทัศน์ กลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ หลังการทดลองพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีการพึ่งตนเองด้านการเรียนสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีการพึ่งตนเองด้านการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยต่างประเทศและในประเทศดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่าเทคนิคแม่แบบสามารถพัฒนาพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ได้คือ จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ความเอื้อเฟื้อ การประหยัด การพัฒนาทัศนคติ ความสามารถทางการเรียน พฤติกรรม การเลียนแบบ การพัฒนาความมีวินัย และการปรับตัว แม่แบบมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหรือความคิดของผู้สังเกตเป็นอย่างมาก การเสนอแม่แบบที่น่าสนใจและเหมาะสมกับวัยของเด็ก จึงเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้เด็กยอมรับพฤติกรรมนั้นมาปฏิบัติ สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะทดลองใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าสวนอำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช

✱ 2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสียสละ

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเสียสละ

ความหมายของความเสียสละ

ความเสียสละ เป็นคุณธรรมที่ตรงกับหลักธรรมทางพุทธศาสตร์ในเรื่อง "จาคะ" ซึ่งปรากฏอยู่ในหมวดพรหมชาลสูตร 4 ประการ (สมเด็จพระธีรญาณมุนี. 2528 : 9 - 10) คือ

1. สัจจะ คือ การสัตย์ซื่อต่อกัน
2. ทมะ คือ การรู้จักข่มจิตของตน
3. ชันติ คือ การอดทน
4. จาคะ คือ การสละให้ปันสิ่งของของตนแก่คนที่ควรให้ปัน

ปิ่น มุกขนัด (2515 : 9) ได้กล่าวถึงความเสียสละไว้ว่า หมายถึง การตัดสินใจหรือตัดสินใจการกระทำของตน ตัดความยึดถือเสีย ความเสียสละมี 2 นัยคือ สละวัตถุ และสละอารมณ์ สละวัตถุหมายถึง สละทรัพย์สินสิ่งของ ๆ ตนเพื่อประโยชน์แก่คนอื่น สละอารมณ์ หมายถึง เป็นคนรู้จักปล่อยวางอารมณ์ที่เป็นข้าศึกต่อความสงบทางใจ ซึ่งความหมายนี้สอดคล้องกับ พระเทพวิมลโมลี (2528 : 42) ที่เขียนไว้เกี่ยวกับคุณธรรมด้านความเสียสละว่า "จาคะ" หมายถึง การตัดใจไม่ห่วงใยในสิ่งของนั้น ๆ และการละทิ้งสิ่งที่เป็นข้าศึกต่อความจริงใจ ซึ่งมี 2 ลักษณะคือ

1. เสียสละวัตถุ หมายถึง การเสียสละวัตถุสิ่งของต่าง ๆ
2. เสียสละอารมณ์ หมายถึง การปลดปล่อยอารมณ์ที่ไม่น่าปรารถนาที่เกิด

จากการกระทำล่วงเกินของคนอื่น

ตามพจนานุกรมพุทธศาสตร์ (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2518 : 84) ได้บัญญัติไว้ว่า คำว่า "จาคะ" หมายถึง ความมีจิตใจกว้าง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูล สละกิเลส สละความสุขสบาย และผลประโยชน์ส่วนตนได้ ไม่คับแคบเห็นแก่ตัว หรืออีกนัยหนึ่งคือ สละสิ่งอันเคยชินที่เคยยึดถือไว้ และสิ่งทั้งหลายอันผิดพลาดจากความจริงเสียได้ เริ่มจากสละอามิส จนถึงสละกิเลส

กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (2524 : 125 - 129) กล่าวว่า ความเสียสละ หมายถึง การที่บุคคลมีใจรู้จักแบ่งปันสิ่งของ ๆ ตนแก่คนที่ควรให้ การให้เป็น การยึดเหนี่ยวน้ำใจ เพราะทำให้ผู้รับได้รับประโยชน์จากของที่ได้รับ การสงเคราะห์และสมานน้ำใจผูกมิตรไมตรีกันให้ยั่งยืน

พระราชวรานี้ (2525 : 421) กล่าวถึง จาคะ ว่าหมายถึง การให้ที่แท้จริง ซึ่งเป็นการสละออกไป สละทั้งข้างนอกและข้างใน ข้างนอกสละวัตถุ ข้างในสละความโลภ ไม่มีความรู้สึกตระหนี่หวงแหน ไม่ปรารถนาผลตอบแทน

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 791) ได้ให้ความหมายของความเสียสละว่า หมายถึง สละ บริจาค ปลอ่ยวาง ผลออก ละทิ้ง ละวาง (สิ่งที่ยังต้องการจะรักษาไว้กับตนอยู่เพื่อเห็นแก่ความสุข ความสงบเรียบร้อย หรือเพื่อผลอื่นๆ)

นอกจากนั้นท่านพุทธทาสภิกขุ (2526 : 96) ยังได้กล่าวถึงคุณธรรมด้านความเสียสละว่าไม่ใช่เรื่องให้ทาน ไม่ใช่เรื่องกุศลสังเคราะห์ ที่แท้จริงคือการสละสิ่งที่ไม่ควรมีในตัวของเรากออกไป อะไรทุกอย่างที่เป็นการเห็นแก่ตัวต้องสละออกไป

วัชรินทร์ จัปเกตุ (2534 : 16) กล่าวว่า ความเสียสละ หมายถึง การที่บุคคลแสดงออกโดยการให้สิ่งที่ตนยังต้องรักษาไว้ไปช่วยเหลือทำประโยชน์เพื่อเห็นแก่ความสุขของบุคคลอื่นหรือสังคม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2528 : 154 - 157) ให้ความหมายของความเสียสละว่า หมายถึง การให้การบริจาค หรือการสละสิ่งที่เราควรได้รับ หรือมีอยู่น้อยให้แก่ผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทนเพื่อตนเอง

รูปแบบของความเสียสละ

1. การสละทรัพย์สินสิ่งของ ช่วยเหลือคนที่ขาดแคลน หรือตำรวจทหารที่ทำหน้าที่ป้องกันประเทศตามชายแดน

2. การสละแรงงานช่วยทำประโยชน์ให้แก่สังคม

2.1 รับผิดชอบต่อเพื่อนบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตามกำลังความสามารถด้วยความเต็มใจ

2.2 ให้ความร่วมมือช่วยสาธารณประโยชน์

3. การสละสิทธิ์หรือความสุขสบายที่ควรได้รับเพื่อช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่า

4. การสละเวลาแสดงความปรารถนาดีต่อผู้อื่นด้วยวาจาหรือเขียนบัตรอวยพรเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ และแสดงความเสียใจไปلوبใจช่วยเหลือเมื่อเพื่อนประสบความทุกข์ยากหรือเคราะห์กรรม

5. การทำบุญส่งเสริมศาสนาที่ตนนับถือตามกาลเทศะ

6. การบริจาคโลหิต เพื่อช่วยชีวิตผู้อื่น

7. การบริจาคดวงตา หลังจากที่เรารื้อชีวิตแล้ว

8. การสละชีวิตเพื่อแลกเอาความสงบสุขให้แก่บ้านเมืองหรือสละชีพเพื่อชาติหรือพลชีพเพื่อชาติ

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความเสียสละ หมายถึงการที่บุคคลแสดงออกโดยการให้ปันสิ่งที่เป็นประโยชน์ส่วนตนที่ต้องรักษาไว้ ไปช่วยเหลือเกื้อกูลหรือทำประโยชน์เพื่อเห็นแก่ความสุขของบุคคลอื่นและความสงบเรียบร้อยของสังคม ความเสียสละมีหลายด้าน แต่ผู้วิจัยศึกษาเพียง 4 ด้าน ตามปัญหาที่สำรวจพบในโรงเรียนวัดหน้าสตน คือ การเสียสละกำลังกาย การเสียสละทรัพย์สินของ การเสียสละเวลา และการเสียสละความสุขสบาย

การนิยามความเสียสละ

นักจิตวิทยาได้อธิบายถึงการเกิดและการนิยามความเสียสละแตกต่างกันออกไปซึ่งพอสรุปเป็นกลุ่ม ๆ ได้ดังนี้

1. กลุ่มจิตวิเคราะห์ (Psychoanalyst) นักจิตวิทยาที่สำคัญของกลุ่มนี้คือ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ได้อธิบายว่าความเสียสละเกิดจากแรงกระตุ้นของอีโก้ (Ego) ที่พยายามจะทำความดีเพื่อชดเชยการกระทำที่ไม่ดี (เห็นแก่ตัว) ในวัยเด็ก

2. กลุ่มจิตวิทยาพัฒนาการ (Developmental Psychologist) นักจิตวิทยาที่สำคัญของกลุ่มนี้คือ เพียเจต์ (Jayasuriya. 1972 : 21 - 39 ; citing Piaget. n.d.) ซึ่งได้อธิบายว่า ความเสียสละเกิดจากการเรียนรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและมีด (Jayasuriya. 1972 : 21 - 30 ; citing Mead. n.d.) นักจิตวิทยาสาขาเดียวกันได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ความเสียสละของบุคคลเป็นผลมาจากการที่บุคคลนั้นเคยได้รับความช่วยเหลืออย่างเต็มใจจากบุคคลอื่น จึงทำให้บุคคลนั้นเรียนรู้และเลียนแบบตามที่ตนเคยได้รับมาก่อน อันเป็นผลให้เกิดการเรียนรู้บทบาทของตนเองและผู้อื่น แล้วค่อย ๆ สะสมความเสียสละเพิ่มขึ้นตามลำดับ

3. กลุ่มทฤษฎีการคล้อยตามแบบสังคม (Social Conformity Theory) นักจิตวิทยาที่สำคัญของกลุ่มนี้คือ เบอร์กอวิตซ์ และแดเนียล (Berkovitz and Daniels. 1964 : 429 - 436) ซึ่งอธิบายว่า ความเสียสละเกิดจากแรงจูงใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน แต่บุคคลกระทำเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม

นอกจากนี้ ไรท์ (Wright. 1982 : 218 - 233) ได้นำทฤษฎีของเลอวินมาอธิบายเพิ่มเติมว่า ความเสียสละเป็นผลมาจากแรงจูงใจสองแรงของบุคคลซึ่งกระตุ้นให้บุคคลสนองความต้องการของตนเองและผู้อื่นซึ่งเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า นักจิตวิทยาแต่ละกลุ่มอธิบายการเกิดและการพัฒนาความเสียสละแตกต่างกันออกไป กลุ่มจิตวิเคราะห์เชื่อว่า ความเสียสละเกิดจากแรงกระตุ้นของอีโก (Ego) ส่วนกลุ่มพัฒนาการทางจิตเชื่อว่า ความเสียสละเกิดจากการเรียนรู้และกลุ่มคล้อยตามแบบของสังคมเชื่อว่า ความเสียสละเกิดจากแรงจูงใจ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคิดพัฒนาความเสียสละตามแนวความคิดของกลุ่มทฤษฎีการคล้อยตามแบบสังคม และใช้ทฤษฎีการเลียนแบบของแบนดูรา (1977 : 41 - 45) ซึ่งสรุปอิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกต (ดังรายละเอียดหน้า 12 - 13)

ประโยชน์ของความเสียสละ

พระเทพวิมลโมลี (2528 : 42 - 44) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของความเสียสละไว้ว่า ธรรมดาคนเราที่อยู่ในสังคมจะต้องรู้จักเป็นคนเสียสละในคราวที่ควรเสียสละ จะต้องเป็นคนรู้จักสละให้ปันสิ่งของ ๆ ตนแก่คนที่ควรให้ปัน ซึ่งเป็นการแสดงน้ำใจเพื่อผูกมิตรไมตรี

และได้กล่าวถึงการเสียสละอารมณ์ไว้ว่า เป็นการชำระล้างมลทินในจิตใจของเราให้สะอาด ปลอดโปร่งแจ่มใส ทำให้เกิดความสุขใจในชีวิตประจำวัน การเสียสละอารมณ์เช่นซ่องหมองใจ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับคนเราที่ใช้ชีวิตเกสิกกกล้วยอยู่กับความสับสนวุ่นวายของโลกตลอดเวลา ถ้าเก็บอารมณ์ซ่องไว้มาก ๆ จะทำให้จิตใจเราหย่อนสมรรถภาพเสียคุณภาพของความเป็นคนดี

นอกจากนี้ กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (2521 : 125) ได้สรุป ประโยชน์ของความเสียสละไว้ดังต่อไปนี้

1. สร้างประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคม
2. ส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ
3. ได้รับไมตรีจิตจากบุคคลอื่น
4. เป็นที่เคารพนับถือของผู้อื่น
5. ทำให้ใจเป็นสุข

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสียสละ

งานวิจัยในต่างประเทศ

มิดลาร์สกี ไบรอัน และบริคแมน (Midlarsky, Bryan and Brickman. 1973 : 321 - 328) ได้ศึกษาผลการใช้แม่แบบและรางวัลที่มีต่อพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงเกรด 6 จำนวน 72 คน ใช้แม่แบบ 3 ลักษณะคือแบบเอื้อเฟื้อ เป็นกลาง และละโมภ การทดลองใช้การสร้างสถานการณ์ให้เล่นเกม ผลการทดลองพบว่า แม่แบบและรางวัลที่เป็นคำพูดยกย่องมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังให้เกิดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ

งานวิจัยในประเทศ

กรองแก้ว สำนวนธ์ (2529 : 44 - 46) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่ม ที่มีต่อการพัฒนาความเสียสละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนห่มวัดเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี จำนวน 24 คน กลุ่มทดลองใช้กิจกรรมกลุ่ม กลุ่มควบคุม ใช้วิธีการให้ข้อเสนาคติ ผลการศึกษพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความเสียสละสูงกว่า นักเรียนในกลุ่มควบคุม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความแตกต่างของระยะเวลาและจำนวนครั้งที่ใช้ในการฝึก

วิชรีพร จัปเกตุ (2534 : 39 - 40) ได้ศึกษาผลของสถานการณ์จำลอง ที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมพรรยอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 30 คน กลุ่มทดลองใช้สถานการณ์จำลอง กลุ่มควบคุมใช้วิธีการให้ข้อสนเทศ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีความเสียสละสูงกว่ากลุ่มควบคุม ทั้งนี้เพราะสถานการณ์จำลองเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนานและเห็นประโยชน์อย่างแท้จริง และนักเรียนได้แสดงออกด้วยตนเอง โดยช่วยกันทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้นักเรียนซาบซึ้งและประทับใจในสถานการณ์นั้นมากกว่าการให้ข้อสนเทศ ซึ่งเป็นเพียงการให้นักเรียนได้เรียนรู้และศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แต่ไม่มีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติ

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าความเสียสละเป็นคุณลักษณะที่ช่วยสร้างสรรค์สังคม และสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นในตัวบุคคลได้ ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะนำวิธีการใช้เทคนิคแม่แบบมาพัฒนาความเสียสละของนักเรียน เพื่อศึกษาว่านักเรียนมีพัฒนาการดีขึ้นหรือไม่ เพียงใด ทั้งนี้จะได้นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการปลูกฝังจิตสำนึกความเสียสละให้กับนักเรียน อันจะเป็นผลดีต่อตัวเด็ก ต่อสังคม ต่อประเทศชาติ และสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าสตน อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2536 ที่มีความเสี่ยงต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 21 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าสตน อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2536 ที่มีความเสี่ยงต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้
 - 2.1 ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าสตน อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2536 จำนวน 84 คน ตอบแบบสอบถามความเสี่ยงสูงลงมาต่ำและคัดเลือกเฉพาะผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 21 คน
 - 2.2 สอบถามความสมัครใจในการเข้ารับการทดลอง พบว่านักเรียนทั้ง 21 คน ให้ความสนใจและสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลองครั้งนี้
 - 2.3 สุ่มนักเรียนอย่างง่ายในข้อ 2.3 จำนวน 20 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ
2. โปรแกรมการสอนแบบปกติ
3. แบบสอบถามความเสี่ยง

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรม และกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสม

1.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างวิตทัศน์จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา

1.3 เขียนบทละคร (Script) เพื่อสร้างวิตทัศน์ กำหนดบทบาทตัวละคร โดยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และครูโรงเรียนบ้านหน้าศาล อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช แสดงเป็นตัวแทนที่มีพฤติกรรมแสดงถึงการมีความเสียสละ จำนวน 12 เรื่อง

1.4 นำบทละครที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จัตรศุภกุล และ ดร.สมศักดิ์ อภิบาลศรี ตรวจสอบให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.5 คัดเลือกบุคคลที่จะเป็นแม่แบบ และฝึกซ้อมผู้แสดงแบบในแต่ละเรื่องเพื่อให้สามารถสื่อข้อความ ความรู้สึกนึกคิดได้ตรงตามจุดประสงค์ และทำการบันทึกวิตทัศน์

1.6 นำโปรแกรมและเทปวิตทัศน์ที่สร้างขึ้นและแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหน้าศาล อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 10 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไข และเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ ใช้เวลาทดลอง 14 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน คือวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 15.30 - 16.20 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

2. โปรแกรมการสอนแบบปกติ มีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรม และกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสม

2.2 สร้างโปรแกรมการสอนแบบปกติ โดยให้มีเนื้อหาและจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับ ความเสียสละ

2.3 นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จัตรศุภกุล และ ดร.สมศักดิ์ อภิบาลศรี ตรวจสอบความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำโปรแกรมที่สร้างและแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหน้าศาล อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 10 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

โปรแกรมการสอนแบบปกติ ใช้เวลาทดลอง 14 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน คือวันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 15.30 - 16.20 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

3. แบบสอบถามความเสี่ยสละ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามลำดับดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยสละ และสังเกตสภาพที่เป็นจริงของกลุ่มตัวอย่าง

3.2 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของความเสี่ยสละ

3.3 สร้างแบบสอบถามความเสี่ยสละโดยปรับปรุงและดัดแปลงจากแบบวัดความเสี่ยสละของ กรองแก้ว สำนวนส์ (2529 : 57 - 65) บรรทม มณีโชติ (2530 : 94 - 106) และ วัชรินทร์ จัปเดต (2534 : 129 - 136) โดยปรับปรุงสถานการณ์ ภาษา ให้เหมาะสมกับวัยของกลุ่มตัวอย่าง และสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.4 นำแบบสอบถามความเสี่ยสละที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิตา แสนคำเครือ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรศุภกุล และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบสอบถามความเสี่ยสละที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหน้าศาล อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ โดยใช้วิธีการทางสถิติแบบ ที (t - test) และคัดเลือกค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ค่า t ระหว่าง 1.91 ถึง 8.26

3.6 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 3.5 จำนวน 30 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (- Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 - 171) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .83

ลักษณะและวิธีตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามความเสียสละมีลักษณะเป็นสถานการณ์ มี 3 ตัวเลือก โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านข้อความ แล้วตอบตามความเป็นจริง โดยขีดเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ต้องการ

คำชี้แจงวิธีตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านและพิจารณาสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามให้ตรงตามความเป็นจริงของนักเรียนให้มากที่สุด โดยเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่นักเรียนต้องการ คำตอบที่ได้จะไม่กระทบกระเทือนต่อผลการเรียนของนักเรียน

0) หลังเลิกเรียนชั่วโมงการเกษตร วิชัยซึ่งเหนื่อยจากการทำงานมากแล้วเดินกลับห้องเรียนเห็นเพื่อนคนหนึ่งกำลังถือเครื่องมือการเกษตรซึ่งหนัก และมีหลายอย่าง ถ้านักเรียนเป็นวิชัยจะทำอย่างไร

- ก. ช่วยเพื่อนถือเครื่องมือการเกษตร
- ข. ถามเพื่อนว่า จะให้ตนช่วยถือของอะไรบ้าง
- ค. ถามเพื่อนว่า ของหนักมากไหม

เกณฑ์การให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนในแต่ละสถานการณ์ ได้กำหนดน้ำหนักของตัวเลือก ในแต่ละตัวเลือกดังนี้

- ให้ 3 คะแนน สำหรับตัวเลือกที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความเสียสละมากที่สุด
- ให้ 2 คะแนน สำหรับตัวเลือกที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความเสียสละมาก
- ให้ 1 คะแนน สำหรับตัวเลือกที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความเสียสละน้อย

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้การวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 216 - 217) ซึ่งมีแบบแผนการทดลองดังตาราง 1

ตาราง 1 แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Group Pretest - Posttest Design

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T_1E	X	T_2E
CR	T_1C	$\sim X$	T_2C

ความหมายของสัญลักษณ์

R	แทน	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
E	แทน	กลุ่มทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม
T_1	แทน	การสอบก่อนการทดลอง (Pretest)
T_2	แทน	การสอบหลังการทดลอง (Posttest)
X	แทน	การใช้เทคนิคแม่แบบ
$\sim X$	แทน	การสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นตอนการทดลอง ทำการสอบก่อนการทดลอง (Pretest) โดยการให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถามความเสียสละ
2. ขั้นตอนทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ดังนี้
 - 2.1 กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยทดลองใช้เทคนิคแม่แบบ โดยปฏิบัติตามโปรแกรมที่สร้างขึ้นทั้งหมด 14 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง คือ วันจันทร์ และวันพุธ เวลา 15.30 - 16.20 น. ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536 ถึงวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2536

2.2 กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยทำการสอนแบบปกติตามโปรแกรมที่สร้างขึ้นทั้งหมด 14 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้งคือ วันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 15.30 - 16.20 น. ตั้งแต่วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2536

3. ขั้นหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ให้นักเรียนทั้งสองกลุ่ม ตอบแบบสอบถาม ความเสียสละอีกครั้งหนึ่ง (Posttest)

4. นำคะแนนความเสียสละก่อนและหลังการทดลอง มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบคะแนนความเสียสละของนักเรียนก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ
2. เปรียบเทียบคะแนนความเสียสละของนักเรียนก่อนและหลังการสอนแบบปกติ
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเสียสละของนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบและการสอนแบบปกติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน คะแนนรวมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างคะแนนทั้งหมด

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2536 : 64 - 65)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum x)^2}{N (n - 1)}}$$

เมื่อ	S	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความเสียสละ โดยใช้สูตร t - test แบบเทคนิค 25% ของกลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 185)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H}{n_H} + \frac{S_L}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
	$\bar{X}_H$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเสี่ยสละ โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) จากสูตร (ลิวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 170 - 171)

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	$\sum s_i^2$	แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	s_t^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	n	แทน จำนวนข้อสอบของแบบสอบถาม

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความเสี่ยสละภายในกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สูตร t - test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Sample) (ลิวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 87)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

$$df = N - 1$$

เมื่อ t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบครั้งแรก และครั้งหลัง

$\sum D$ แทน ผลรวมความแตกต่างของคะแนนในแต่ละกลุ่ม

$N \sum D^2$ แทน ผลรวมความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่ยกกำลังสอง

$\sum D^2$ แทน ผลรวมความแตกต่างของคะแนนในแต่ละกลุ่มทั้งหมด ยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคู่ของคะแนนจากการสอบครั้งแรกและครั้งหลัง

3.2 เปรียบเทียบความเสียสละระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง โดยใช้สูตร t -test แบบเป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 84)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาค่าที่
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
	n_1	แทน	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มทดลอง
	n_2	แทน	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
N_1	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
N_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยความเสียสละของนักเรียน
$\bar{X}_1$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยความเสียสละของนักเรียนกลุ่มทดลอง
$\bar{X}_2$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยความเสียสละของนักเรียนกลุ่มควบคุม
S	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเสียสละ
S_1	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเสียสละของนักเรียนกลุ่มทดลอง
S_2	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเสียสละของนักเรียนกลุ่มควบคุม
ΣD	แทน	ผลรวมของคะแนนความแตกต่างจากการทดสอบก่อนการทดลอง และการทดสอบหลังการทดลอง
ΣD^2	แทน	ผลรวมของคะแนนความแตกต่างจากการทดสอบก่อนการทดลอง และหลัง การทดลองแต่ละตัว ยกกำลังสอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเสียสละของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเสียสละของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเสียสละของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

ดังแสดงในตาราง 2, 3 และ 4 ตามลำดับ ดังนี้

ตาราง 2 เปรียบเทียบคะแนนความเสียสละของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง	N	X	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนทดลอง	10	66.80	199	4099	16.02 **
หลังทดลอง	10	86.70			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 แสดงว่า ภายหลังจากทดลองนักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้นกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ นักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้น

ตาราง 3 เปรียบเทียบคะแนนความเสียสละของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มควบคุม	N	$\bar{X}$	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนทดลอง	10	66.60	110	1270	13.48 **
หลังทดลอง	10	74.60			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงว่า ภายหลังจากทดลองนักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบนักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้น

ตาราง 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเสียสละของนักเรียนกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S	t
กลุ่มทดลอง	10	86.70	1.77	7.70 **
กลุ่มควบคุม	10	74.60	4.65	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ มีความเสียสละสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีความเสียสละสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความเสียสละของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ
2. เพื่อเปรียบเทียบความเสียสละของนักเรียน ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบความเสียสละของนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้นหลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ
2. นักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติ
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีความเสียสละสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าสตน อำเภอดุสิต จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2536 ที่มีความเสียสละต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 21 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าสตน อำเภอดุสิต จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2536 ที่มีความเสียสละต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple

Random Sampling) จากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ
2. โปรแกรมการสอนแบบปกติ
3. แบบสอบถามความเสียสละ

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นตอนการทดลอง ทำการสอบก่อนการทดลอง (Pretest) โดยการให้กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถามความเสียสละ
2. ขั้นตอนทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ดังนี้
 - 2.1 กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยทดลองใช้เทคนิคแม่แบบ โดยการปฏิบัติตามโปรแกรม ที่สร้างขึ้นทั้งหมด 14 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง คือ วันจันทร์ และวันพุธ เวลา 15.30 - 16.20 น. ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536 ถึงวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2536
 - 2.2 กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยทำการสอนแบบปกติตามโปรแกรมที่สร้างขึ้นทั้งหมด 14 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้งคือ วันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 15.30 - 16.20 น. ตั้งแต่วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2536
3. ขั้นตอนหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ให้นักเรียนทั้งสองกลุ่ม ตอบแบบสอบถาม ความเสียสละอีกครั้งหนึ่ง (Posttest)
4. นำคะแนนความเสียสละก่อนและหลังการทดลอง มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนความเสียสละของนักเรียนก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ โดยใช้การทดสอบด้วย t - test แบบไม่เป็นอิสระจากกัน (Dependent Sample)
2. เปรียบเทียบคะแนนความเสียสละของนักเรียนก่อนและหลังการสอนแบบปกติ โดยการทดสอบด้วย t - test แบบไม่เป็นอิสระจากกัน (Dependent Sample)
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเสียสละของนักเรียน ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบและการสอนแบบปกติ โดยการทดสอบด้วย t - test แบบเป็นอิสระจากกัน (Independent Sample)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าสรุปผลได้ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเสียสละของนักเรียนก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ พบว่า นักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้นภายหลังได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเสียสละของนักเรียนก่อนและหลังการสอนแบบปกติ พบว่า นักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้นภายหลังได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเสียสละของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีความเสียสละสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวันหน้าสตน อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏผลดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีความเสียสละสูงขึ้น หลังได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรีย์ ชินศักดิ์ชัย (2525 : 33 - 35) ที่ศึกษาการทดลองใช้หุ่นเชิดมือเป็นแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยกลุ่มทดลองได้รับแม่แบบเป็นหุ่นเชิดมือ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนมีพัฒนาการทางจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ ศศิธร บรรลือสินธุ์ (2530 : 46) ที่ศึกษาผลของการใช้ตัวแบบที่มีต่อคุณธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลท่าอิฐ จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้ตัวแบบเรื่องความกตัญญูต่อเวที ทำให้นักเรียนมีคุณธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทีสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงจันทร์ หนูทอง (2533 : 84 - 85) ที่ศึกษาผลของการใช้แม่แบบหนังตะลุงที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การใช้แม่แบบหนังตะลุงเรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ทำให้นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้เทคนิคแม่แบบเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถทำให้นักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะเทคนิคแม่แบบที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษานี้เป็นวิธีทัศน์ซึ่งนักเรียนได้เห็นทั้งภาพและได้ยินทั้งเสียงของตัวละคร ซึ่งมีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันกับนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับความเสียสละ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและไม่เบื่อหน่าย สอดคล้องกับคำกล่าวของ สุวดี ศรีเลณวัติ (2526 : 31) ที่กล่าวว่า ปัจจุบันเทปโทรทัศน์เป็นสิ่งเร้าที่มีคุณภาพสูงสำหรับเด็กวัยเรียน ซึ่งสนใจใคร่รู้และชอบสิ่งแปลกใหม่ เป็นภาพที่เคลื่อนไหวได้ สามารถให้เด็กดูได้ครั้งละหลาย ๆ คน เทปโทรทัศน์จึงมีอิทธิพลต่อเจตคติ และความเชื่อของเด็ก ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ และวิจิตร ภักดีรัตน์ (2523 : 49) กล่าวว่า เทปโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีลักษณะ

เฉพาะตัวที่เหมาะสมที่สุด ทั้งนี้เพราะเทปโทรทัศน์สามารถทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และเข้าใจง่ายกว่าสื่ออื่น ๆ นอกจากนี้ แบนดูรา และวอลเตอร์ (Bandura and Walters. 1963 : 49) กล่าวว่า โลกทัศน์วัสดุ เช่น วัตถุเป็นเครื่องมือในการช่วยให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การมีภาพและเสียงประกอบย่อมเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสหลายด้านพร้อม ๆ กัน เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนเร็วขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของแบนดูรา (Bandura. 1977 : 2) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ของบุคคลส่วนใหญ่เกิดจากการเลียนแบบพฤติกรรมของผู้อื่น ดังนั้น การปลูกฝังหรือเสริมสร้างพฤติกรรมให้กับเด็ก จึงควรให้เด็กได้เห็นแบบอย่างที่ดีและไม่ดีประกอบกันเพื่อเด็กจะได้พิจารณาเลือกเลียนแบบอย่างมีเหตุผล และแม่แบบที่ผู้วิจัยนำเสนอในแถบวิชานั้น เป็นนักเรียนวัยเดียวกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง ทำให้นักเรียนสนใจและเข้าใจพฤติกรรมของตัวแบบ รวมทั้งภายหลังการดูวีทัศน์แล้ว นักเรียนมีโอกาสร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมของตัวแบบ ทำให้นักเรียนเกิดความคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมจากตัวแบบได้ด้วยเหตุดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีความเสียสละสูงขึ้นภายหลังจากการได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีความเสียสละสูงขึ้น หลังได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิธร บรรลือสินธุ์ (2530 : 46) ที่ศึกษาผลของการใช้ตัวแบบที่มีต่อคุณธรรมด้านความกตัญญู กตเวทิตะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลท่าอิฐ จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า การสอนแบบปกติเรื่องความกตัญญูกตเวทิตะ ทำให้นักเรียนมีคุณธรรมด้านความกตัญญูกตเวทิตะที่สูงขึ้นกว่าเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ ดวงจันทร์ หนูทอง (2533 : 85) ที่ศึกษาผลของการใช้แม่แบบหนังตะลุง ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดผั้วเจริญ มิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การสอนแบบปกติทำให้นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉรา ชีวาพัฒนาวงศ์ (2536 : 47) ที่ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการใช้เวลาในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดแจ้งร้อน กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีการใช้เวลาในการเรียนดีขึ้นภายหลังการได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การสอนแบบปกติเรื่องความเสียสละเป็นวิธีการหนึ่งที่ยังสามารถช่วยให้นักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะการสอนแบบปกติผู้วิจัยได้จัดเตรียมโปรแกรมการสอนที่มีระบบคือ มีการเตรียมตัวผู้สอน มีจุดมุ่งหมาย มีเนื้อหา มีกระบวนการเรียนการสอน และปฏิบัติตามโปรแกรมการสอนอย่างเป็นไปตามลำดับขั้น จึงทำให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ และเป็นประโยชน์ต่อตนเองที่จะนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันของตนเองได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีความเสียสละสูงขึ้นภายหลังได้รับการสอนแบบปกติ

3. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ มีความเสียสละสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกันยา ประสงค์เจริญ (2526 : 31 - 32) ที่ศึกษาการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรปราการ พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แม่แบบเป็นนิทานประกอบหุ่น มีการพัฒนาวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ ศรีนยา ชัยเพียรกิจ (2530 : 44) ที่ศึกษาผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีการประหยัสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และรัตนา ภักธัญญา (2535 : 49 - 50) ที่ศึกษาผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการพึ่งตนเองด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา อำเภอลองชล จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีการพึ่งตนเองด้านการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉรา ชีวาพัฒนานวงศ์ (2536 : 47 - 48) ที่ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการใช้เวลาในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดแจ้งร้อน กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ มีการใช้เวลาในการเรียนดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีความเสียสละสูงกว่าการสอนแบบปกติ ทั้งนี้เพราะแม่แบบที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษานี้เป็นวิทัศน์ ซึ่งเป็นการจัดกระบวนการเรียนโดยให้เด็กเรียนรู้ด้วยการสังเกตจากแม่แบบที่เด็กได้เห็นภาพและได้ยินเสียงของตัวละครที่แสดง จึงมีอิทธิพลทำให้ผู้สังเกตมีทัศนคติ ความคิด หรือพฤติกรรม ไปตามลักษณะ

ของแม่แบบที่สังเกตได้ (Bandura. 1977 : 22 - 29) และ สุวดี ศรีโณวัติ (2526 : 31) กล่าวว่า เด็กส่วนใหญ่ชอบดูโทรทัศน์ โดยเฉพาะเด็กในวัยเรียนจะชอบมากที่สุด ปัจจุบันเทปโทรทัศน์เป็นสิ่งเร้าที่มีคุณภาพสูงสำหรับเด็กวัยเรียน ซึ่งสนใจใคร่รู้และชอบสิ่งแปลกใหม่ เป็นภาพที่เคลื่อนไหวได้ สามารถให้เด็กดูได้ครั้งละหลาย ๆ คน เทปโทรทัศน์จึงมีอิทธิพลต่อเจตคติและความเชื่อของเด็ก ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ แบนดูรา และวอลเตอร์ (Bandura and Walters. 1963 : 49) กล่าวว่า โลกทัศน์วัสดุเป็นเครื่องมือในการช่วยให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การมีภาพและเสียงประกอบย่อมเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสหลายด้านพร้อม ๆ กัน เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนเร็วขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวิจิตร ภักดีรัตน์ (2523 : 284) ที่กล่าวว่า เทปโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีลักษณะเฉพาะตัวที่เหมาะสมที่สุด ทั้งนี้เพราะเทปโทรทัศน์สามารถทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และเข้าใจง่ายกว่าสื่ออื่น ๆ

ถึงแม้ว่านักเรียนมีความเสียสละเพิ่มขึ้นทั้งสองกลุ่ม แต่การทดลองครั้งนี้ยังพบว่านักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ สามารถพัฒนาความเสียสละได้มากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ ทั้งนี้เพราะ จากการที่ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความตั้งใจสนใจในเรื่องที่แม่แบบแสดง เพราะว่าแม่แบบวิดีโอเป็นสื่อที่เด็กในวัยเรียนสนใจ เพราะผู้แสดงเป็นนักเรียนในวัยเดียวกัน จึงทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และเข้าใจการกระทำในสิ่งที่แม่แบบแสดงออก จนทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจว่า ตนก็สามารถแสดงพฤติกรรมตามแบบบุคคลในเรื่องได้เช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับแบนดูรา (Bandura. 1977 : 16 - 22) ที่กล่าวว่า แม่แบบที่มีความสำคัญ มีคุณลักษณะใกล้เคียงและเกี่ยวข้องกับผู้สังเกต ตลอดทั้งพฤติกรรมที่แม่แบบแสดงออกเป็นประโยชน์ต่อผู้สังเกต จะโน้มน้าวจิตใจให้ผู้สังเกตเกิดความสนใจมากยิ่งขึ้น ส่วนการสอนแบบปกติที่นักเรียนกลุ่มควบคุมได้รับนั้น เป็นการให้นักเรียนได้ฟังเรื่องราวและเนื้อหาเกี่ยวกับความเสียสละ จากการบรรยายของผู้วิจัยและให้ร่วมกันอภิปรายสรุป นักเรียนไม่มีโอกาสได้เห็นการแสดงพฤติกรรมของแม่แบบและผลที่ได้จากการแสดงออก ซึ่งเป็นสิ่งจูงใจให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมที่เหมาะสมไปปรับปรุง พัฒนาความเสียสละของตนให้ดีขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเป็นเหตุให้นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีความเสียสละสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการใช้เทคนิคแม่แบบสามารถทำให้การเสียสละของนักเรียนสูงขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอน ครูแนะแนว และผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ควรนำเทคนิคแม่แบบไปใช้ในการพัฒนาความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความเสียสละต่ำ

1.2 ครูผู้สอน ครูแนะแนว และผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน อาจคัดเลือกแม่แบบบางเรื่องของความเสียสละนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

2.1 ควรมีการทดลองใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อความเสียสละกับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ เช่น ชั้นมัธยมศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้เทคนิคแม่แบบกับวิธีอื่น ๆ เช่น การใช้บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง และการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม เพื่อพัฒนาความเสียสละ

2.3 ควรมีการติดตามผลภายหลังสิ้นสุดการทดลอง เพื่อศึกษาความคงทนของพฤติกรรมความเสียสละของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะเวลา 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี

גברא ווארדע

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ สิทธิศักดิ์. อิทธิพลของตัวแบบและการเสริมแรงที่มีต่อพฤติกรรมการเลียนแบบของเด็กก่อนบาล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- กรองแก้ว สาธุสนธิ์. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความเสี่ยสละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- กันยา ประสงค์เจริญ. ผลการใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความรู้สึกรับผิดชอบ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- กาญจน์ แก้วทอง. การใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อเปลี่ยนมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- จรัส ดิษฐ์แก้ว. ผลของตัวแบบที่มีต่ออัธมโนทัศน์และการปรับตัวทางด้านสังคมของนักเรียนที่เพื่อนไม่ยอมรับในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนตากพิทยาคม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525 . อัดสำเนา.
- ดวงจันทร์ หนูทอง. ผลของการใช้แม่แบบหนึ่งตะล่งที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแม่เจริญมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 : จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จนิท. จริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- เทพวิมลโมลี, พระ. "ศาสนากับความมั่นคง," จิตวิทยาความมั่นคง. 1 : 26 - 45; 2528.

- ธงชัย ไกรจนวิภาค. ผลของตัวแบบที่มีต่ออัตมโนทัศน์ และการปรับตัวทางด้านสังคมของนักเรียนชายที่ประพฤติดัดต่อสังคมในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระนารายณ์ จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525. อุดลำนเา.
- ธีรญาณมณี, สมเด็จพระ. แนะแนวการปฏิบัติตามคุณธรรม 4 ประการ และการปฏิบัติตามค่านิยม 5 ประการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2525.
- ธีระพร อูวรรณโณ. "พฤติกรรมกรช่วยเหลือผู้อื่น," ในเอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาสังคมชั้นนำ. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป. อุดลำนเา.
- _____. "แล้วเราจะสร้างเสริมจริยธรรมกับคนวัยใด," วารสารครุศาสตร์. 11:1-5; เมษายน - มิถุนายน 2526.
- บรรทม มณีโชติ. การศึกษารูปแบบของข้อคำถามวัดลักษณะนิสัยด้านความเสียสละชนิดข้อความและชนิดสถานการณ์ที่มีผลต่อคุณภาพของแบบทดสอบ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อุดลำนเา.
- บรรพต วีระสัย. "ความมั่นคงแห่งชาติและกำลังอำนาจของชาติ," รัฐสาริกรักษ์. 17(4) : 107 - 126 ; ตุลาคม - ธันวาคม 2518.
- ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์. การทดลองใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อุดลำนเา.
- ปิ่น มุกกนต์. "ธรรมของพราวาส," เอกสารประกอบการประชุมอบรมครูสอนจริยศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2515. อุดลำนเา.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมการแต่งตำราทบวงมหาวิทยาลัย, 2530.
- พินิต วัฒน. การผลิตรายการโทรทัศน์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อุดลำนเา.
- พุทธาสภิกขุ, พระ. "ความล้มเหลวกับความสำเร็จของสังคม," บรมธรรม. โรงพิมพ์เจริญวิทยการพิมพ์, 2526.

- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. จริยธรรมกับการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ไพบูลย์ จันทยศ. "วิถีโอเพนก้าวใหม่ของการสร้างตำราเรียน," สารพัฒนาหลักสูตร. 25 : 42 ; ตุลาคม - พฤศจิกายน 2526.
- มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. พจนานุกรมพุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2518.
- รัตนา ภัทรธัญญา. ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการพึ่งตนเองด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, 2526.
- ราชวรมนี, พระ. พุทธธรรม. กรุงเทพฯ : คณะระดมธรรม, 2525.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวัดผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- วัชร ทรัพย์มี. ทฤษฎีและกระบวนการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- วัชรพร จับเกตุ. ผลของสถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทร์มรรยอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- วิจิตร ภักดีรัตน์. วิทยุโทรทัศน์กับการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2523.
- ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ. ผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ศศิธร บรรลือสินธุ์. ผลการใช้ตัวแบบที่มีต่อคุณธรรมด้านกตัญญูต่อเวทีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลท่าอิฐ จังหวัดอุตรดิตถ์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมการศาสนา. คู่มือครูสอนจริยศึกษาชั้น ป.5 - ป.6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2521.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2528.

_____. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2534.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. "การพัฒนาจริยธรรม : การปรับพฤติกรรม," เอกสารการสอนชุดวิชาจริยศึกษาหน่วยที่ 6. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.

สุเชษฐ์ ม่าเหรัมย์. อิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน.
ปริญญาณินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

สุโขทัย ชินศักดิ์ชัย. การทดลองใช้หุ่นเชิดมือเป็น "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปริญญาณินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

สุวดี ศรีเลณวัติ. "ความสนใจของเด็กต่อการเล่น," การส่งเสริมคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาล. รวบรวมรายงานการประชุมวิชาการในโอกาสฉลอง 84 ปี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 4 - 7 สิงหาคม 2525 โดยคณะกรรมการจัดการประชุมวิชาการ. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วพิมพ์, 2526.

อัจฉรา ชีวาพัฒนานวงศ์. ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการใช้เวลาในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดแจ้งร้อน กรุงเทพมหานคร. ปริญญาณินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

อานนท์ อาภาภิรมย์. มนุษย์กับสังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2521.

อำนวย ทะพิงค์แก และชยันต์ วรรณธนะภูติ. "จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักการศึกษา," วารสารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 5 : 29-33 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2522.

- Bandura, Albert. Social Learning Theory. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall. 1977.
- Bandura, Albert, Jean E. Grusec and Frances L. Menlove.
"Observational Learning as a Function of Symbolization and Incentive Set," Child Development. 37 : 479 - 506 ; September, 1966.
- Bandura, Albert, and Richard H. Walters. Social Learning and Personality Development. New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1963.
- Bandura, Albert, Ross and Ross. "Imitation of Film - Mediated Aggressive Models," Child Development and Behavior. by Freda Rebelsky and Lym Dorman. New York : Alfred A. Knapt, 1963.
- Bandura, Anne Cosper, Donna Elaine Hayslip and Sherrell Bell Foree.
"The Effect of Nutrition Education on Dictary Habit of Fifth-Graders," The Journal of School Health. 475-477 ; October, 1977.
- Berkowitz, L. Advances. Experimental Social Psychology. New York : Academic Press, 1964.
- Blackman, Garth J. and Silberman Adolph. Modification of Child and Adolescent Behavior. California : Wadsworth Publishing Company Inc., 1975.
- Dalton, Sundblad and Hylbett. "An Application of Principles of Social Learning to Training In Communication of Empathy," Journal of Counseling Psychology. 20 : 378 - 383 ; 1973.

- Hick D.J. "Imitation and Relation of Film Aggressive Peer and Adult Models," Journal of Personality and Social Psychology. 2 : 197 - 200 ; 1965.
- Jaffe, Peter G. and Perter M. Carlson. "Modeling Therapy for Test Anxiety : the Role of Model Effect and Consequences," Behavior Research and Therapy. 10 : 329 - 339 ; November, 1972.
- Jayasuriya, D.L. The Psychology of Character : A Review of some Recent Development. Asian Solep, 1972.
- Midlarsky, E., James. Bryan. and Philip Brickman. "Aversive Approval : Interactive Effects of Modeling and Reinforcement on Altruistic Behavior," Child Development. 44 : 321 - 328 ; June, 1973.
- O'Corner, Robert D. "Modification of Social Withdrawal Through Symbolic Modeling," Journal of Applied Behavior Analysis. 2 : 15 - 22, 1969.
- Patterson, C.H. Relationship and Psychotherapy. New York : Harper and Row Publishing Co., 1974.
- Wright, B. "Altruism in Children and the Percieved Conduct of Others," Journal of Abnormal and Social Psychology. 37 : 218 - 233 ; 1942.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. แบบสอบถามความเสียสละ
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเสียสละของนักเรียน
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง
3. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความเสียสละ
4. รายละเอียดเกี่ยวกับการใช้แบบสอบถามความเสียสละ
5. ค่าคะแนนดิบของกลุ่มตัวอย่าง

แบบสอบถามความเสียสละ

คำชี้แจง

แบบสอบถามความเสียสละมีลักษณะเป็นสถานการณ์ ให้นักเรียนอ่านและพิจารณาสถานการณ์ที่กำหนดให้แต่ละข้อแล้วคิดว่าถ้านักเรียนเป็นบุคคลในสถานการณ์นั้น นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร ซึ่งแต่ละข้อมี 3 ตัวเลือกคือ ก. ข. และ ค. คำตอบที่กำหนดให้ไม่มีคำตอบใดผิดหรือถูก ให้ตอบคำถามให้ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด โดยเขียนเครื่องหมาย X ลงบนตัวอักษรที่ตรงกับคำตอบนั้นบนกระดาษคำตอบ โดยเลือกตอบเพียงข้อเดียวตามที่ต้องการ คำตอบที่ได้จะไม่กระทบกระเทือนต่อผลการเรียนและเกิดผลเสียแก่นักเรียนแต่อย่างใดทั้งสิ้น

- 1) เข้าวันหนึ่งขณะที่มนตรีเดินมาโรงเรียนพร้อมกระเป๋า และเครื่องมือการเกษตรที่หนักมาก เขาพบครูสุภาภรณ์ หัวถุงผลไม้และอาหารสดอื่น ๆ อีกหลายอย่าง เดินลงมาจากรถประจำทางจะเข้าโรงเรียน ถ้านักเรียนเป็นมนตรีจะอย่างไร
 - ก. ถามครูว่าต้องการให้ตนช่วยไหม
 - ข. บอกเพื่อนที่เดินมาด้วยกันให้ช่วยครูถือของ
 - ค. เข้าไปช่วยครูถือของเท่าที่ตนจะช่วยให้
- 2) ก่อนเลิกเรียนผกามาชวนนิตยาไปซื้อของในร้านค้าสหกรณ์โรงเรียน บังเอิญนิตยาทำของในร้านสหกรณ์หล่นแตกต้องชดใช้เงินค่าเสียหาย แต่เธอมีเงินอยู่ไม่พอ ถ้านักเรียนเป็นผกามาจะทำอย่างไร
 - ก. ให้นิตยายืมเงินของตนชดใช้ค่าของ
 - ข. ชดใช้ค่าเสียหายแทนนิตยาในส่วนของเงินยังขาดอยู่
 - ค. แนะนำให้นิตยากลับบ้านไปบอกพ่อแม่
- 3) ในเวลาพักกลางวัน สมพงษ์กำลังนั่งทำงานที่ยังค้างอยู่ เขาเห็นเพื่อนอาเจียนหน้าซีดจะเป็นลม ถ้านักเรียนเป็นสมพงษ์จะทำอย่างไร
 - ก. รีบพาเพื่อนไปห้องพยาบาล
 - ข. แนะนำเพื่อนนั่งพักสักครู แล้วแจ้งให้ครูทราบ
 - ค. เรียกเพื่อน ๆ ช่วยกันพาไปห้องพยาบาล

- 4) ในช่วงพักกลางวันนักเรียนทุกคนต่างก็รีบไปโรงอาหาร เพื่อหาที่นั่งรับประทานอาหาร ซึ่งมีที่นั่งจำกัด ในขณะที่สุรียัน้อยูก่อนแล้วเห็นนั่งน้อยซึ่งเป็นเพื่อนเล่นก็ไปด้วยกันเดินมาโรงอาหารที่หลังคนอื่น เพราะเขาว่าได้รับบาดเจ็บ ถ้านักเรียนเป็นสุรียะจะอย่างไร
- สละที่นั่งให้นั่งน้อย แล้วตัวเองไปหาที่นั่งใหม่
 - เรียกนั่งน้อยเข้ามานั่งเบียดกับเพื่อน ๆ ด้วยกัน
 - บอกนั่งน้อยว่ารอสักประเดี๋ยวตนจะรีบรับประทานแล้วลุกให้นั่ง
- 5) หลังเลิกเรียนชั่วโมงการเกษตร วิชัยซึ่งเหนื่อยจากการทำงานมากแล้วเดินกลับห้องเรียน เห็นเพื่อนคนหนึ่งกำลังถือเครื่องมือการเกษตรซึ่งหนักและมีหลายอย่าง ถ้านักเรียนเป็นวิชัย จะอย่างไร
- ช่วยเพื่อนถือเครื่องมือการเกษตร
 - ถามเพื่อนว่าจะให้ช่วยถือของอะไรบ้าง
 - ถามเพื่อนว่าของหนักมากไหม
- 6) ในห้องเรียนวรรณิ์รับบริจาคเงิน เพื่อซื้อของขวัญไปเยี่ยมจรรยาซึ่งเป็นเพื่อนนอนป่วยอยู่ที่โรงพยาบาล วรรณิ์กำลังเก็บเงินเพื่อซื้อนาฬิกาที่อยากได้มานานแล้ว ถ้าเขาบริจาคเงินครั้งนี้เขาจะต้องเก็บเงินต่อไปอีกนานกว่าจะซื้อนาฬิกาได้ ถ้านักเรียนเป็นวรรณิ์จะอย่างไร
- บริจาคเงินไปส่วนหนึ่งเพื่อซื้อของขวัญให้เพื่อน
 - ดูก่อนว่ามีสมาชิกร่วมบริจาคมากหรือไม่ ถ้ามีสมาชิกร่วมบริจาคมากก็จะร่วมด้วย
 - ถามสมาชิกในห้องก่อนว่าจะต้องบริจาคคนละเท่าไร
- 7) ขณะที่ครูประเสริฐเดินตรวจงานการก่อสร้างอาคารเรียนอยู่นั้น บังเอิญเดินไปเหยียบตะปู ทำให้เท้าซ้ายได้รับบาดเจ็บ ซึ่งขณะนั้นทวีขออนุญาตไปห้องน้ำเดินผ่านมาพบครูมีอาการบาดเจ็บที่เท้าไม่สามารถเดินตรวจงานต่อไปได้ ถ้านักเรียนเป็นทวีจะอย่างไร
- ถามครูว่าเป็นอะไรครับ
 - เข้าไปถามครูและหาทางช่วยเหลือทันที
 - บอกครูว่ารอก่อนตนจะไปตามครูคนอื่นมาช่วย

- 8) ในขณะที่สาวิตรีกำลังนั่งดูการแสดงละครที่ทางโรงเรียนจัดแสดงขึ้นช่วงพักกลางวันอย่างเพลิดเพลินนั้น นิภาซึ่งเป็นเพื่อนก็มาชวนให้ไปช่วยทำรายงานที่ยังทำไม่เสร็จ ถ้านักเรียนเป็นสาวิตรีจะอย่างไร
- บอกนิภาว่าตนชอบดูก่อนจนจบตอนแล้วจะตามไปช่วย
 - แนะนำให้นิภาไปหาเพื่อนคนอื่นช่วย
 - ยินดีไปช่วยนิภาทำรายงานทันที
- 9) หลังเลิกฝึกซ้อมกีฬาจนเหนื่อย ปิยะพงษ์เดินผ่านห้องเรียนของเพื่อน ๆ เพื่อจะไปเปลี่ยนเสื้อผ้าเตรียมกลับบ้าน เขาพบเพื่อนหญิงคนหนึ่งกำลังยกเก้าอี้ซึ่งหนักและมีอยู่หลายตัวขึ้นบนโต๊ะ เพื่อกวาดพื้นห้อง ถ้านักเรียนเป็นปิยะพงษ์จะอย่างไร
- เข้าไปช่วยเพื่อนยกเก้าอี้แล้วก็ไป
 - เข้าไปช่วยเพื่อนยกเก้าอี้และกวาดพื้นห้องจนเสร็จ
 - ถามเพื่อนว่าต้องการความช่วยเหลือไหม
- 10) ทุก ๆ วันกานดาจะเหลือสตางค์ไว้ 3 บาท เพื่อซื้อขนมกลับบ้าน แต่วันนี้สุวรรณเพื่อนร่วมห้องซึ่งอยู่บ้านใกล้กันทำสตางค์หายและไม่มีค่ารถกลับบ้าน ถ้านักเรียนเป็นกานดาจะอย่างไร
- งดซื้อขนมหนึ่งวัน เก็บสตางค์ไว้เพื่อออกค่ารถให้สุวรรณ
 - แนะนำให้สุวรรณไปบอกครูเวร
 - ให้เงินสุวรรณขอยืมเป็นค่ารถ
- 11) ในขณะที่จักรพงษ์กำลังเดินไปโรงเรียนนั้น เขาพบเพื่อนหญิงคนหนึ่งขี่จักรยานแฉลบล้มอยู่ข้างทางใกล้จะถึงโรงเรียนจนได้รับบาดเจ็บ ถ้านักเรียนเป็นจักรพงษ์จะอย่างไร
- เดินเฉย ๆ และคิดว่าถ้าเพื่อนขอร้องให้ช่วยก็จะช่วย
 - ถามเพื่อนว่าตนจะช่วยอะไรได้บ้าง
 - ช่วยพยุงเพื่อนขึ้นและจูงจักรยานให้เพื่อนไปโรงเรียน

- 12) ในขณะที่สมศักดิ์กำลังนั่งเล่นเกมทอดอย่างมีความสุขที่ได้ร่มไม่อยู่นั้น สมหวังเพื่อนสนิท ได้มาปรึกษาว่าตนมีธุระสำคัญไม่สามารถจะไปทำงานกลุ่มตามที่นัดไว้กับเพื่อน ๆ ในช่วงพักกลางวันได้ ถ้านักเรียนเป็นสมศักดิ์จะทำอย่างไร
- ก. แนะนำให้ไปปรึกษาเพื่อนคนอื่น
 - ข. รับอาสาไปบอกกลุ่มเพื่อนของสมหวังให้
 - ค. ถ้าสมหวังขอร้องก็จะไปบอกกลุ่มเพื่อนของสมหวังให้
- 13) เข้าวันหนึ่งสุทัศน์มาโรงเรียนแต่เข้าเพื่อไปอ่านหนังสือในห้องสมุด เมื่อมาถึงเขาพบว่า ครูกำลังทำความสะอาดและจัดหนังสือในห้องสมุดอยู่ ถ้านักเรียนเป็นสุทัศน์จะทำอย่างไร
- ก. เข้าไปช่วยครูจัดหนังสือ
 - ข. ถามครูว่าจะให้ตนช่วยอะไรบ้าง
 - ค. เข้าไปเลือกหนังสือที่ตนสนใจก่อนแล้วจึงช่วยครูจัดหนังสือ
- 14) สุธากับสมศรีเป็นเพื่อนห้องเรียนเดียวกัน พ่อแม่สุดามีอาชีพค้าขายและเป็นคนประหยัด โดยการให้สุดาห่อข้าวมารับประทานทุกวัน ส่วนสมศรีมีฐานะยากจนไม่มีเงินหรือข้าวห่อมารับประทานเลยเป็นประจำและเวลาพักกลางวันมักจะแอบไปนั่งอยู่คนเดียว สุธาสังเกตเห็นจึงเกิดความสงสารเพื่อนที่ต้องอดอาหารกลางวัน ถ้านักเรียนเป็นสุดาจะทำอย่างไร
- ก. แนะนำสมศรีให้ไปขอร้องโครงการอาหารกลางวัน
 - ข. ปรึกษากับเพื่อนเพื่อช่วยเหลือสมศรี
 - ค. แบ่งข้าวห่อของตนให้สมศรีรับประทาน
- 15) สุธิเป็นนักเรียนที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์เก่งที่สุดในห้อง เมื่อครูให้การบ้าน เพื่อน ๆ มักไม่ค่อยเข้าใจ เพื่อน ๆ จึงขอให้เขาช่วยอธิบายให้ฟังในตอนเย็นก่อนกลับบ้านซึ่งเป็นเวลาที่สุธิต้องช้อมกีฬาก็ได้ ถ้านักเรียนเป็นสุธิตะทำอย่างไร
- ก. บอกเพื่อน ๆ ให้กลับไปอ่านทบทวนอีกครั้ง ถ้ายังไม่เข้าใจจะอธิบายให้พรุ่งนี้
 - ข. บอกเพื่อน ๆ รอหลังจากช้อมกีฬาก็จะอธิบายให้ฟัง
 - ค. ช่วยอธิบายคณิตศาสตร์ให้เพื่อน ๆ ก่อน แล้วค่อยไปช้อมกีฬาก็ได้

- 16) ในขณะที่วีระกำลังนั่งอ่านหนังสือเพื่อเตรียมสอบในช่วงพักกลางวันนั้น คุณครูสุวัฒน์เรียกวีระให้ช่วยไปซื้ออุปกรณ์ทำความสะอาดห้อง ถ้านักเรียนเป็นวีระจะอย่างไร
- บอกครูว่าตนเองไม่ว่างจะไปตามเพื่อนคนอื่นให้ไปแทนตน
 - บอกครูว่าขอให้ตนอ่านหนังสือเสร็จก่อน แล้วจะไปซื้อของให้
 - รีบไปซื้อของให้ครูทันที เพื่อจะได้มีเวลาเหลือกลับมาอ่านหนังสือ
- 17) หลังเลิกเรียนวันหนึ่งครูให้สาวคนธช่วยจัดหนังสือในห้องสมุด ซึ่งวันนี้อำนาจเป็นเวรทำความสะอาดห้องและปิดห้องสมุด เมื่ออำนาจทำเวรเสร็จปรากฏว่าสาวคนธยังจัดหนังสือไม่เสร็จ ถ้านักเรียนเป็นอำนาจจะอย่างไร
- ช่วยสาวคนธจัดหนังสือ
 - ให้สาวคนธกลับบ้านก่อนแล้วตนเองจะทำแทนทั้งหมด
 - บอกสาวคนธว่ามาจัดต่อในวันรุ่งขึ้น ตนจะมาช่วยแต่เช้า
- 18) ในช่วงพักกลางวันที่โรงอาหาร มานะกับสายชลเข้าคิวรอซื้อข้าวด้วยกัน ขณะที่ถึงคิวของสายชลซื้อนั้น กับข้าวที่โรงครัวทำขายหมดลงพอดี มานะจึงซื้อกับข้าวก่อนสายชลจึงมีกับข้าวรับประทานตอนกลางวันแต่สายชลไม่มี ถ้านักเรียนเป็นมานะจะอย่างไร
- แนะนำให้สายชลซื้อของหวานรับประทานแทน
 - แบ่งกับข้าวของตนให้สายชล
 - ขอแบ่งกับข้าวจากเพื่อน ๆ มาให้สายชล
- 19) ในห้องเรียนช่วงพักกลางวันขณะที่บุญมีนั่งอ่านหนังสือเพื่อเตรียมสอบในวันพรุ่งนี้ สุชาติเพื่อนร่วมชั้นได้เข้ามา ขอให้เขาช่วยอธิบายเนื้อหาบางเรื่องที่ตนไม่เข้าใจ ถ้านักเรียนเป็นบุญมีจะอย่างไร
- ยินดีอธิบายเนื้อหาให้สุชาติฟัง
 - บอกสุชาติว่าหลังเลิกเรียนจะอธิบายให้ฟัง
 - แนะนำให้สุชาติไปถามครู

- 20) ในขณะที่นักเรียนเข้าแถวซื้ออาหารกลางวัน นาวินเป็นนักเรียนคนหนึ่งเข้าแถวเป็นลำดับที่ 4 และคนที่จะถึงคิวของนาวินซื้ออาหารนั้น บรรจบซึ่งเป็นเพื่อนกันวิ่งมาด้วยความรีบเร่งบอกนาวินว่าตนขอแซงคิวซื้ออาหารก่อน เพราะตนจะต้องรีบไปช่วยครูดูแลห้องสมุด ถ้านักเรียนเป็นนาวินจะอย่างไร
- แนะนำบรรจบให้ตามเพื่อนคนอื่นก่อน ถ้ายินยอมตนก็จะให้แซงคิวซื้ออาหาร
 - ยอมให้บรรจบแซงคิวเข้าแถวซื้ออาหารแทนสิทธิ์ของตน
 - ถามบรรจบว่าฝากตนซื้อให้อาไหม
- 21) วันเสาร์ที่จะถึงนี้ สมชายได้รับมอบหมายจากครูประจำชั้นให้เป็นหัวหน้ากลุ่มนำเพื่อนมาทำความสะอาดห้องเรียนเพื่อลงเทียนพื้นห้อง แต่เมื่อถึงวัน เวลาที่นัดปรากฏว่าไม่มีใครมานอกจากสมชายและเพื่อนอีก 2 คนเท่านั้น ถ้านักเรียนเป็นสมชายจะอย่างไร
- นั่งรอก่อน ถ้ายังไม่มีเพื่อนมาก็นัดมาทำใหม่วันหน้า
 - นั่งรอก่อน ถ้ายังไม่มีเพื่อนมากก็ช่วยกันทำเท่าที่จะทำได้
 - ช่วยกันทำงานกว่าจะเสร็จ
- 22) ก่อนเลิกเรียนชั่วโมงสุดท้ายของวันหนึ่ง ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อจะทำอาหารในชั่วโมงการเรียนวิชางานบ้านในวันรุ่งขึ้น กลุ่มของจันทน์ได้รับผิดชอบทำแกงบวดผักทอง ซึ่งที่บ้านของจันทน์มีทั้งมะพร้าวและฟักทองพร้อม ถ้านักเรียนเป็นจันทน์จะอย่างไร
- นำมะพร้าวและฟักทองมาจากบ้านโดยไม่ต้องให้สมาชิกในกลุ่มซื้อ
 - เสนอแนะให้กลุ่มซื้อมะพร้าวและฟักทองจากบ้านเธอ แต่ซื้อในราคาถูกกว่าตลาด
 - เสนอแนะให้กลุ่มซื้อมะพร้าวจากบ้านเธอ แล้วเธอบริจาคฟักทองให้
- 23) ในชั่วโมงเรียนวิชางานช่าง นพดลร่วมทำงานกลุ่มกับเพื่อน ในการทำงานนั้นต้องมีการปรึกษารื้อกันและต้องการความคิดเห็นของทุกคน แต่นพดลไม่ถนัดในการทำงานครั้งนี้ ถ้านักเรียนเป็นนพดลจะอย่างไร
- บอกเพื่อนว่าตนไม่ขอออกความเห็น แต่จะทำงานอย่างอื่นชัดเจน
 - แสดงความคิดเห็นเท่าที่ตนมีความรู้
 - ร่วมทำงานกับเพื่อนอย่างสม่ำเสมอ โดยค้นคว้าเพิ่มเติม

- 24) ในช่วงพักกลางวันที่โรงอาหาร ลัดดาเข้าแถวซื้ออาหารกลางวันเป็นลำดับแรก บุปผาเข้าแถวได้ลำดับถัดจากลัดดา ขณะที่รอแม่ค้าเตรียมตักอาหารอยู่นั้นบุปผาเกิดอาการปวดท้องขึ้นอย่างกะทันหัน ถ้าบุปผาจะไปห้องน้ำก่อนก็ต้องกลับมาต่อเพื่อนเป็นคนสุดท้ายจึงขอแข่งคิวลัดดาซื้ออาหารกลางวันก่อน ถ้านักเรียนเป็นลัดดาจะทำอย่างไร
- ถามบุปผาว่าฝากตนซื้อให้เอาไหม
 - แนะนำบุปผาให้ฝากเพื่อนที่อยู่ถัดจากบุปผาซื้อให้
 - ยินดีให้บุปผาแข่งคิวซื้ออาหารก่อนตามต้องการ
- 25) พ่อแม่ของวัฒนาเป็นคนมีฐานะดี เขาจึงซื้ออุปกรณ์การเรียนครวละมาก ๆ เพราะทำให้ซื้อได้ถูกลง เกชาเพื่อนร่วมชั้นของเขาเป็นลูกคนยากจนจึงต้องซื้ออุปกรณ์การเรียนที่ละอย่าง ทำให้ซื้อของราคาแพงและเกชาก็มักขาดอุปกรณ์การเรียนเสมอ ถ้านักเรียนเป็นวัฒนาจะทำอย่างไร
- แบ่งอุปกรณ์การเรียนให้กับเกชา
 - อนุญาตให้เกชายืมอุปกรณ์การเรียนของตนไปใช้ได้
 - ขายอุปกรณ์การเรียนบางอย่างให้เกชาในราคาต่ำกว่าทุน
- 26) เอ๋อมพรและบุญชูเป็นเพื่อนร่วมชั้นกัน ทั้งสองไม่ค่อยได้พูดกันบ่อยนัก แต่วันนี้เอ๋อมพรถูกครูดุเพราะทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ไม่ได้ ถ้านักเรียนเป็นบุญชูจะทำอย่างไร
- ถ้าเอ๋อมพรขอร้องก็จะช่วยอธิบายให้ฟัง
 - พูดปลอบใจและช่วยอธิบายวิชาคณิตศาสตร์ให้ฟัง
 - บอกเอ๋อมพรไปทบทวนต่อก่อน ถ้าไม่เข้าใจจะอธิบายให้ฟัง
- 27) ทางโรงเรียนได้ขอความร่วมมือจากนักเรียน ให้ช่วยกันพัฒนาบริเวณโรงเรียนหลังจากโรงเรียนเลิกแล้ว แต่เย็นวันนี้จะมีการถ่ายทอดสดการแข่งขันชมมวยชิงแชมป์โลกทางโทรทัศน์ ซึ่งพิชัยชอบมาก ถ้านักเรียนเป็นพิชัยจะทำอย่างไร
- อยู่ร่วมพัฒนาโรงเรียนจนเลิกจึงกลับ
 - อยู่ร่วมพัฒนาลักรู่ แล้วขออนุญาตกลับก่อน
 - บอกกับครูว่าวันนี้ขอกลับก่อน จะทำชดเชยในวันต่อไป

- 28) ในช่วงเวลาพักครูให้นักเรียนประดิษฐ์ภาพจากเศษวัสดุ นิภาพรไม่มีเงินซื้อกาวยิงนั่งเฉย ๆ ดวงกมลซึ่งนั่งทำงานประดิษฐ์อยู่ข้าง ๆ ทราบว่านิภาพรไม่มีกาวยิงแต่ดวงกมลมีกาวยิงไม่มากนัก ถ้าแบ่งให้นิภาพรเธอก็อาจจะไม่พอใช้ ถ้านักเรียนเป็นดวงกมลจะทำอย่างไร
- บอกนิภาพรให้รอตนเองทำก่อน ถ้ากาวยิงเหลือจะให้
 - ขอแบ่งกาวยิงจากเพื่อนและแบ่งกาวยิงของตนให้นิภาพร
 - แบ่งกาวยิงของตนให้นิภาพรพอสมควร
- 29) ในวันนี้กลุ่มโรงเรียนทัศน ได้จัดให้มีการแข่งขันกีฬานักเรียนประจำปีขึ้น ธวัชกับธนิตเป็นนักกีฬาป้องกันตัวของโรงเรียน ซึ่งการแข่งขันครั้งนี้ธวัชต้องทำหน้าที่ลงแข่งขันก่อน ส่วนธนิตยังไม่ลงแข่งจึงนั่งดูช่วยเป็นกำลังใจให้เพื่อนอยู่ข้างสนาม แต่เมื่อการแข่งขันจบรายการปรากฏว่าธวัชทำการแข่งขันแพ้คู่แข่งและเขาก็ไม่สบายใจ ถ้านักเรียนเป็นธนิตจะทำอย่างไร
- ถามเพื่อนว่าเหนื่อยมากไหม
 - บอกเพื่อนว่าไม่ต้องกังวลตนจะลงแข่งขันแก้หน้าแทนเอง
 - พูดปลอบใจเพื่อนว่าไม่ต้องเสียใจ กีฬาย่อมมีแพ้มีชนะ
- 30) หลังจากรับประทานอาหารกลางวันเสร็จแล้ว มะลิวรรณเดินผ่านสนามเพื่อจะไปเล่นกับเพื่อน ๆ เธอเห็นถุงพลาสติกและเศษขยะหล่นเกลื่อนกลาดเต็มไปหมด ถ้านักเรียนเป็นมะลิวรรณจะทำอย่างไร
- ไปบอกเวรประจำวันให้มาเก็บเศษขยะ
 - เรียกเพื่อน ๆ มา แล้วช่วยกันเก็บเศษขยะ
 - เก็บถุงพลาสติกและเศษขยะเหล่านั้นไปทิ้งถังขยะก่อน

ตาราง 5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเสียสละของนักเรียนกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S	t
กลุ่มทดลอง	10	66.80	4.71	1.81
กลุ่มควบคุม	10	63.60	2.99	

จากตาราง 5 แสดงว่า นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนความเสียสละ
ก่อนได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ และก่อนได้รับการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความเสียสละ

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1	2.06	16	6.92
2	2.17	17	5.26
3	2.88	18	5.56
4	2.64	19	3.71
5	7.64	20	2.11
6	2.53	21	2.57
7	4.96	22	4.88
8	5.52	23	3.08
9	2.42	24	2.65
10	6.02	25	5.31
11	5.92	26	4.45
12	3.08	27	5.21
13	8.26	28	4.38
14	5.99	29	6.76
15	1.91	30	6.56

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = .83

รายละเอียดเกี่ยวกับการใช้แบบสอบถามความเสียหาย

1. ลักษณะแบบสอบถาม แบ่งความเสียหายออกเป็นด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านการเสียหายกำลังกาย ข้อที่ 2, 5, 9, 13, 17, 21, 27 และ 30
- 1.2 ด้านการเสียหายทรัพย์สินของ ข้อที่ 2, 6, 10, 14, 18, 22, 25 และ 28
- 1.3 ด้านการเสียหายเวลา ข้อที่ 3, 7, 11, 15, 19, 23, 26 และ 29
- 1.4 ด้านการเสียหายความสุขสบาย ข้อที่ 4, 8, 12, 16, 20 และ 24

2. คำเฉลยแบบสอบถามความเสียหาย

ข้อ	ก	ข	ค
1	2	1	3
2	2	3	1
3	3	1	2
4	3	2	1
5	3	2	1
6	3	1	2
7	1	3	2
8	2	1	3
9	2	3	1
10	3	1	2
11	1	2	3
12	1	3	2
13	3	1	2
14	1	2	3
15	1	2	3

ข้อ	ก	ข	ค
16	1	2	3
17	2	3	1
18	1	3	2
19	3	2	1
20	1	3	2
21	1	2	3
22	3	1	2
23	1	2	3
24	2	1	3
25	3	2	1
26	1	3	2
27	3	2	1
28	1	2	3
29	1	2	3
30	1	2	3

คะแนนดิบของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 7 แสดงคะแนนความเครียดของนักเรียนในกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	57	85
2	66	87
3	65	86
4	73	86
5	68	89
6	73	90
7	65	87
8	67	86
9	64	84
10	70	87

ตาราง 8 แสดงคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนในกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	66	79
2	66	75
3	67	79
4	64	79
5	66	75
6	65	80
7	62	70
8	62	72
9	60	70
10	58	67

ภาคผนวก ข

1. โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ ให้กับกลุ่มทดลอง
2. โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ ให้กับกลุ่มควบคุม

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ ใช้กับกลุ่มทดลอง

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และผู้วิจัยกับนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ และวิธีการของการใช้เทคนิคแม่แบบ 3. เพื่อให้นักเรียนทราบความหมายและลักษณะของความเสียสละ	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองและสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการทำความรู้จักซึ่งกันและกันก่อนที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ 2. ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยให้นักเรียนแต่ละคนหยิบชิ้นส่วนรูปหัวใจที่แบ่งออกเป็นส่วน ๆ คนละ 1 ชิ้น 3. ให้นักเรียนนำชิ้นส่วนรูปหัวใจที่หยิบได้ไปหาชิ้นส่วนรูปหัวใจที่เข้ากันได้จากเพื่อนเพื่อมาประกอบกันให้เป็นรูปหัวใจที่สมบูรณ์ 4. ให้นักเรียนแต่ละคนพูดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกันภายในเวลา 10 นาที เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนพาคุ้ยของของตนออกมาแนะนำหน้าชั้นจนครบทุกคน 5. ผู้วิจัยสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่าเพื่อให้ทุกคนรู้จักกัน และนักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อนเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของตัวเองเพื่อจะได้ทำความรู้จักกันและแนะนำเพื่อนให้คนอื่น ๆ รู้จักด้วย 6. วิจัยชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และวิธีการที่จะใช้ในการทดลองให้นักเรียนทราบ

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2	การเสียสละ กำลังกาย เรื่องช่วยกัน	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักทำ ความสะอาดบริเวณโรงเรียน	7. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ความหมาย และลักษณะของความเสียสละ 8. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย 9. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียน มาทั้งหมด โดยผู้วิจัยคอยสังเกตความเข้าใจ ของนักเรียน และช่วยเพิ่มเติมสิ่งที่นักเรียน ยังไม่ได้กล่าวถึง จากนั้นผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ ที่จะพบกันในครั้งต่อไป ตั้งแต่ครั้งที่ 2 - 13 ดำเนินการใช้เทคนิค แม่แบบตามขั้นตอนต่อไปนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียน เกี่ยวกับเรื่องที่กำหนดตามวัตถุประสงค์ที่ ตั้งไว้ในแต่ละเรื่อง 2. <u>ขั้นเสนอแม่แบบ</u> ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ ซึ่ง เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเสียสละในลักษณะ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์แต่ละครั้งพร้อม ทั้งให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและซักถาม ข้อสงสัยต่าง ๆ 3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ ได้รับจากการสังเกตตัวแบบแต่ละครั้ง และครูสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
3	การเสียสละ กำลังกายเรื่อง อุทิศร่างกาย	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก อุทิศร่างกายของตนเพื่อครูหรือ เพื่อนในโรงเรียน	
4	การเสียสละ กำลังกายเรื่อง น้ำใจ	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักมี น้ำใจในการช่วยเหลือหรือถือของ หนักให้ครูหรือเพื่อนในโรงเรียน	
5	การเสียสละ ทรัพย์สินของ เรื่องให้กันนิด	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแบ่ง ปันเครื่องอุปโภคให้แก่เพื่อนที่ ขัดสน	
6	การเสียสละ ทรัพย์สินของ เพื่อแบ่งกัน หน่อย	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแบ่ง ปันเครื่องบริโภคให้แก่เพื่อนที่ ขัดสน	
7	การเสียสละ ทรัพย์สินของ เรื่องสุขใจ	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก แบ่งปันเครื่องอุปโภคให้แก่เพื่อน ที่ขัดสน	

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
8	การเสียสละ เวลา เรื่อง ช่วยเพื่อนคิด	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก เสียสละเวลาในการให้ข่าวสาร ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อน ในโรงเรียน	
9	การเสียสละ เวลา เรื่อง มิตรน้ำใจ	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก เสียสละเวลาในการช่วยเหลือ ครูหรือเพื่อนที่ได้รับอุบัติเหตุหรือ เจ็บป่วย	
10	การเสียสละ เวลา เรื่อง กำลังใจ	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักพูด ปลอบโยนเพื่อน เมื่อได้รับ ความทุกข์ยาก	
11	การเสียสละ ความสนุกสนาน เรื่องสละกันนิด	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก สละที่นั่งในโรงอาหารให้แก่ เพื่อนในโรงเรียน	
12	การเสียสละ ความสนุกสนาน เรื่องจิตแจ่มใส	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสละ ความสนุกสนานช่วงพักกลางวันไป ช่วยครูหรือเพื่อนทำกิจธุระ	

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
13	การเสียสละ ความสุขสบาย เรื่องให้เธอ ก่อน	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสละ สิทธิ์ของตนในการเข้ารับบริการ ซื้ออาหารกลางวันให้แก่เพื่อนใน โรงเรียนที่จำเป็น	
14	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจ ลักษณะของความเสียสละจาก การใช้เทคนิคแม่แบบ	1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปและทบทวนเกี่ยวกับลักษณะของความเสียสละ 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับผลดีของการเสียสละ ตลอดจนข้อแตกต่างระหว่างการเสียสละกับการไม่เสียสละที่ได้จากการเรียนรู้ โดยการสังเกตจากตัวแบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 3. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น 4. ผู้วิจัยกล่าวปิดโปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรม

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ
ครั้งที่ 1

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ปฐมนิเทศ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และผู้วิจัยกับนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์และวิธีการใช้เทคนิคแม่แบบ 3. เพื่อให้นักเรียนทราบความหมายและลักษณะของความเสียสละ
<u>สื่อการสอน</u>	เอกสารเกี่ยวกับความเสียสละ
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ชั้น ดังนี้ 1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองและสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการทำความรู้จักซึ่งกันและกันก่อนที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ 2. ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยให้นักเรียนแต่ละคนหยิบชิ้นส่วนรูปหัวใจที่แบ่งออกเป็นส่วน ๆ คนละ 1 ชิ้น 3. ให้นักเรียนนำชิ้นส่วนรูปหัวใจที่หยิบได้ไปหาชิ้นส่วนรูปหัวใจที่เข้ากันจากเพื่อน เพื่อมาประกอบกันให้เป็นรูปหัวใจที่สมบูรณ์ 4. ให้นักเรียนแต่ละคนพูดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกัน ภายในเวลา 10 นาที เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนพาคู่ของตนออกมาแนะนำหน้าชั้นจนครบทุกคู่ 5. ผู้วิจัยสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่า เพื่อให้นักเรียนทุกคนรู้จักกันและนักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อนเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของตัวเองเพื่อจะได้ทำความรู้จักกันและแนะนำเพื่อให้คนอื่น ๆ รู้จักด้วย 6. ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และวิธีการที่จะใช้ในการทดลองให้นักเรียนทราบ 7. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายความหมาย และลักษณะของความเสียสละ 8. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย 9. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด โดยผู้วิจัยคอยสังเกต

ความเข้าใจของนักเรียน และช่วยเพิ่มเติมสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง
จากนั้นผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ ที่จะพบกันในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตการซักถามข้อมูลซึ่งกันและกันของนักเรียน
2. สังเกตการแนะนำเพื่อนให้คนอื่นรู้จัก
3. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียนขณะผู้วิจัยพูด
4. นักเรียนบอกวัตถุประสงค์ของกิจกรรมครั้งนี้ได้

เนื้อหาเกี่ยวกับความเสียสละ

ความเสียสละ หมายถึง การที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมโดยการให้หรือสละประโยชน์ส่วนตน ที่ควรจะได้รับหรือมีอยู่ไปช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่ครูหรือเพื่อนในโรงเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน การเสียสละแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การเสียสละกำลังกาย หมายถึง การที่นักเรียนแสดงออกโดยการใช้แรงงานของตน ไปช่วยเหลือครูหรือเพื่อนในโรงเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่

- 1.1 การช่วยหิ้วหรือถือของหนักให้ครูหรือเพื่อนในโรงเรียน
- 1.2 การช่วยทำงานห้องสมุด
- 1.3 การช่วยทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน

2. การเสียสละทรัพย์สินสิ่งของ หมายถึง การที่นักเรียนแสดงออกโดยการให้หรือแบ่งปัน ทรัพย์สินสิ่งของของตนโดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่

- 2.1 การบริจาคเงินช่วยเหลือเพื่อนในโรงเรียน
- 2.2 การแบ่งปันเครื่องบริโภคให้แก่เพื่อนที่ขัดสน
- 2.2 การแบ่งปันเครื่องอุปโภคให้แก่เพื่อนที่ขัดสน

3. การเสียสละเวลา หมายถึง การที่นักเรียนแสดงออกโดยการแบ่งเวลาที่แม้ว่าจะ มีน้อยไปช่วยเหลือครูหรือเพื่อนในโรงเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่

- 3.1 การช่วยเหลือครูหรือเพื่อนที่ได้รับอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย
- 3.2 การให้ข่าวสารความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อนในโรงเรียนตามกำลังสติปัญญา
- 3.3 การพูดปลอบโยนเพื่อนเมื่อได้รับความทุกข์ยาก

4. การเสียสละความสุขสบาย หมายถึง การที่นักเรียนแสดงออกโดยการสละหรือละทิ้ง ความสุขสบายส่วนตนไปช่วยเหลือครูหรือเพื่อนในโรงเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่

- 4.1 การสละที่นั่งในโรงอาหารให้แก่เพื่อนในโรงเรียน
- 4.2 การสละความสุขที่ตนจะได้รับในช่วยพักกลางวันของนักเรียน โดยสละเวลานั้น ไปช่วยครูหรือเพื่อนในโรงเรียนทำกิจธุระ
- 4.3 การสละสิทธิ์ของตนในการเข้ารับบริจาคซื้ออาหารกลางวันให้แก่เพื่อนใน โรงเรียนที่จำเป็น

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ ครั้งที่ 2

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ช่วยกัน
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักช่วยทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน
<u>สื่อการสอน</u>	วีดิทัศน์ เรื่อง ช่วยกัน
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ก. ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับการช่วยทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนว่าใครเคยช่วยทำความสะอาดหรือใครไม่เคยช่วยทำความสะอาด ข. ขั้นเสนอแม่แบบ 1. ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง <u>ช่วยกัน</u> ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการช่วยกันทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและติดตามไปด้วย 2. หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรมของตัวแบบว่าเหมาะสมหรือไม่ ค. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตตัวแบบที่เกี่ยวกับการช่วยกันทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
1	CAPTION บทละครแม่แบบ เรื่อง "ช่วยกัน"	FADE IN/OUT ดนตรี
2	LS นักเรียนชั้น ป.6 ยังอยู่ในห้องประชุม	
3	ZOOM IN->MS อาจารย์ใหญ่ประชุม	อาจารย์ใหญ่ : ที่ครูเรียกทุกคนมาพบในวันนี้เพื่อ มอบหมายความรับผิดชอบใน การเตรียมงานวันแม่ที่จะมาถึง ในวันพรุ่งนี้ ภาระรับผิดชอบของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งถือว่าเป็นรุ่นพี่ก็คือดูแล ความสะอาดของห้องประชุม ตลอดจนการจัดโต๊ะ เก้าอี้ใน ห้องประชุมนี้ให้เสร็จ
4	CU อาจารย์ใหญ่สั่งเลิก ประชุม	อาจารย์ใหญ่ : เลิกประชุม กลับบ้านได้
5	ZOOM IN->MS ปรานีในกลุ่มเพื่อ	นักเรียนคุยกัน
6	ZOOM OUT->LS นักเรียนเดินออกจาก ห้องประชุม แยกกัน กลับบ้าน FADE OUT	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
	FADE IN	
7	LS ปราณีเดินมาตาม ระเบียงหน้าห้องพักครู	
8	ZOOM IN->MS ปราณีเดินเข้าห้องพัก ครูและเข้าไปช่วยครูที่ กำลังจัดแจกันดอกไม้ อยู่	
9	PAN ปราณีนำแจกันดอกไม้ที่ จัดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไปวางลงบนโต๊ะ	
10	MS ปราณีกับครูราตรีกำลัง คุยกัน	ปราณี : ครูคะ หนูขออนุญาตไปทำงานที่ อาจารย์ใหญ่สั่งไว้เมื่อวานนี้ก่อนนะคะ ครูราตรี : จะ ตามสบาย ชอบใจมากนะ
11	ZOOM OUT ปราณีเดินออกจากห้อง พักครู	
	CUT	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
12	LS เด็กนักเรียนกำลังช่วย กันทำงานตามที่ อาจารย์ใหญ่มอบหมาย	
13	MS ปรางค์นัดกันเพื่อน	ปรางค์ : พวกเธอเตรียมเข้าห้องประชุมได้แล้ว
14	LS นักเรียนเดินเข้าห้อง ประชุม FADE OUT	
15	MS นักเรียนกำลังยกโต๊ะ เก้าอี้เก็บ หลังจาก เสร็จจากการประชุม	
16	MS แดงยกมือร้องตะโกน	แดง : โอ๊ย ! เสร็จเสียที เหนื่อยจังเลย
17	CU สุพรรณุดเสริม	สุพร : เราก็ก็น้อยเหมือนกัน กลับบ้านกันเถอะ
18	ZOOM OUT->LS นักเรียนแยกย้ายกลับ บ้าน CUT	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
19	MS บริเวณสนามที่มีเศษ กระดาษ ถูผนังพลาสติก ห่อขนม หล่นอยู่ ปราณีและกลุ่มเพื่อน เดินเข้ามา ปราณีชี้มือไปที่เศษ กระดาษและพูด	ปราณี : ดูนี่สนามนี้มีเศษกระดาษต่าง ๆ หลายชิ้น ไปช่วยกันเก็บก่อนเถอะ
20	CU/PAN ใบหน้าเพื่อน แต่ละคน ส่ายหน้าปฏิเสธ แสดง ความเบื่อหน่าย เพื่อน คนสุดท้ายพูด	เพื่อน : ไม่เอาหรอกเดี๋ยวภารโรงก็มาทำหน้าที่ ของเขาเองแหละกลับบ้านดีกว่า
21	ZOOM OUT->MS เพื่อนต่างแยกย้ายกัน กลับ คงเหลือแต่ปราณี และสุพร	
22	MS ปราณีกับสุพรยืนคุยกัน	ปราณี : สุพรช่วยกันเก็บเศษขยะก่อนนะ สุพร : ก็ได้ นี่ถ้าฉันไม่ได้เดินกลับบ้านทางเดียว กับเธอฉันจะไม่ช่วยหรอกนะไม่ใช่หน้าที่ ของเราสักหน่อย

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
23	CU ใบหน้าปรางค์ขณะกำลังพูด	ชอบใจจะ ที่อยู่เป็นเพื่อน เรารีบเก็บขยะกันเถอะ
24	MS ปรางค์กับสุพรรณยืนคุยกัน ปรางค์เดินจากไป	สุพรรณ : เธอไปเอาถังขยะมาใส่ซิ ปรางค์ : จ๊ะ รอเดี๋ยวนะ
25	LS ZOOM IN FADE OUT	ปรางค์เดินกลับมาพร้อมกับถังขยะ ปรางค์และสุพรรณช่วยกันเก็บขยะ
26	LS ภายในบริเวณห้องเรียนที่มีครู นักเรียนอยู่พร้อมกัน	
27	CU ที่ใบหน้าครูขณะถามนักเรียนในชั้น	ครู : เมื่อวานตอนเย็นใครเก็บขยะที่สนาม

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
28	MS กลุ่มเพื่อนนักเรียน ชี้ มือไปที่ปราณี และสุพร	
29	PAN/ZOOM IN จากกลุ่มนักเรียนกลับมาที่ครู ซึ่งกำลังยิ้ม และกล่าวชมเชยปราณี และสุพร	ครู : เป็นเด็กน่ารัก สมควรเอาเป็นตัวอย่างที่ดี ขอให้ทุกคนช่วยกันประมมือให้แก่ทั้งสองคน ด้วย
30	LS นักเรียนและครูภายใน ห้องเรียนประมมือ พร้อมกัน	FADE IN/OUT เสียงประมมือ
31	MS นักเรียนและครูภายใน ห้องเรียน ขณะที่ครู พูดต่อ	ครู : สำหรับคนอื่นที่กลับบ้านไปก่อนครั้งต่อไป ควรเสียสละเพื่อส่วนรวมบ้างจะดี เพราะ เป็นการสร้างนิสัยที่ดีแก่ตัวเอง และเพื่อ ความสะอาดของโรงเรียนด้วย
32	MS ครูเดินออกจากห้อง เรียน FADE BACK / OUT	

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ ครั้งที่ 3

<u>ชื่อเรื่อง</u>	อุทิศร่างกาย
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักอุทิศร่างกายของตนเพื่อครูและเพื่อนในโรงเรียน
<u>สื่อการสอน</u>	วีดิทัศน์ เรื่อง อุทิศร่างกาย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ก. ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากับถามนักเรียนเกี่ยวกับการอุทิศร่างกายว่าใครเคยอุทิศร่างกาย ใครไม่เคยอุทิศร่างกาย สมควรกระทำหรือไม่ และสามารถอุทิศร่างกายได้อย่างไร ข. ขั้นเสนอแม่แบบ 1. ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง <u>อุทิศร่างกาย</u> ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการช่วยครูทำงานห้องสมุด ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและติดตามไปด้วย 2. หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรมของตัวแบบว่าเหมาะสมหรือไม่ ค. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตตัวแบบที่อุทิศร่างกายช่วยทำงานห้องสมุด แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
1	CAPTION บทละครแม่แบบเรื่อง "อุทิศร่างกาย"	FADE IN/OUT ดนตรี
2	MS ภายในห้องสมุดครู กำลังจัดหนังสือ	
3	DOLLY OUT/PAN นฤมลเดินเข้ามา ภายในห้องสมุด พบครู กำลังจัดหนังสืออยู่	
4	MS นฤมลยกมือไหว้ครู และ พูดทักทาย	นฤมล : สวัสดีค่ะครู ครู : สวัสดีค่ะ ทาหนังสืออะไรคะ นฤมล : หนังสือเกี่ยวกับเรื่องพีชค่ะ
5	DOLLY OUT/PAN ครูชี้มือไปที่ชั้นหนังสือ และพูด นฤมลเดินไปยังชั้น หนังสือที่ครูบอก และ มองหาหนังสือ	ครู : อยู่ทางชั้นหนังสือด้านโน้น
6	MS ครูพูดต่อ... และเดิน เข้าไปหานฤมล	ครู : ทาเจอไหมคะ ถ้าเจอแล้วรีบยืมนะเพราะ หลังจากวันนี้ครูคงได้ให้บริการยืมหนังสือ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
7	PAN/MS นฤมลพูดกับครู	นฤมล : ทำไมคะ ครู : ครูจะจัดหนังสือใหม่ พวกเธอจะไม่ค้นหาหนังสือได้ง่ายขึ้น
8	PAN/MS/PAN ครูเดินไปที่ชั้นหนังสือ ยกหนังสือลงจากชั้น นฤมลเดินตาม และ ช่วยครูยกหนังสือ ต่างคนต่างทำงานไป พร้อมกับสนทนาไป พลาง	ครู : ชอบใจมากนฤมล ตอนนั้นคุณแม่ของเธอ กลับมาอยู่ด้วยหรือเปล่า นฤมล : เปล่าค่ะ หนูอยู่กับพี่ชาย ยายและหลานค่ะ ครู : แล้วใครทำงานบ้านคะ นฤมล : หนูทำค่ะ ครู : เธอรู้สิทุกอย่างไว้ที่ต้องทำงานบ้าน นฤมล : เหนื่อยค่ะ แต่หนูก็ตั้งใจที่ช่วยทำงาน บ้านแทนแม่ ครู : ครูตั้งใจที่เธอรู้สิทุกอย่างนั้น

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
9	MS นฤมลคุยกับครูนฤมลยิ้ม	นฤมล : หนูขออนุญาตคุณครูประจำชั้นมานานแล้ว หนูกลับห้องก่อนนะค่ะ พรุ่งนี้หนูจะมาช่วย ทำงานค่ะ ครู : พรุ่งนี้วันเสาร์ เธอจะมาได้หรือ นฤมล : มาได้ค่ะ แต่คงมาถึงโรงเรียนสายเพราะ หนูต้องทำงานบ้านก่อน อ้อ ! เกือบลืม หนูขออนุญาตพาหลานมาด้วยนะค่ะ ยายจะได้ ได้นักบ้าง ครู : เธอต้องทำงานหลายอย่างแล้ว ถ้าต้อง มาช่วยครูอีก เธอจะเหนื่อยมากนะ นฤมล : ไม่เป็นไรค่ะ หนูไปก่อนนะค่ะ ครู : ค่ะ
10	OVER SHOULDER ครู LS นฤมลยกมือไหว้ครู และเดินออกไปจาก ห้องสมุด FADE OUT	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
11	LS ภายในห้องสมุดครู กำลังจัดหนังสือเข้าที่ นฤมลเดินเข้าประตูมา พร้อมกับหลาน ครู เหลือบไปเห็น เดิน เข้าไปหา และทักทาย	ครู : มาแล้วหรือจะ นฤมล แหมหลานน่ารักจัง
12	MS นฤมลกับหลานยกมือ ไหว้ครู	นฤมล : สวัสดีค่ะ ครู : สวัสดีค่ะ เรามาช่วยกันจัดหนังสือเลยดี ไหม จะได้เสร็จไว ๆ นฤมล : ดีค่ะ
13	PAN ครู นฤมล หลาน ช่วย กันจัดหนังสือ FADE OUT	
14	CU ที่นาฬิกาติดผนัง ซึ่ง เป็นเวลา 14.45 น.	
15	TILT DOWN->MS ครูจับมือทั้งสองข้าง ของนฤมล มีหลายชิ้น อยู่ข้าง ๆ	ครู : ชอบใจเธอมากนะนฤมลที่ทำงานของครู ที่ค้างอยู่เสร็จได้ในวันนี้ถ้าไม่ได้เธอช่วย ครูคงต้องมาทำงานต่อในวันอาทิตย์อีกแน่

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
16	MS ZOOM IN ครูเอามือลูบศีรษะ หลาน นฤมลและพูดต่อ	ครู : ต้องขบใจหนูน้อยด้วย เก่งเหมือนนฤมล เลยนะ
17	CU หลานนฤมลยิ้ม เงย หน้าขึ้นมองดูหน้าครู	
18	PAN->MS นฤมลยกไหว้ครูเพื่อ ลากลับบ้าน	นฤมล : สวัสดีค่ะ หนูกลับบ้านก่อนนะคะ
19	MS นฤมลกับหลานเดินออก จากห้องสมุดไป FADE OUT	
20	MS ห้องเรียนชั้น ป.6/1 มีนักเรียนนั่งภายใน ห้องครูบุญศรีเจ้าหน้าที่ ห้องสมุดเดินเข้ามา	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
21	OVER SHOULDER เด็ก MS ครูบุญศรีพูดกับนักเรียน ภายในห้อง เด็ก นักเรียนแสดงความ ดีใจ หันหน้าพูดคุยกัน เด็กคนหนึ่งยกมือไชโย และพูด	ครู : นักเรียนตั้งแต่ววันนี้ไปห้องสมุดของเราเปิด บริการได้แล้วนะ นักเรียน : ไชโย จะได้ยืมนิทานอ่านสนุก ๆ
22	CU ครูบุญศรีพูดต่อ	ครู : เอ้าฟังครูต่อเกือบลืมนะไปที่ห้องสมุดเปิดให้ บริการพวกเธอได้ก็เพราะนฤมลมาช่วยครู จัด และซ่อมหนังสือเมื่อวันเสาร์นี้เอง
23	MS กลุ่มนักเรียนสนทนาถึง ความดีของนฤมล	นักเรียน : นฤมลนี่เป็นผู้เสียสละน่ายกย่องจริง
24	PAN วิภาพูด	วิภา : นฤมลนี่ดีจังเลยนะอุตส่าห์มาช่วยคุณครูจัด ห้องสมุดจนเสร็จ
25	PAN โสฬสพูด	โสฬส : ถ้าไม่ได้นฤมลมาช่วยคุณครู พวกเราคง ไม่ได้อ่านหนังสือสนุก ๆ แน่เลย
26	OVER SHOULDER เด็ก MS ครูบุญศรีพูดเสริม	ครู : เพื่อเป็นการตอบแทนความเสียสละของ นฤมล ครูมอบของขวัญให้เป็นรางวัล

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
27	PAN->MS นฤมลออกไปรับของ ขวัญจากครูบุญศรี เด็ก นักเรียนภายในห้อง ปรบมือ	FADE IN/OUT เสียงปรบมือ
28	ZOOM IN เพื่อน ๆ เข้าไปแสดง ความยินดีกับแถมส โดย การเข้าไปหอมล้อม และจับมืออย่างจริงจัง FADE BACK/CUT	

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ
ครั้งที่ 4

<u>ชื่อเรื่อง</u>	น้ำใจ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักมีน้ำใจในการช่วยเหลือหรือถ้อยของหนักให้ครูหรือเพื่อน
<u>สื่อการสอน</u>	วีดิทัศน์ เรื่อง น้ำใจ
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ชั้น ดังนี้ ก. ชั้นนำ ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความมีน้ำใจในการช่วยเหลือหรือถ้อยของหนักให้ครูและเพื่อนในโรงเรียน ควรจะกระทำหรือไม่ ข. ชั้นเสนอแม่แบบ 1. ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง <u>น้ำใจ</u> ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการช่วยเหลือหรือถ้อยของหนักให้ครูและเพื่อนในโรงเรียน ให้นักเรียนพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย 2. หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรมของตัวแบบว่าเหมาะสมหรือไม่ ค. ชั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตตัวแบบที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือหรือถ้อยของหนักให้ครูหรือเพื่อนในโรงเรียน แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
1	CAPTION บทละครแม่แบบเรื่อง "น้ำใจ"	FADE IN/OUT ตันตรี
2	LS หน้าประตูทางเข้า โรงเรียน เด็ก นักเรียนกำลังข้ามถนน โดยมีลูกเสือพาข้าม เด็ก ๆ ทอยยกันเข้า มาในโรงเรียน	
3	PNA->MS วารินทร์ สมใจ วิมล กำลังเดินมาถึงจุดที่ ต้องข้ามถนน สมใจพูด กับวารินทร์	สมใจ : รินทร์รอฉันก่อนนะจะซื้อนมสักกล่อง วารินทร์ : ได้สิ
4	PAN วิมลพูด	วิมล : ฉันก็จะซื้อแซนวิชเพราะฉันชอบเธอไม่ ซื้อเหรอกงทานข้าวมาแล้วสิ
5	PAN วารินทร์พูด	วารินทร์ : ยิ่งเหรอก ยิ่งไงก็ต้องไปช่วยครูขาย นมถั่วเหลือง ฉันไปตีมนมที่โรงเรียน ดีกว่า
6	MS วารินทร์ สมใจ วิมล สนทนากัน	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
7	PAN->MS ครูภิญโญเดินขึ้นตึก เอกสาร และกระต่าย เทา-ขาว 1 ม้วน เข้ามาทำท่าจะข้าม ถนน วารินทร์ สมใจ และวิลัยกมื่อไหว้	วารินทร์ : สวัสดีค่ะคุณครู ครูคะหนูจะช่วยถือของ ให้ค่ะ ครู : สวัสดีค่ะ หนูจะถือไหวพริบของหนูก็ มี และนั่นถุงอะไรนะ ระวังจะหลุดมือ ไม่รู้ตัวนะ วารินทร์ : ถุงอุปกรณ์จะนำมาทำในชั่วโมง กพอ. ค่ะ
8	CU	วารินทร์กับสมใจพูดกัน สมใจ : มารินทร์ให้ฉันช่วยถือถุงอุปกรณ์ก็แล้วกัน
9	MS	วารินทร์ยื่นถุงอุปกรณ์ ให้สมใจ วารินทร์ : ขอบใจค่ะ
10	LS	ครู วารินทร์ สมใจ วิลัย พากันเดินข้าม ถนนเข้าไปในบริเวณ โรงเรียนจนถึงหน้า ห้องฝึกครู วิลัยเดินไป ห้องเรียน

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
11	MS หน้าห้องพักครู วารินทร์ สมใจ ครูยืน สนทนากัน	ครู : อ้อ หนูช่วยเอาของไปวางที่โต๊ะครูหน่อยนะ ครูจะไปลงเวลาก่อน ชอบใจมากนะจ๊ะ
12	ZOOM OUT วารินทร์ สมใจ เดิน หัวของลับตาไป	
13	LS ZOOM IN วารินทร์ และสมใจ เดินมาถึงห้อง ป.6/2	
14	MS วารินทร์ สมใจ หยัด ยืนสมใจยื่นถุงอุปกรณ์ ให้วารินทร์ และพูด	สมใจ : นี่ถุงของเธอจ๊ะรินทร์ วารินทร์ : ชอบใจมากนะสมใจ
15	PAN วิมลเดินออกมาจาก ห้องตรงเข้ามาหา วารินทร์และสมใจ	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
16	MS วารินทร์ สมใจ วิมล วิมลพูดกับวารินทร์ และสมใจ	วิมล : เป็นไงของตัวเองก็เกือบจะใช้รถเข็น อยู่แล้วยังจะไปครุฑครุฑหา พนุช่วยถืออีก สมใจ : นี่วิมล เธอไม่ช่วยก็เฉย ๆ ไว้ รินทร์ เขามีน้ำใจกับทุกคน เธอก็เคยเจอ มาแล้ว ไม่ใช่หรือรินทร์เขาเป็นคนมีน้ำใจ เราควรจะยึดถือเป็นแบบอย่างนะ
17	CU วารินทร์พูดตัดบท สนทนา	วารินทร์ : เอาละทุกคนก็พูดดีมีเหตุผลด้วยกัน ทั้งนั้นจะมัวมาเถียงกันอยู่ทำไม ต่างคนก็มีความคิดเห็นเป็นของตัวเอง เรื่องนี้ เอาไว้ถึงตอนโตว่าที่คงสนุก ดีนะ เราขอตัวก่อนละยังมึงงานที่ต้อง ทำอีก
18	MS วารินทร์เดินเข้าไปใน ห้องเรียน FADE OUT	

ลำดับที่	ภาพ		เสียง
19	PAN	ภายในห้องประชุมของโรงเรียน เด็กนักเรียนกำลังนั่งสมาธิ หลังจากสวดมนต์ประจำสัปดาห์เสร็จเรียบร้อยแล้วครูภิญโญเป็นครูเวรที่ต้องอบรมกล่าวกับนักเรียน	
20	MS	ครูภิญโญ	ครู : เอาละนักเรียนล้มตาได้ สวัสดิ์นักเรียนทุกคน วันนี้ครูจะอบรมเรื่องการมีน้ำใจ
21	PAN	เด็กนักเรียนนั่งฟังอย่างตั้งใจ ครูพูดต่อ	ครู : การมีน้ำใจไม่ได้พูดเป็นบ่อให้กว้างเพื่อต้องการให้มีน้ำมากเหมือนบ่อน้ำ แต่สิ่งนี้เป็น การสร้างมันขึ้นมาจากจิตใจที่บริสุทธิ์ ไม่มีวัดเหือดแห้ง
22	MS	ครูภิญโญพูดต่อ	ครู : ครูขอยกตัวอย่างเหตุการณ์เมื่อเช้าวันนี้ ครูไม่ได้บอกหรือออกคำสั่งใด ๆ แต่เขาก็แสดงความมีน้ำใจออกมา โดยช่วยถือของให้ครู คนที่ครูกล่าวถึงคือวารินทร์ และสมใจ
23	LS	นักเรียนในห้องประชุมปรบมือให้วารินทร์และสมใจ	FADE IN/OUT เสียงปรบมือ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
24	ZOOM IN->MS ครูวิทยุถามนักเรียน	ครู : พวกเธอเห็นตัวอย่างที่ดีแล้วจะนำไปปฏิบัติได้หรือไม่
25	PAN นักเรียนหญิงชายในห้องประชุมตอบพร้อมกัน	นักเรียน : ชาย ได้ครับ หญิง ได้ค่ะ
26	CU ครูวิทยุสั่งนักเรียน	ครู : เอาละนักเรียนทุกคนยืนขึ้น วันนี้ขอเลิกประชุมแค่นี้ ทุกคนกลับบ้านได้
27	ZOOM OUT นักเรียนแยกย้ายกันออกจากห้องประชุมเพื่อกลับบ้าน FADE BACK/CUT	

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 5

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ให้กันนิต
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแบ่งปันเครื่องอุปโภคให้แก่เพื่อนที่ขัดสน
<u>สื่อการสอน</u>	วีดิทัศน์ เรื่อง ให้กันนิต
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ชั้น ดังนี้ ก. ชั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการแบ่งปันเครื่องอุปโภคให้แก่เพื่อนที่ขัดสน ว่าควรจะทำหรือไม่ ข. ชั้นเสนอแม่แบบ 1. ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง <u>ให้กันนิต</u> ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริจาคสิ่งของช่วยเหลือเพื่อนในโรงเรียน ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย 2. หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรมของตัวแบบว่าเหมาะสมหรือไม่ ค. ชั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากสังเกตตัวแบบที่เกี่ยวกับการบริจาคสิ่งของช่วยเหลือเพื่อนในโรงเรียน แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
1	CAPTION บทละครแม่แบบเรื่อง "ให้กันนิด"	FADE IN/OUT ดนตรี
2	LS PAN นักเรียนเกิดออกจาก ห้องในช่วงหยุดพัก กลางวัน	FADE IN/OUT เสียงสัญญาณ
3	LS->ZOOM IN->MS อดุลย์ชวนนรากรไป พักกลางวันหลังจาก สัญญาณดังแล้ว	อดุลย์ : นรากรไปทานข้าวเถอะ นรากร : เธอไปก่อนฉันยังไม่หิว อดุลย์ : น้า... ไปพร้อม ๆ กันนี้แหละ เอ๊ะหรือว่าแอบมีของดีมาริเปล่า
4	CU นรากรปฏิเสธอดุลย์	นรากร : เปล่าหรอก
5	CU->ZOOM OUT->LS นรากรนั่งอ่านหนังสือ	
6	MS อภิรักษ์ชวนนรากร	อภิรักษ์ : นี่นรากรหน้าอริมาดผู้จัดการ ออกเลยนะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
7	LS→ZOOM IN→MCU วิชัยเข้ามาพูดกับ นรากร	วิชัย : นี่นรากรมีอะไรไม่สบายใจก็เล่าให้พวกเรา ฟังซิ จะได้ช่วยกันแก้ปัญหา เธอเคยได้ยิน มั้ยที่เขาเปรียบเปรยเอาไว้ว่าหลายหัวดี กว่าหัวเดียวหรือรวมกันเราอยู่ แยกหมู่ ตายเดียว
8	CU นรากรฟังวิชัยแล้วจึง กล่าวขอโทษเพื่อน และเล่าเหตุผลที่ ตนเองไม่ไปทานข้าว	นรากร : ฉันขอโทษพวกเธอมากนะที่จริง ไม่มี มากหรอกคือ ฉันทำเงินหาย ซึ่งฉันก็ ไม่รู้ว่าทำหายที่ไหน และฉันไม่มี เหลือแม้แต่บาทเดียว
9	MS อตุลย์หันมองนรากร แล้วพูด และวิชัยก็ แย้งขึ้น	อตุลย์ : โธ่ ! เอ๊ย... นี่เธอไม่ใช่เด็ก ป.1 แล้วนะที่จะต้องมานั่งเศร้าคนเดียว ไป..ไป ไปทานข้าวกับพวกเราเถอะ เดียวฉันจะเลี้ยงเอง วิชัย : ได้ไง.. ยิ่งไงฉันก็ไม่เห็นแก้ตัว ขนาดนั้นหรอก ไหนว่าจะช่วยกัน แก้ปัญหาไม่ได้ให้อตุลย์แก้ปัญหา คนเดียว อย่างนี้เรียกว่าช่วยกัน จ่ายถึงจะถูก

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
10	MS->ZOOM OUT->LS หลังจากวิชัยพูดจบ กลุ่มเพื่อนทุกคนล้วง กระเป๋าทางเกงเออ เงินออกมารวมกัน	
11	ZOOM IN->CU เงินที่วางอยู่บนโต๊ะ	
12	MS นรากรกล่าว และ สนใจเพื่อน	นรากร : โอ้.. แค่นี้ก็เกรงใจพวกเธอ แย่แล้ว ฉันชอบใจพวกเธอมากแต่ฉัน รับเงินพวกเธอได้แค่ค่าข้าวจานเดียว พวกเธอมีน้ำใจสักวันฉันคงได้ตอบแทน พวกเธอบ้าง
13	MS->ZOOM OUT->LS กลุ่มนรากรเดินออก เตรียมไปโรงอาหาร FADE OUT	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
14	FADE IN MS->ZOOM OUT->LS ในห้องเรียนครูยืน หน้าชั้นเรียนแล้วพูด	ครู : นักเรียนที่ครูให้ไปเตรียมตัวพูดวิชา ภาษาไทยในหัวข้อเหตุการณ์ที่ข้าพเจ้า ประทับใจมากที่สุด และเหตุการณ์ที่ ตื่นเต้นที่สุดในสองหัวข้อนี้ โดยให้ เลือกหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง ใครพร้อมแล้ว ก็เชิญนะ
15	MS นรากรยกมือขึ้นแล้ว พูดกับครู	นรากร : ผมพร้อมแล้วครับ ครู : ถ้าพร้อมเชิญหน้าห้องเลยค่า
16	MS->PAN นักเรียนในห้อง ปรบมือให้นรากร	FADE IN/OUT เสียงปรบมือ
17	MS->ZOOM OUT->LS นรากรลุกขึ้นแล้วเดิน ไปยืนหน้าชั้น	นรากร : สวัสดีครับคุณครู สวัสดีครับเพื่อน ๆ ผมเด็กชายนรากร มีบุญ จะมาพูด เรื่องสิ่งที่ประทับใจมากที่สุดของ ข้าพเจ้า คือ เรื่องน้ำใจของเพื่อน ที่ช่วยเหลือเงินคนละน้อยให้ผมเป็น ค่าข้าวมื้อกลางวัน เนื่องจากผมทำ เงินหาย เขาคือ อตุลย์ อภินันท์ วิชัย นี่เอง ครับที่ทำให้ผมหายหิว ผมจึงมี ความประทับใจมากที่สุดในชีวิตครับ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
18	MS->PAN เพื่อน ๆ ในห้องนั่ง ฟังอย่างสนใจ	
19	MS->ZOOM OUT->LS นรากรพูดจบก็เดิน กลับไปนั่งที่	FADE IN/OUT เสียงปรบมือ
20	MS ครูนั่งที่โต๊ะแล้วพูดกับ นักเรียน	ครู : นักเรียนครูขอชมเชย อตุลย์ อภินันท์ และ วิชัย ทั้งสามคนด้วยที่เป็นผู้เสียสละ รู้จัก ให้ปันและช่วยเหลือเพื่อนที่เดือนร้อนให้มี ความสุขและนรากรด้วยที่กล้าออกมาพูด เป็นคนแรก ขอให้ทุกคนดูเป็นตัวอย่าง และช่วยปรบมือให้ด้วย
21	MS->PAN นักเรียนปรบมือ	FADE IN/OUT เสียงปรบมือ
22	OVER SHOULDER นักเรียน MS->ZOOM OUT->LS นักเรียนบางคนออก ไปยืนพูดหน้าชั้น FADE OUT FADE BACK/CUT	

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ
ครั้งที่ 6

<u>ชื่อเรื่อง</u>	แบ่งกันหน่วย
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแบ่งปันเครื่องบริโภคร่วมกันแก่เพื่อนที่ขาดแคลน
<u>สื่อการสอน</u>	วีดิทัศน์ เรื่อง แบ่งกันหน่อย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ก. ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการแบ่งปันเครื่องบริโภคร่วมกันแก่เพื่อนที่ขาดแคลน ว่าควรจะทำหรือไม่ ข. ขั้นเสนอแม่แบบ 1. ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง <u>แบ่งกันหน่อย</u> ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแบ่งปันเครื่องบริโภคร่วมกันแก่เพื่อนที่ขาดแคลน ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย 2. หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรมของตัวเองว่าเหมาะสมหรือไม่ ค. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากสังเกตตัวเองเกี่ยวกับเรื่องการแบ่งปันเครื่องบริโภคร่วมกันแก่เพื่อนที่ขาดแคลน แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
1	CAPTION บทละครแนวแบบเรื่อง "แบ่งกันหน่อย"	FADE IN/OUT ดนตรี
2	FADE IN->LS ในโรงอาหาร นักเรียนนั่งเป็นกลุ่ม	
3	LA->ZOOM IN->MS กลุ่มเสาวรสมี เกษรา และนิต สนทนากัน	เสาวรส : พวกเธอวันนี้เรามีแกงส้มของโปรด ด้วย เกษรา : เรามีไข่เจียวจะ เสาวรส : เธอลองชิมแกงส้มฝีมือคุณแม่จันจิ แกงส้มทานกับไข่เจียวอร่อยดีนะ
4	CU เกษราชอบใจ แล้ว ตักแกงขึ้นมาชิม แล้วชม	เกษรา : ชอบใจจะ อืม.. เยี่ยมสมกับคำโฆษณา เลยจริง ๆ
5	MS เสาวรสพูดชวนเพื่อน	เสาวรส : พวกเธอทุกคนด้วยละ
6	MS->ZOOM IN->CU นิตพูด และมองไปยัง เสาวรส	นิต : เธอชวนคนอื่นทานแต่แกงของเธอ แล้ว เธอทานแต่ของตัวเอง ลองชิมของคนอื่น บ้างสิ จะได้เปลี่ยนรสชาติบ้าง

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
7	MS->ZOOM OUT-LS/PAN นักเรียนนั่งทานข้าว บางคนทานเสร็จก็ลุก เดิน	
8	LS->ZOOM IN->MS เห็นลุงจักรยานเข้า มาบริเวณที่จอดรถ และมีเสาวรสนั่งใส่ กุญแจรถอยู่	
9	MS เสาวรสเงยหน้ามอง เห็นลุงแล้วถาม	เสาวรส : หวัดดีจ๊ะ เห็นเป็นอะไรไปหน้าตา ไม่ค่อยดีเลย
10	CU เห็นลุงเล่าเหตุการณ์ ให้เสาวรสนั่ง	เห็น : ขณะมาโรงเรียนระหว่างทางฉันก็ จักรยานหักล้ม ทำให้ห่อข้าวทั้งหมดไม่มี รับประทานกลางวันเลย
11	MS เสาวรสพูดเหย่เห็น	เสาวรส : อ้อ...อย่างนี้ เธอก็ซื้อเอาชีจะได้ เปลี่ยนรสชาติอาหารบ้าง เห็น : ถ้าฉันนำเงินติดมาด้วยก็คงไม่เดือนร้อน หรอก

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
12	CU->ZOOM OUT หน้าเหงงไม่ค่อย สดชื่น	
13	MS->PAN รอบ ๆ บริเวณที่จอด รถจักรยาน	
14	LS->ZOOM IN->MS เสาวรสคุยกับเหงง ต่อ	เสาวรส : ฉันพูดเล่นนะ ชื้ออะไรกัน ฉันไม่ให้ เธอต้องเปลืองเงินที่จะซื้ออาหาร กลางวันหรอก เธอรับประทานอาหาร กลางวันกับฉันก็แล้วกัน
15	CU->ZOOM OUT->MS เสาวรสพูดบอกเหงง ว่าไม่เป็นไร	เสาวรส : ไม่เป็นไรหรอกจะ ถ้าเพื่อนมีปัญหา อะไร ที่ฉันพอจะช่วยเหลือได้ฉันก็ ยินดีช่วย
16	MS->FADE OUT เสาวรสลุกขึ้น และ เดินออกพร้อมกับ เหงง	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
17	OVER SHOULDER นักเรียน LS ครูยืนประกาศผล นักเรียนดีเด่นอยู่ หน้าชั้น	
18	MS->PAN นักเรียนนั่งฟังครู อย่างสนใจ	
19	LS->ZOOM IN->MCU ครูพูดถึงเสาวรส	ครู : เสาวรสเป็นเด็กที่ช่วยเหลือ เพื่อน ๆ อย่างสม่ำเสมอ ฉะนั้นนักเรียนดีเด่นประจำ ปีจึงได้แก่ เสาวรส คนดีนั่นเอง
20	MS->PAN นักเรียนปรบมือ	FADE IN/OUT เสียงปรบมือ
21	MS->ZOOM IN->LS ครูใหญ่ออกมายืนหน้า ชั้นเสาวรสเดินออก มารับวุฒิบัตร	
22	MS->ZOOM OUT ครูใหญ่ยื่นวุฒิบัตรให้ เสาวรส	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
23	ZOOM IN->MS ครูใหญ่กล่าวให้ โอวาท	ครูใหญ่ : ขอให้นักเรียนทุกคนดูเสาfrasเป็น ตัวอย่างซึ่งพวกเธอควรนำไปปฏิบัติ เป็นแบบอย่างได้ครูขอให้ช่วยกันปรบมือ ให้กับเขาอีกครั้ง
24	MS->PAN นักเรียนปรบมือ	FADE IN/OUT เสียงปรบมือ
25	MCU->ZOOM OUT->LS ครูใหญ่สั่งนักเรียน กลับบ้านแล้วลุกขึ้น เดิน FADE OUT FADE BACK/OUT	ครูใหญ่ : นักเรียนกลับบ้านได้

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ
ครั้งที่ 7

<u>ชื่อเรื่อง</u>	สุขใจ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแบ่งปันเครื่องบริโภคให้แก่เพื่อนที่ขัดสน
<u>สื่อการสอน</u>	วีดิทัศน์ เรื่อง สุขใจ
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ชั้น ดังนี้ ก. ชั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการแบ่งปันเครื่องบริโภคให้แก่เพื่อนที่ขัดสน ว่าควรจะทำหรือไม่ ข. ชั้นเสนอแม่แบบ 1. ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง <u>สุขใจ</u> ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแบ่งปันเครื่องบริโภคให้แก่เพื่อนที่ขัดสน ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย 2. หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรมของตัวแบบว่าเหมาะสมหรือไม่ ค. ชั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากสิ่ง เกิดตัวแบบที่เกี่ยวกับแบ่งปันเครื่องบริโภคให้แก่เพื่อนที่ขัดสน แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

ลำดับที่	ภาพ		เสียง
1	CAPTION	บทละครแม่แบบเรื่อง "สุขใจ"	FADE IN/OUT ดนตรี
2	LS	บ้านธีระวัฒน์ ธีระวัฒน์ เดินเข้ามา ในชุดนักเรียนเข้า ประตูบ้าน	
3	DOLLY IN->MS	ธีระวัฒน์เดินเข้าไป ในห้องรับแขก พบพ่อ แม่ นั่งคุยกันอยู่	
4	PAN	ธีระวัฒน์เดินเข้าไป ยกมือไหว้ พ่อ แม่ แล้วพูด	ธีระวัฒน์ : สวัสดีครับคุณพ่อ สวัสดีครับคุณแม่ แม่ : เหนื่อยมีธุระวันนี้ รีบไปอาบน้ำเปลี่ยน เสื้อผ้าก่อนไป คุณพ่อคุณแม่กำลัง รอทานข้าวอยู่ ธีระวัฒน์ : ครับคุณแม่
5	ZOOM OUT	ธีระวัฒน์เดินออกจาก ห้องรับแขก	
6	MS	บนโต๊ะอาหาร พ่อ แม่ และธีระวัฒน์กำลังนั่ง รับประทานอาหารกัน	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
7	PAN ธีระวัฒน์รวบรวมข้อ แสดงว่า อ้อมแล้วยก แก้วน้ำขึ้นดื่ม แม่ หัน หน้ามาถามธีระวัฒน์ (3 คน พ่อ แม่ ลูก นั่งสนทนากัน) สนทนากัน)	แม่ : เอ้า อ้อมแล้วหรือลูก ธีระวัฒน์ : อ้อมแล้วครับ แม่ครับเสื้อผ้าของผมที่ ใส่ไม่ได้แล้ว แม่ยังเก็บไว้อยู่รีเปล่า ครับ
8	ZOOM IN->CU	แม่ : เก็บไว้หิจะลูก แม่ก็ไม่รู้เหมือนกันว่าจะ เอาออกจากตู้ไปไว้ไหนดี เพราะชุดใหม่ ๆ ก็ซื้อมาเพิ่มอีกตั้งหลายชุด ลูกถามทำไมหรือ
9	PAN	พ่อ : นั่นสิ วันนี้ลูกถามแปลกมื่อะไรถึงได้ถามหา ชุดเสื้อผ้าที่ลูกใส่ไม่ได้มันคับมากนะลูก อย่าเก็บเอามาใส่อีกเลย
10	ZOOM OUT->MS	ธีระวัฒน์ : เปล่าครับพ่อ ผมเพียงแต่อยากจะช่วย คุณแม่เอาเสื้อผ้าออกจากตู้ โดยให้ เพื่อนนะครับ ผมคิดว่าเขาต้องใส่ได้ แน่ ๆ พ่อครับ.. พ่อยังจำคมสันต์ที่มา บ้านเราครั้งนั้นได้ไหมครับที่เขาช่วย พ่อตัดหญ้าตรงสนามหน้าบ้าน และพ่อ ก็ชมว่า เขาแข็งแรงมีความซนดี

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
11	PAN	พ่อ : อ้อจำได้ พ่อจำได้ เขาตัวเล็กกว่าลูก เอาชิตได้เลยลูก เสื้อผ้าก็ย้งดี ๆ และ ใหม่อยู่ทั้งนั้น
12	OVER SHOULDER ธีระวัฒน์ MS พ่อ แม่	แม่ : แล้วลูกคิดว่า เขาจะรับสิ่งของพวกนี้หรือ
13	TRUCK L	ธีระวัฒน์ : เรื่องนี้แม่ไม่ต้องห่วงครับ เขาไม่ เคยคิดรังเกียจอย่างแน่นอน ผม เชื่ออย่างนั้น แม่ : เอาละ ถ้ายังงั้นเดี๋ยวแม่จะจัดการ พับใส่ถุงกระดาษให้นะ
14	CU ธีระวัฒน์ยิ้มอย่างเป็น สุข FADE OUT	ธีระวัฒน์ : ขอบคุณครับ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
15	MS ในห้องเรียนตอนเช้า ก่อนเข้าเรียน คมสันต์ นั่งอยู่ที่โต๊ะกับเพื่อนอีก 2-3 คน ชีระวัฒน์เดิน เข้าประตูห้องมาในมือ ถือถุงกระดาษใบใหญ่ มาด้วย เมื่อพบหน้า คมสันต์ก็เดินตรงเข้า ไปหาใช้ถุงกระดาษ กระทบแขนคมสันต์เป็น การทักทายแล้วพูด	ชีระวัฒน์ : เอ้ ! มาแต่เช้าได้วันนี้ แล้วนี่ กางเกงไปทำอะไรมาถึงได้ขึ้นอย่างนี้ หรือว่าตกสะพานหน้าบ้าน
16	MCU คมสันต์ และชีระวัฒน์	คมสันต์ : เปลา...ฉันชักตั้งแต่เมื่อเย็นวานคิดว่า จะแห้งทัน เมื่อคืนนี้ฝนตกเลยเป็นอย่างที่ เห็นนี่แหละ ว่าแต่วันนี้หอบอะไรมา ถุงใหญ่เขียว ซอตุหน้อยได้ไม้หรือเป็น ของหวง
17	MS คมสันต์ลุกขึ้นยืนทำท่า จะเข้ามาแย่งถุงในมือ ชีระวัฒน์ ชีระวัฒน์เอา ถุงแอบไว้ข้างหลังทำ ให้คมสันต์เก้อ	ชีระวัฒน์ : ไม่ใช่ของหวงหรอก แต่ตอนนั้นไปเปลี่ยน กางเกงก่อนดีกว่า คมสันต์ : แล้วเธอจะให้ฉันถอดกางเกงเรียน หรือครูจะได้ไล่ออกนอกห้องหรือแจ้ง ตำรวจจับฐานทำอนาจาร (หัวเราะ)

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
18	CU->MS ธีระวัฒน์เปิดปากถุงให้ คมสันต์ดู พร้อมทั้งหยิบ กางเกงตัวหนึ่งออกมา ยื่นให้คนสันต์ คมสันต์ ทำท่างง ๆ	ธีระวัฒน์ : นี่เธอ..ฉันไม่บ้าพอให้เธอทำอย่างนั้น หรือก นี่ดูนี่ในถุงนี้มีอะไรบ้าง แต่ ตอนนี้ เอ้า.. เอากางเกงไปเปลี่ยน ก่อนรีบไปซิ
19	CU->LS คมสันต์รับกางเกงจาก ธีระวัฒน์เดินออกจาก ห้องไป	
20	LS->MS คมสันต์เดินกลับเข้ามา พร้อมกับสวมกางเกง ตัวใหม่ ทำท่าขยับ กางเกงให้เข้าที่ ธีระวัฒน์เหลียวไปมอง เอ๋อปากชม	ธีระวัฒน์ : เอ้ ! ใส่ได้พอดีนี้ แล้วตัวเก่าเอาไป ไว้ไหนละ คมสันต์ : ก็เอาไปตากนะซี ไท่นตอนนีดูได้หรือยัง
21	MCU ธีระวัฒน์ยื่นถุงให้ คมสันต์รับไปเปิดดู	ธีระวัฒน์ : เอ้า ดูซิชอบไหม คมสันต์ : โอ้โฮ.. เสื้อผ้าสวย ๆ ทั้งนั้นเลย นี้จะเอามาขายหรือไง
22	CU->MS ธีระวัฒน์เดินไปนั่งที่ เก้าอี้ คมสันต์เดินตาม ไปนั่งลงใกล้ ๆ	ธีระวัฒน์ : เปล่า ฉันเอาฝากเธอทั้งถุงเลย คมสันต์ : ฉันชอบใจมากนะ เธอเอามาจากไหนนี่ ธีระวัฒน์ : ก็ของฉันนี่แหละ ฉันเห็นว่าเก็บเอาไว้ เฉย ๆ คงไม่มีประโยชน์อะไร มันคับ ฉันใส่ไม่ได้ จึงขออนุญาตคุณแม่เอามา ฝากเธอ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
23	OVER SHOULDER คมสันต์ MCU ธีระวัฒน์	คมสันต์ : แล้วคุณแม่ไม่ว่าเธอหรือ ธีระวัฒน์ : คุณแม่ตั้งใจจะอีกที่สามารถนำสิ่งเหล่านี้ ออกจากตัวได้ และยินดีที่จะให้กับเธอ แถมยังสั่งให้ฉันชวนเธอไปทานข้าวที่ ที่บ้านด้วยนะ
24	TRUCK R->MS คมสันต์ และธีระวัฒน์	คมสันต์ : คุณพ่อละ ท่านว่าอย่างไรบ้าง ธีระวัฒน์ : พ่อเธอ..ท่านไม่ว่าอะไรอยู่แล้ว แรกท่านถามว่า เธอเป็นใคร เห็นฉัน คุยถึงอยู่บ่อย พ่อฉันเล่าให้ท่านฟัง ท่านก็ถึงบางอ้อ
25	MS->MCU คมสันต์ และธีระวัฒน์ ยืนขึ้น คมสันต์เดินเข้า ไปจับบ่าธีระวัฒน์	คมสันต์ : ยังงี้ ฉันเห็นจะต้องหาโอกาสไป ขอบคุณท่านทั้งสองแล้วละ
26	MS->LS คมสันต์ และธีระวัฒน์ จับมือกัน เสียงสัญญาณ ทำความสะอาดตั้งขึ้น ทั้งคู่เดินออกจากห้อง ไปทำกิจกรรมของตน ต่อไป	FADE IN/OUT สัญญาณ
	FADE BACK/CUT	

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 8

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ช่วยเพื่อนคิด
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเสียสละเวลาในการให้ข่าวสารความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อนในโรงเรียน
<u>สื่อการสอน</u>	วีดิทัศน์ เรื่อง ช่วยเพื่อนคิด
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ชั้น ดังนี้ ก. ชั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการเสียสละเวลาในการให้ข่าวสารความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อนในโรงเรียนตามกำลังสติปัญญาว่า ควรจะกระทำหรือไม่ ข. ชั้นเสนอแม่แบบ 1. ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง <u>ช่วยเพื่อนคิด</u> ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเสียสละเวลาในการให้ข่าวสารความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อนในโรงเรียนตามกำลังสติปัญญา ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย 2. หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรมของตัวแบบว่าเหมาะสมหรือไม่ ค. ชั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตตัวแบบที่เกี่ยวกับการเสียสละเวลาในการให้ข่าวสารความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อนในโรงเรียนตามกำลังสติปัญญา แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
1	CAPTION บทละครแม่แบบเรื่อง "ช่วยเพื่อนคิด"	FADE IN/OUT ดนตรี
2	FADE IN->LS->PAN นักเรียนในห้องนั่งเป็น กลุ่ม	
3	ZOOM IN->MS สมฤทัยยืนอยู่ที่กลุ่ม เพื่อนทำท่าอธิบายหรือ แนะนำเรียนให้กับ เพื่อนเพราะเธอเป็น คนเรียนเก่ง เธอจึง พูดกับเพื่อน ๆ	สมฤทัย : เพื่อน ๆ การที่จะสร้างชื่อเสียงให้กับ โรงเรียนนั้นไม่ใช่อยู่ที่ตัวฉันคนเดียว แต่ระดับผลการเรียนของพวกเราทุกคน ที่สำคัญกว่า ฉันหวังว่าผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของ ป.6 รุ่นเราปีนี้ต้องดี แน่นอน
4	MS->ZOOM OUT->LS เพื่อนบางคนของ สมฤทัยบางคนพูดขึ้น	เพื่อน : ใช่ พวกเราต้องช่วยกันทำให้ได้

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
5	ZOOM IN->MS ครูนั่งอยู่ที่โต๊ะครูพูดกับ สมฤทัย	ครู : ครูทราบว่า เธอเป็นคนที่มีความสามารถที่ ช่วยอธิบายหรือแนะนำเรื่องที่เพื่อนไม่เข้าใจแทนครูได้ ตัวอย่างภาคเรียนแรกเพื่อนที่ไม่เก่งนัก เธอก็ช่วยทำให้เขาได้คะแนนสูงขึ้น ไหน ๆ เธอทำดีมาตลอดแล้ว ครูอยากให้เธอช่วยเพื่อนอีก 5 คน ที่ครูเห็นว่า เขาอ่อนด้านการเรียน ครูให้เธอกลับไปคิด ดูก่อน แล้วครูจะรอคำตอบจากเธอ
6	CU สมฤทัยมองหน้าครู แล้วพูดกับครู	สมฤทัย : ครูคะวันธรรมดาตอนเช้า และเย็น หนู ต้องช่วยแม่ทำงานเตรียมของขาย และ เก็บตอนเลิกขาย ส่วนกลางวันหนูสอน ให้น้องอยู่ ให้เพื่อนมาร่ำช่วงกลางวัน ก็แล้วกันนะค่ะ แต่หนูจะแบ่งเป็น 2 กลุ่ม และช่วยดูแลให้อย่างใกล้ชิดเลยคะ
7	MCU ครูผงกหัวรับ และพูด พร้อมกล่าวขอใจ	ครู : ได้จ้ะ...แล้วครูจะไปบอกให้เขาเตรียมตัว ครูขอใจเธอมากนะ
8	CU ครูยิ้มแล้วมองหน้า สมฤทัย	
9	MS สมฤทัยยกมือขึ้น และ กล่าวสวัสดี	สมฤทัย : ค่ะ...สวัสดีค่ะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
10	LS->ZOOM OUT สมฤทัยหันกลับแล้วเดิน จากครู	
11	MS->ZOOM OUT->LS สมฤทัยอยู่ในกลุ่มเพื่อน ทำท่าอธิบายหนังสือให้ เพื่อน	
12	ZOOM IN->CU ที่บอร์ดประกาศผล นักเรียนดีเด่นประจำปี มีรูปสมฤทัยถือโล่รางวัล FADE OUT FADE BACK/CUT	

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 9

<u>ชื่อเรื่อง</u>	มิตรน้ำใจ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเสียสละเวลาในการช่วยเหลือครูหรือเพื่อนที่ได้รับอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย
<u>สื่อการสอน</u>	วีดิทัศน์ เรื่อง มิตรน้ำใจ
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ขั้น ดังนี้ ก. ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการช่วยเหลือครูหรือเพื่อนที่ได้รับอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยว่า ควรจะกระทำหรือไม่ ข. ขั้นเสนอแม่แบบ 1. ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง <u>มิตรน้ำใจ</u> ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเสียสละเวลาในการช่วยเหลือครูหรือเพื่อนที่ได้รับอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย 2. หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรมของตัวแบบว่าเหมาะสมหรือไม่ ค. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตแม่แบบที่เสียสละเวลาในการช่วยเหลือครูหรือเพื่อนที่ได้รับอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
1	CAPTION บทละครแม่แบบเรื่อง "มิตรน้ำใจ"	FADE IN/OUT ดนตรี
2	LS->ZOOM IN->MS นารีนั่งอ่านหนังสืออยู่ บนม้านั่งใต้ร่มไม้ ขณะ ที่นั่งอ่านหนังสือเพลิน อยู่นั้น ก็ได้ยินเสียง ร้องแว่ว ๆ	FADE IN/OUT เสียงร้อง โอ้ย ! พี่นารีช่วยด้วย
3	CU นารีซึ่งยังก้มหน้าก้มตา อ่านหนังสือต่อไป ปาก ก็ถามโดยไม่มองหน้า	นารี : มีอะไรเธอ...อย่างเพิ่งยุ่งซี พี่ขออ่าน หนังสือให้จบเล่มก่อน
4	PAN->MS เสียงร้อง โอ้ย ๆ ดัง ขึ้นอีก ทำให้นารีต้อง วางหนังสือ และหันไป มองที่มาของเสียงเห็น เด็กผู้หญิงเดินเขย่ง เท้าเข้ามาหาแสดง ความเจ็บปวด	FADE IN/OUT เสียงร้อง โอ้ย ๆ
5	ZOOM IN->TILT DOWN ใบหน้าเด็กลงมาถึงเท้า	นารี : ไหนดูซิน้องไปโดนอะไรมา

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
6	MS นารีเดินเข้าไปหาเด็ก สายตามองดูที่เท้าเด็ก นั่งคุกเข่า มือประคอง ที่เท้าเด็ก	เด็ก : เศษแก้วคะ นารี : เลือดไหลไม่หยุดเลย มานี้จะพาไปทำ แผลที่ห้องพยาบาล
7	CU->TILT DOWN ป้ายหน้าห้องพยาบาล นารีจุมมือเด็กยืนอยู่ หน้าประตู	
8	MS->DOLLY IN->PAN นารีจุมมือเด็กเข้าไป ในห้อง มองหาครู พยาบาลแต่ไม่พบใคร จึงพูดกับเด็ก	
9	MS นารีพูดพร้อมกับหา แก้วให้เด็กนั่ง ยังไม่ทันที่นารีจะทำ แผลเสียงสัญญาณเข้า เรียนก้องขึ้น นารีทำ ท่าลังเลพูดกับเด็ก	นารี : คุณครูไม่อยู่ น้องนั่งรอพี่อยู่ตรงนี้ก่อน เดี่ยวพี่จะทำแผลให้ นารี : โรงเรียนเข้าแล้ว ทำยังงี้ดี พี่ต้องสอบ วิชาภาษาอังกฤษชั่วโมงแรกด้วย เข้าเรียนไม่ ทันครูต้องทำโทษแน่ ๆ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
10	CU->MS ใบหน้าเด็กแสดง อาการเจ็บปวด สายตาวิงวอน นารี จ้องหน้าเด็กอย่าง สงสาร และนุดปลอบ ใจ	นารี : เอาละน้องไหน ๆ พี่ก็เข้าเรียนเช้าแล้ว พี่จะรีบทำแผลให้เสร็จก่อนก็แล้วกัน
11	PAN->MCU นารีหยิบยา และ อุปกรณ์ทำแผลให้เด็ก จนเสร็จเรียบร้อย นารีจึงนุด	
12	CU ใบหน้านารี	นารี : เอาละพี่ทำแผลให้แล้ว เดี่ยวพี่จะไปส่งที่ ห้องนะ พี่จะต้องรีบเข้าสอบด้วย
13	MS -> LS นารีเดินจูงมือเด็กเดิน ออกจากห้องพยาบาล ไป FADE OUT	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
14	LS->MS ในห้องนาฏศิลป์เพื่อนๆ กำลังนั่งรอเพื่อสอบ ภาคนาฏศิลป์ ครูนั่งอยู่บนเก้าอี้ริมประตูทางเข้า นารีเดินมาที่ประตูยกมือไหว้ครู และพูด	นารี : ขออนุญาตค่ะ ครู : เธอรู้รึ้นว่า ฉันไม่ชอบคนที่มาเรียนสาย เธอไปอยู่ไหนมาไม่เห็นเธอเพื่อน ๆ ค่ะ คอย
15	MCU นารียกมือไหว้	นารี : หนูขอโทษค่ะ ที่ออกมาช้าเพราะหนูช่วยน้อง ป.1 ทำแผลที่ห้องพยาบาลค่ะ
16	OVER SHOULDER ครู MS เสื้อนารีก็มีรอยเปื้อนของยาเหลือง 2-3 จุด และมือที่ยังมีรอยเปื้อนอยู่ ครูผงกศีรษะ ยอมรับ และพูด	ครู : เอาละ...เดี๋ยวครูจะสอนเนื้อหาให้แล้วรอ สอบภาคนาฏศิลป์ต่อจากเพื่อนก็แล้วกัน นารี : ค่ะ
17	PAN ->MCU หน้าเพื่อนชายคนหนึ่งซึ่งพูดเสริมขึ้น	เพื่อน : นารีเขาเป็นผู้เสียสละเสมอครับ เป็น ผู้ใจบุญเสนอหน้าทำดีทุกครั้ง
18	MS ครูทำตาตุ่มอย่างไม่พอใจ ยอมรับและพูด	ครู : นี่เธอมีหน้าที่อะไรทำไป การที่เพื่อนทำ ความดี พวกเธอควรยกย่องสรรเสริญ ไม่ใช่ พูดประชดเพื่อนอย่างนี้ อีกอย่างหนึ่งครูเห็น ว่าเขาเป็นเด็กดีมีน้ำใจ พวกเธอควรเอา เป็นตัวอย่างใช้หรือไม่

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
19	MS นารีกับเพื่อนชาย ครู เพื่อนชายหันไปขอโทษ ครู และหันมาขอโทษ นารี	เพื่อน : ผมขอโทษครับคุณครู นารี..ฉันขอโทษนะ นารี : ไม่เป็นไร
20	LS ->ZOOM IN ครู นักเรียนภายใน ห้องครูลุกขึ้นจากเก้าอี้ เดินเข้ามาหานักเรียน และหยุดพูด	
21	MS ครู นักเรียน นักเรียนทุกคนปรบมือ ให้นารี	ครู : เอาละ ดีแล้วลูกผู้ชายต้องกล้ารับความจริง FADE IN/OUT เสียงปรบมือ
22	CU นารียิ้ม แล้วพูด FADE BACK/CUT	นารี : ขอบคุณค่ะ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 10

<u>ชื่อเรื่อง</u>	กำลังใจ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักอุปถัมภ์โยนเพื่อนเมื่อได้รับความทุกข์ยาก
<u>สื่อการสอน</u>	วีดิทัศน์ เรื่อง กำลังใจ
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ก. ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการอุปถัมภ์โยนเพื่อนเมื่อได้รับความทุกข์ยากว่า ควรจะกระทำหรือไม่ ข. ขั้นเสนอแม่แบบ 1. ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง <u>กำลังใจ</u> ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเสียสละเวลาในการอุปถัมภ์โยนเพื่อนเมื่อได้รับความทุกข์ยาก ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย 2. หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรมของตัวเองว่าเหมาะสมหรือไม่ ค. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตแม่แบบที่อุปถัมภ์โยนเพื่อนเมื่อได้รับความทุกข์ยากว่า แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
1	CAPTION บทละครแม่แบบเรื่อง "กำลังใจ"	FADE IN/OUT ดนตรี
2	LS นักเรียนกำลังเดินออก จากห้อง	
3	MS -> PAN สมปองเดินเข้ามาใน ห้อง เห็นปราณีนั่งอยู่ที่ โต๊ะ ใกล้หน้าต่าง	
4	CU สมปอง	สมปอง : เป็นอะไรปราณี ทำไมไม่ไปทานข้าว เธอรอใครเหรอ
5	CU ปราณีทำท่าอึ้งแล้ว พูดอธิบาย	ปราณี : เปล่า...เอ้อ...คือฉันถูครูดเอา เมื่อก่อน หมดชั่วโมงเพราะฉันไม่ได้ทำการบ้าน และเอาชิ้นมาทำขณะครูสอน ครูเห็นเข้า จึงตักเอา ฉันไม่สบายใจเลย ฉันอาย เพื่อน ๆ และไม่ยากทานข้าวด้วย

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
6	CU สมปอง	สมปอง : โธ่เอ๊ย! ไม่มีใครอยากจะให้ครูดูเอา หรอก เรื่องการทำผิดเราสามารถ แก้ไขได้ เห็นมั้ยถ้าเธอได้ระบาย ความไม่สบายใจออกมาให้เพื่อน ๆ ฟังก็อาจจะทำให้เธอสบายใจขึ้นบ้าง อย่าเพ็งท้อแท้สิ ไปเถอะไปทานข้าว ด้วยกัน
7	ZOOM OUT ->MS สมปองจูบแขนปราง ออกจากห้อง	
8	FADE IN ->LS ปรางกับสมปองนั่งอยู่ ได้ร่วมไม้	
9	ZOOM IN ->MS ปรางคุยกับสมปอง	ปราง : นี่ปอง ถ้าฉันไม่ได้เธอให้กำลังใจ ฉันคงท้อใจไม่อย่างทำอะไรแล้วรู้มัย ดียังได้เธอคอยให้กำลังใจ ฉันจึงมีใจสู้ ขึ้นม ฉันชอบใจเธอมากนะปอง สมปอง : แหม... เรื่องแค่นี้เอง มีอะไรช่วยกันได้ ก็ต้องช่วยกันสิ
10	MCU ปราง	ปราง : ต่อไปฉันจะตั้งใจเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ให้ดีที่สุด

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
11	ZOOM OUT ->LS ปราณีกับสมปอง ลูกชิ้น เดิน	FADE IN/OUT เสียงสัญญาณเข้าห้องเรียน
12	LS นักเรียนนั่งรอครูใน ห้องล้อมวงสนทนากัน	
13	MS ->ZOOM OUT ->LS ครูเดินเข้ามาในห้อง นักเรียนทำความ เคารพ	หัวหน้าชั้น : นักเรียนทำความเคารพ นักเรียน : สวัสดีครับ (ค่ะ) คุณครู
14	MS ครูกล่าวทักทาย	ครู : สวัสดีค่ะนักเรียน
15	OVER SHOULDER นักเรียน MS ครูพูดกับนักเรียน	ครู : นักเรียนที่ครูประกอบผลชอบวิชาคณิตศาสตร์ เป็นวิชาสุดท้ายเพราะอะไรรู้มั๊ย เพราะว่า พวกเธอทำคะแนนได้น้อยมากเกือบตกกัน หลายคน
16	CU สุพรทำอวยากรู้ผลสอบ	สุพร : ครูคะ จะประกาศหรือยังคะ
17	LS ครูยืนถือแผ่นกระดาษ ขึ้นอ่าน	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
18	LS ->ZOOM IN ->MS ครูประกาศผลสอบ	ครู : คนได้ที่ 2 ได้แก่ สมปอง
19	LS นักเรียนปรบมือ	FADE IN/OUT เสียงปรบมือ
20	MS ครูประกาศผลต่อ	ครู : คนได้ลำดับที่ 1 ได้แก่ ปราณี
21	OVER SHOULDER นักเรียนปรบมือ MS สมปองเข้ากอดปราณี แสดงความยินดี	สมปอง : ดีใจด้วยนะปราณี ปราณี : ขอบใจจ๊ะ
22	MS ครูนั่งที่โต๊ะเรียกปราณี	ครู : ปราณีมาหาครูหน่อยซิ
23	ZOOM OUT ->LS ปราณีเดินเข้าไปหาครู	
24	MS ครูยิ้ม แล้วพูดกับปราณี	ครู : ครูขอแสดงความยินดีด้วยนะ และขอชมเชย ที่เธอปรับปรุงตัวเอง จนผลการเรียนดีขึ้น ไหนเธอช่วยบอกวิธีปฏิบัติตัวให้เพื่อนฟังหน่อย ได้ไหม

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
25	CU ->ZOOM OUT ->MS ปราณีรับคำ แล้วหันไป ทางเพื่อนพร้อมอธิบาย	ปราณี : ได้ค่ะ ปราณี : เค็ดลั๊กก็คือ ตั้งใจเรียนทบทวนหลังครู สอนพร้อมส่งการบ้าน นอกจากนั้นยังมีสมอง คอยให้กำลังใจ ฉันจึงมีความพยายามจน ประสบความสำเร็จนี้แหละค่ะ
26	MS ครูพูดกับปราณี	ครู : ขอให้ตั้งใจอย่างนี้ตลอดไปนะ ถ้ามีปัญหา อะไรก็บอกครู ปราณี : ค่ะ
27	CU ->ZOOM OUT ->LS ครูยืนพูดกับนักเรียน	ครู : นักเรียนทุกคนควรเอาอย่างสมองนะ ที่ คอยให้กำลังใจและรู้จักปลอบใจเพื่อน ขอให้ช่วยกันปรบมือให้สมองด้วย
28	ZOOM OUT ->LS นักเรียนนั่งปรบมือ FADE BACK/CUT	FADE IN/OUT เสียงปรบมือ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 11

<u>ชื่อเรื่อง</u>	สละกันนิต
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสละที่นั่งในโรงอาหารให้แก่เพื่อนในโรงเรียน
<u>สื่อการสอน</u>	วีดิทัศน์ เรื่อง สละกันนิต
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ชั้น ดังนี้ ก. ชั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการสละที่นั่งในโรงอาหารให้แก่เพื่อนในโรงเรียนว่า ใครเคยปฏิบัติหรือใครไม่เคยปฏิบัติ ควรจะกระทำหรือไม่ ข. ชั้นเสนอแม่แบบ 1. ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง <u>สละกันนิต</u> ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเสียสละความสุขสบายในการสละที่นั่งในโรงอาหารให้เพื่อนในโรงเรียน ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย 2. หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรมของตัวเองว่าเหมาะสมหรือไม่ ค. ชั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตแม่แบบที่สละที่นั่งในโรงอาหารให้แก่เพื่อน แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
1	CAPTION บทละครแม่แบบเรื่อง "สละกันนิด"	FADE IN/OUT ดนตรี
2	LS จารุวรรณเปลี่ยน เสื้อผ้าในห้องเรียน	
3	LS -> ZOOM IN -> MS พรณาเดินมาถาม จารุวรรณ	พรณา : เสรีหรือยังจ้ะ
4	ZOOM IN -> MLA จารุวรรณเดินออกมา จากห้อง	จารุวรรณ : เสรีแล้ว
5	MS -> ZOOM OUT -> LS พรณายืนข้าง จารุวรรณแล้วพูด	พรณา : วันนี้ครูปล่อยข้า โรงอาหารคงแน่นน่า ดูเลยนะ จารุวรรณ : ใช่ฉันว่าที่นั่งอาจจะไม่มีแล้วละ เหนื่อยก็เหนื่อย... หิวก็หิว
6	MS -> ZOOM OUT พรณาจับมือจารุวรรณ แล้วชวนไปโรงอาหาร	พรณา : ไปเถอะจ้ะ
7	LS -> PAN นักเรียนในโรงอาหาร	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
8	MS จารุวรรณกับพรณา ชะเง้อมองหาที่นั่ง	
9	OVER SHOULDER กลุ่มสัทญานั่งอยู่ใน โรงอาหาร	
10	MS ->ZOOM OUT ->LS สัทญามองจารุวรรณ	
11	MS สัทญานพูดกับนิด น้อย ปู	สัทญา : นิด..น้อย..ปู ช่วยขยับให้จากกับพรอีก 2 คนนะ ดูท่าจะหิวเหมือนกัน ปู : รู้ยู่วโรงอาหารมีที่นั่งจำกัดทอะไร ชักช้าก็ยั้งแหละ
12	MS ปูทำท่าขยับแบบไม่พอใจ	
13	ZOOM IN ->MS จารุวรรณมองสัทญา แล้วพูด	จารุวรรณ : ฉันรีบที่สุดแล้ว แต่วันนี้สอนภาคปฏิบัติ เลยเข้าไปหน่อย
14	MS สัทญาหันมาพูดกับปู	สัทญา : น้า..พวกเราไม่รู้ว่ จะเจอเช้าวัน ไหน มาจากกับพรนั่งเบียดกันหน่อยนะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
15	MS นักเรียนรับประทาน อาหาร	
16	ZOOM OUT ->LS นักเรียนเดินออกจาก โรงอาหาร	
17	ZOOM IN ->MS จารุวรรณกล่าวขอโทษ กลุ่มเพื่อน	จารุวรรณ : ฉันกับพรชอบใจพวกเธอมากที่แบ่งที่นั่งให้ ทำให้พวกเธอนั่งไม่สบาย สัทธญา : ไม่เป็นไรหรอกเรื่องแค่นี้เราช่วยกันได้
18	CU สัทธญาขมแล้วลุกขึ้น เดินออกไป FADE OUT	
19	LS ->ZOOM IN ->MS นักเรียนบางคนนั่งบาง คนยืนเพราะมีที่นั่งไม่ พอ	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
20	MS ครูพูดกับนักเรียน	ครู : นักเรียนนั่งเบียดกันหน่อยนะ วันนี้การรายนำเก้าอี้ไปซ่อมแซม เดี่ยวคงเอาคืนมาให้
21	MS สุกัญญานั่งในกลุ่มเพื่อน แล้วหันไปพูดกับครู	สุกัญญา : ไม่เป็นไรค่ะ..ต้องพวกหนูไม่มีปัญหาอยู่ แล้ว นั่งเบียดกันอย่างนี้แหละจะได้รัก กันมาก ๆ ค่ะ เพื่อ : ใช่ครับ (ค่ะ)
22	CU ->PAN นักเรียนยิ้ม	
23	LS ->ZOOM IN ->MS สุกัญญาเดินกับเพื่อน 3-4 คน แล้วพูด	สุกัญญา : นี่พวกเธอวันนี้ฉันเจอแต่เก้าอี้ดนตรีทั้งนั้น เลย ทั้งที่โรงอาหาร และห้องดนตรี แต่ฉันก็สุขในนะ ที่ได้แบ่งที่นั่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ทำให้ทุกคนมีความสุข สิ่งนี้แหละ เป็นโอกาสของฉันที่ได้แสดงน้ำใจกับ เพื่อน ๆ
24	CU มาลีพูดชมสุกัญญา	มาลี : เธอเป็นคนมีน้ำใจ น่ารักจริงนะ
25	MS ->ZOOM OUT ->LS นักเรียนกลุ่มสุกัญญา	FADE IN/OUT ดนตรี
	FADE BACK/CUT	

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 12

<u>ชื่อเรื่อง</u>	จิตแจ่มใส
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสละความสุขสบายช่วงพักกลางวัน ไปช่วยครูหรือเพื่อน ทำกิจวัตร
<u>สื่อการสอน</u>	วีดิทัศน์ เรื่อง จิตแจ่มใส
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ชั้น ดังนี้ ก. ชั้นนำ ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการสละความสุขสบายช่วงพัก กลางวัน ไปช่วยครูหรือเพื่อนทำกิจวัตรว่า ควรจะกระทำหรือไม่ ข. ชั้นเสนอแม่แบบ 1. ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง <u>จิตแจ่มใส</u> ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสละ ความสุขสบายในช่วงพักกลางวัน ไปช่วยครูหรือเพื่อนทำกิจวัตร ให้นักเรียนดูพร้อม ทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย 2. หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรม และกิจกรรมของตัวแบบว่าเหมาะสมหรือไม่ ค. ชั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากสังเกตแม่แบบที่สละความสุขสบาย ในช่วงพักกลางวัน ไปช่วยครูหรือเพื่อนทำกิจวัตร แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

ลำดับที่	ภาพ		เสียง
1	CAPTION	บทละครแม่แบบเรื่อง "จิตแจ่มใจ"	FADE IN/OUT ดนตรี
2	CU	ป้ายชั้น ป.1	
3	MS	สุกัญญายืนอยู่ข้าง ๆ ครูแล้วพูด	สุกัญญา : คุณครูคะหนูช่วยอะไรได้บ้างคะ
4	CU	ครูยิ้มแล้วพูด	ครู : ดีเลยจ้ะ ครูกำลังคิดว่าจะหาใคร ช่วยงานครูได้บ้าง เนื่องจากครู กำลังเตรียมเอกสารจะสอบภาคปฏิบัติ น้อง ๆ อยู่ แต่มุมหนังสือน้องยังไม่ได้ เก็บเลย
5	MS->ZOOM OUT->LS	มุมหนังสือ	
6	ZOOM IN->MS	สุกัญญานูตกับครูต่อ	สุกัญญา : ถ้าฉันหนูจะช่วยจัดมุมหนังสือให้น้องนะคะ ครู : ดีจ้ะ...เอ...แล้วหนูไม่ไปทำงานของหนู หรือจะเดี๋ยวไม่ทันนะ สุกัญญา : หนูรีบทำในชั่วโมงเสร็จแล้วค่ะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
7	MS สุกัญญานั่งจัดหนังสือ ใกล้กับโต๊ะครู แล้วคุย กับครู	สุกัญญา : คุณครูคะงานนี้หนูจะมาช่วยครูทุกวัน เลยนะคะ ครู : ก็ดีซีจ๊ะ.. หนูนี้เป็นเด็กน่ารักเสมอ เอง..แต่เธอไม่คิดอยากจะไปเล่นกับ เพื่อน ๆ บ้างเหรอ
8	CU สุกัญญาขี้ม แล้วตอบครู ชะเง้อมองหาที่นั่ง	สุกัญญา : หนูกลับไปบ้านก็ได้เล่นอยู่แล้ว ตอนนั้นหนู อยากช่วยครูค่ะ เพราะหนูสงสัยสารครู ที่ไม่ได้พักเลย
9	MCU->ZOOM OUT->MS ครูเอามือลูบหัวสุกัญญา แล้วขี้ม FADE OUT	
10	ZOOM IN->MLS/PAN วันต่อมาในห้อง ป.1 ช่วงพักกลางวัน	
11	MS สุกัญญาถามน้อง ป.1	สุกัญญา : น้องวันนี้คุณครูไปไหน น้อง : ไม่ทราบครีว (ค่ะ)

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
12	MS->ZOOM OUT->LS สุกัญญาเดิน ไปที่มุม หนังสือ และนั่งจัด หนังสือ	
13	LS->ZOOM IN->MS สุกัญญานั่งอ่านหนังสือมี เด็ก ป.1 นั่งล้อม ขณะนั้นสุกัญญาเข้าห้อง ก็ตั้งขึ้น เธอจึงให้น้อง ป.1 นั่งสมาธิ	
14	MCU สุกัญญาพูดกับน้อง ป.1	สุกัญญา : น้องใครที่ควบคุมตนเองไม่ได้จะต้อง ออกไปยืนหน้าห้อง และหมดสิทธิ์ ฟังนิทานสนุก ๆ นะ
15	MS/PAN นักเรียนนั่งสมาธิ	
16	LS->ZOOM IN ครูณงนุชเดินอย่าง รีบร้อน	
17	MS ครูมอง เห็นสุกัญญาไข่ม อยู่ใกล้หน้าต่างแล้ว เดินเข้าไปหาสุกัญญา	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
18	CU ครูพูดกับสุกัญญา	ครู : สุกัญญาจะ ครูชอบใจเธอมากที่ช่วยดูแลน้องให้ เพราะครูติดประชุมกลุ่มเลย กลับมาช้า ถ้าไม่ได้เธอมาช่วยน้องคงเสียงดังแน่เลย เอาล่ะ.. เธอรีบไปเรียนได้แล้วจะ
19	MS->ZOOM OUT->LS นักเรียนนั่งสมาธิ	
20	LS->ZOOM IN->MCU นักเรียนคนหนึ่งที่นั่งสมาธิแล้วพูดกับสุกัญญา	นักเรียน : พี่ครับ พี่ผิดสัญญา ไหนพี่บอกว่าจะเล่านิทานให้พวกผมฟังไงครับ
21	MS นักเรียนที่นั่งสมาธิอีกกลุ่มหนึ่งล้มตาแล้วพูด	กลุ่มนักเรียน : ไข่แล้วพวกผมอยากฟังนิทานอีก
22	MCU->ZOOM OUT-> ครูพูดกับเด็ก	ครู : เอาล่ะ พี่เขาจะรีบไปเรียนพวกเธออยากให้พี่ถูกทำโทษหรือคะ ครูจะเล่าให้ฟังเองเอาไหมคะ เด็ก : เอาค่ะ (ครับ)
23	MS/PAN เด็กยิ้มแล้วพูดพร้อมกัน FADE OUT	เด็ก : ดีจังเลย

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
24	LS->ZOOM IN->MS ครูประจำชั้นสวัสดีคุณครู กับครูณงนุชที่ห้อง ป.1	ครูณงนุช : วันนี้นักปีใหม่แล้วชินะคุณครู ครูประจำชั้น : ใช่ค่ะ
25	MS สักกัญญาเดินเข้ามาหา ครูแล้วทำท่ายื่นพวง มาลัยให้ครูทั้งสองคน	สักกัญญา : ครูคะ พวงเอาพวงมาลัยมาถวายพร วันปีใหม่ คุณครูทั้งสองคะ
26	MS ครูยืนเมื่อรับพวงมาลัย จากสักกัญญา	ครู : ครูสองคนชอบใจเธอมากนะจะ
27	MCU ครูณงนุชหันกลับไปหยิบ กล้องของขวัญหลังโต๊ะ ที่เตรียมไว้ให้สักกัญญา แล้วมายื่นให้สักกัญญา	ครู : นี่จะ สักกัญญาของเล็ก ๆ น้อย ๆ สำหรับ เธอที่เป็นเด็กดี มีน้ำใจ สละความสุขมา ช่วยงานครูเสมอ ครูขออวยพรให้เธอมี ความสุขและขอให้เรียนเก่ง ๆ นะคะ
28	CU สักกัญญายกมือไหว้ครู และกล่าวขอบคุณครู	สักกัญญา : ขอบคุณค่ะคุณครู
29	CU->ZOOM OUT->LS สักกัญญาหันหลังเดินออก จากห้อง	FADE IN/OUT ดนตรี

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 13

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ให้เธอก่อน
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสละสิทธิ์ของตนในการเข้ารับบริการซื้ออาหารเพื่อนทำกิจกรรม
<u>สื่อการสอน</u>	วีดิทัศน์ เรื่อง ให้เธอก่อน
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ชั้น ดังนี้ ก. ชั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการสละสิทธิ์ของตนในการเข้ารับบริการซื้ออาหารกลางวันให้แก่เพื่อนในโรงเรียนที่จำเป็นว่า ควรจะกระทำหรือไม่ ข. ชั้นเสนอแม่แบบ 1. ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง <u>ให้เธอก่อน</u> มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสละสิทธิ์ของตนในการเข้ารับบริการซื้ออาหารกลางวันให้แก่เพื่อนในโรงเรียนที่จำเป็นให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณา และคิดตามไปด้วย 2. หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรมของตัวเองว่าเหมาะสมหรือไม่ ค. ชั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากสังเกตแม่แบบที่สละสิทธิ์ของตนในการเข้ารับบริการซื้ออาหารกลางวันให้แก่เพื่อนในโรงเรียนที่จำเป็น แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
1	CAPTION บทละครแม่แบบเรื่อง "ให้เธอก่อน"	FADE IN/OUT ดนตรี
2	LS->ZOOM IN->MS นักเรียน ป.6 คอย บริการรุ้น้อง และมี กลุ่มนักเรียนเข้าแถว ซื้ออาหาร	
3	MS พรเทพเข้าแถวซื้อ อาหารมีน้อง ป.1 อีก 3-4 คน ยืนต่อท้าย และพรเทพใช้มือสะกิด เพื่อนที่ยืนอยู่ข้างหน้า เขา	พรเทพ : นี่พวกเราน่าจะให้น้องที่ต่อท้ายฉันซื้อ อาหารก่อนนะ คงไม่ทำให้ใช้มากหรอก
4	MLS เพื่อน ๆ พรเทพหลบ ให้น้อง ป.1 แซงขึ้น หน้าซื้ออาหาร	
5	MS->ZOOM OUT->MLS พรเทพเห็นน้อง ป.1 ถือชามแดงทำท่าร้อน	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
6	MS พรเทพเดินเข้าไปหา น้องที่ถือซามแกง แล้ว พูด	พรเทพ : น้องพี่ช่วยถือให้ เดินตามมานะ
7	MS พรเทพถือซามแกงและ หันกลับไปส่งวิชัยแล้ว เดินจากไป	
8	MS วิชัยถามน้อง ป.1 ที่ ยืนถือซามอีกคน แล้ว รับซามมาถือ	วิชัย : น้องนั่งตรงไหน
9	MCU->ZOOM OUT->MS เด็กตอบ และชี้มือ	เด็ก : ทางฝั่งโน้นครับ
10	MS->PAN เด็กเดินนำวิชัย	
11	MS->ZOOM OUT->LS ครูมยุรีเห็นพรเทพกับ วิชัยถือของช่วยน้อง ป.1	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
12	LS->ZOOM OUT->MS ครูมยุรีพูดกับพรเทพ และวิชัย แล้วหันไปพูด กับน้อง ป.1	ครู : ครูชอบใจเธอทั้งสองมากที่ช่วยถือของให้ น้อง ๆ ครู : หนูขอบคุณพี่เขาริยังจะ
13	MCU น้อง ป.1 ทั้งสองคน กล่าวขอบคุณ	น้อง : ขอบคุณครับ ขอบคุณค่ะ
14	MS->ZOOM OUT พรเทพกล่าวขอตัวกับ ครู	พรเทพ : ครูครับผมขอตัวไปก่อนนะครับ
15	ZOOM IN->MS พรเทพนั่งรับประทาน อาหารใกล้จัดชามน้ำ	
16	CU->ZOOM OUT->LS พรเทพหันหน้ามองเห็น เด็ก เข้าแถวซื้อน้ำคน สุดท้ายเป็นเด็ก ป.1 ต่อท้ายเด็ก ป.2-3 มีท่าทางเหมือน รับประทานของเผ็ดมา เขาจึงลุกเดินไปที่แถว เด็ก	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
17	MS พรเทพพูดกับเด็ก ป.2-3	พรเทพ : น้องครับพี่ของให้น้อง ป.1 ที่ต่อท้าย ชื่อน้ำก่อนได้ไหมครับ เพราะน้องเขา เผลามาก
18	MS->ZOOM OUT-> เด็ก ป.2-3 หันไป มองน้อง ป.1 แล้ว ถอยออกให้น้องแซงขึ้น หน้าชื่อน้ำ	
19	CU พรเทพยิ้มและกล่าว ชอบใจเด็ก ป.2-3 ที่ถอยออก	พรเทพ : ชอบใจมากนะน้อง
20	MS->ZOOM OUT->LS พรเทพกลับไปนั่งที่แล้ว รับประทานอาหารต่อ จนกระทั่งสัญญาณการ เข้าแถวแปร่งขึ้นดังขึ้น	FADE IN/OUT สัญญาณการเข้าแถวแปร่งขึ้น
21	ZOOM IN->MS นักเรียนเตรียมแปร่ง และยาสีฟันขึ้นมา	
22	CU แปร่งและยาสีฟัน	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
23	CU->ZOOM OUT->LS นักเรียนนั่งปรังฟัน	
24	OVER SHOULDER นักเรียน LS ครูมยุรียืนอบรมหน้า แถวนักเรียน และ ประกาศข่าว	ครู : นักเรียนครูมีข่าวจากฝ่ายกิจกรรมส่งเสริม วิชาภาษาไทยจัดให้มีการประกวด แต่งเรื่อง จากภาพซึ่งจะมีขึ้นในสัปดาห์หน้า จึงขอเชิญ นักเรียนร่วมกิจกรรมได้ที่ห้องประชุมคณะ
25	MS->PAN นักเรียนสนใจฟังครู แจ้งข่าวการประกวด และบางคนหันไปคุยกับ เพื่อน	
26	ZOOM IN->MCU ครูมยุรีกล่าวชมเชย นักเรียน ป.6 ที่เป็น หน่วยบริการใน โรงอาหาร หลังจาก แจ้งข่าวการประกวด แต่งเรื่องจากภาพ	ครู : นักเรียนครูชมเชยหน่วยบริการในโรงอาหาร ของชั้น ป.6 วันนี้ ที่ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดี เยี่ยมและขอให้ทุกคนช่วยกันปรบมือให้กับ พรเทพกับวิชัยด้วยที่เป็นผู้เสียสละให้สิทธิ์ และช่วยดูแลน้องชั้น ป.1 ซื้ออาหาร และ ครูขอมอบของให้ทั้งสองคนละกล่องและขอ ให้ทุกคนดูเขาเป็นตัวอย่างทั้งสองด้วย
27	MCU->ZOOM OUT->MS ครูยืนกล่องของให้เด็ก	

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
28	MS->PAN นักเรียนปรบมือให้ พรเทพและวิชัย	FADE IN/OUT เสียงปรบมือ
29	CU พรเทพกับวิชัยยิ้ม FADE BACK/CUT	

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 14

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ปัจจัยนิเทศ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจลักษณะของความเสียสละจากการใช้เทคนิคแม่แบบ
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้ 1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุป และทบทวนเกี่ยวกับลักษณะของความเสียสละ 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับผลดีของความเสียสละตลอดจนข้อแตกต่างระหว่างการเสียสละกับการไม่เสียสละ ที่ได้จากการเรียนรู้ โดยการสังเกตจากตัวแบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 3. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และแสดงความคิดเห็น 4. ผู้วิจัยกล่าวปิดโปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรม
<u>การประเมินผล</u>	สังเกตจากความตั้งใจในการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ ใช้กับกลุ่มควบคุม

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และผู้วิจัยกับนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ และวิธีการของการใช้เทคนิคแม่แบบ 3. เพื่อให้นักเรียนทราบความหมายและลักษณะของความเสียสละ	1. ครูแนะนำตนเองและสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการทำความรู้จักซึ่งกันและกันก่อนที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ 2. ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยให้นักเรียนแต่ละคนหยิบชิ้นส่วนรูปหัวใจที่แบ่งออกเป็น ส่วน ๆ คนละ 1 ชิ้น 3. ให้นักเรียนนำชิ้นส่วนรูปหัวใจที่หยิบได้ไปหาชิ้นส่วนรูปหัวใจที่เข้ากันได้จากเพื่อนเพื่อมาประกอบกันให้เป็นรูปหัวใจที่สมบูรณ์ 4. ให้นักเรียนแต่ละคนพูดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกันภายในเวลา 10 นาที เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนพาคู่ของตนออกมาแนะนำหน้าชั้นจนครบทุกคู่ 5. ครูสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่าเพื่อให้ทุกคนรู้จักกัน และนักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อนเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของตัวเองเพื่อจะได้ทำความรู้จักกันและแนะนำเพื่อนให้คนอื่น ๆ รู้จักด้วย 6. ครูชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และวิธีการที่จะใช้ในการทดลองให้นักเรียนทราบ

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2	การเสียสละ กำลังกายเรื่อง ช่วยกัน	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักทำ ความสะอาดบริเวณโรงเรียน	7. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ความหมาย และลักษณะของความเสียสละ 8. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย 9. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียน มาทั้งหมด โดยครูคอยสังเกตความเข้าใจ ของนักเรียน และช่วยเพิ่มเติมสิ่งที่นักเรียน ยังไม่ได้กล่าวถึง จากนั้นครูนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ ที่จะพบกันในครั้งต่อไป ตั้งแต่ครั้งที่ 2 - 13 ดำเนินการใช้เทคนิค แม่แบบตามขั้นตอนต่อไปนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ เรื่องที่กำหนดตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในแต่ละเรื่อง 2. <u>ขั้นสอน</u> 2.1 ครูอธิบายเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องใน แต่ละครั้งและเปิดอกให้นักเรียนอภิปราย และซักถาม 2.2 ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละครั้ง 3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องที่ อภิปราย และครูสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
3	การเสียสละ กำลังกาย เรื่อง อุทิศร่างกาย	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก อุทิศร่างกายของตนเพื่อครูหรือ เพื่อนในโรงเรียน	
4	การเสียสละ กำลังกาย เรื่อง น้ำใจ	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักมี น้ำใจในการช่วยเหลือหรือดีของ หนักให้ครูหรือเพื่อนในโรงเรียน	
5	การเสียสละ ทรัพย์สินของ เรื่อง ให้กันนิด	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก แบ่งปันเครื่องอุปโภคให้แก่ เพื่อนที่ขัดสน	
6	การเสียสละ ทรัพย์สินของ เพื่อแบ่งปัน หน่อย	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก แบ่งปันเครื่องบริโภคนให้แก่ เพื่อนที่ขัดสน	
7	การเสียสละ ทรัพย์สินของ เรื่อง สุขใจ	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก แบ่งปันเครื่องอุปโภคให้แก่ เพื่อนที่ขัดสน	
8	การเสียสละ เวลา เรื่อง ช่วยเพื่อนคิด	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก เสียสละเวลาในการให้ข่าว ข่าวสาร ความรู้ที่เป็นประโยชน์ แก่เพื่อนในโรงเรียน	

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
9	การเสียสละ เวลา เรื่อง มิตรน้ำใจ	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก เสียสละเวลาในการช่วยเหลือ ครูหรือเพื่อนที่ได้รับอุบัติเหตุ หรือเจ็บป่วย	
10	การเสียสละ เวลา เรื่อง กำลังใจ	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก พลบโยนเพื่อน เมื่อได้รับ ความทุกข์ยาก	
11	การเสียสละ ความสุขสบาย เรื่องสละกานันต์	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก สละที่นั่งในโรงอาหารให้แก่ เพื่อนในโรงเรียน	
12	การเสียสละ ความสุขสบาย เรื่องจิตแจ่มใจ	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก สละความสุขสบายช่วงพัก กลางวันไปช่วยครูหรือเพื่อน ทำกิจธุระ	
13	การเสียสละ ความสุขสบาย เรื่องให้เธอ ก่อน	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก สละสิทธิ์ของตนในการเข้ารับ บริการซื้ออาหารกลางวันให้แก่ เพื่อนในโรงเรียนที่จำเป็น	

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
14	ปัจจัยมณีเทศ	เพื่อให้ นักเรียนสามารถเข้าใจ ลักษณะของความเสียสละจาก การสอนแบบปกติ	1. ครูให้นักเรียนสรุปและทบทวนเกี่ยวกับ ลักษณะของความเสียสละ 2. ครูให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับผลดี ของการเสียสละ ตลอดจนข้อแตกต่าง ระหว่างการเสียสละกับการไม่เสียสละ ที่ได้จากการเรียน โดยครูสอนแบบปกติ 3. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและ แสดงความคิดเห็น 4. ครูกล่าวปิดโปรแกรมการเข้าร่วม กิจกรรม

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

การสอนครั้งที่ 1

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ปฐมนิเทศ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และครูกับนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์และวิธีการของการสอนแบบปกติ 3. เพื่อให้นักเรียนทราบความและลักษณะของความเสียสละ
<u>สื่อการสอน</u>	เอกสารเกี่ยวกับความเสียสละ
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ครูดำเนินการ ดังนี้ 1. ครูแนะนำตนเองและสันทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการทำความรู้จักซึ่งกันและกันก่อนที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ 2. ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยให้นักเรียนแต่ละคนหยิบชิ้นส่วนรูปหัวใจที่แบ่งออกเป็นส่วน ๆ คนละ 1 ชิ้น 3. ให้นักเรียนนำชิ้นส่วนรูปหัวใจที่หยิบได้ไปหาชิ้นส่วนรูปหัวใจที่เข้ากันจากเพื่อน เพื่อมาประกอบกันให้เป็นรูปหัวใจที่สมบูรณ์ 4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกัน ภายในเวลา 10 นาที เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนพาคู่ของตนออกมาแนะนำหน้าชั้นจนครบทุกคู่ 5. ครูสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่า เพื่อให้นักเรียนทุกคนรู้จักกันและนักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อนเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของตัวเองเพื่อจะได้ทำความรู้จักกันและแนะนำเพื่อนให้คนอื่น ๆ รู้จักด้วย 6. ครูชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และวิธีการที่ใช้ในการทดลองให้นักเรียนทราบ 7. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายความหมาย และลักษณะของความเสียสละ 8. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

9. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด โดยผู้วิจัยคอยสังเกตความเข้าใจของนักเรียน และช่วยเพิ่มเติมสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง จากนั้นครูนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ ที่จะพบกันในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตการซักถามข้อมูลซึ่งกันและกันของนักเรียน
2. สังเกตการแนะนำเพื่อนให้คนอื่นรู้จัก
3. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียนขณะครูพูด
4. นักเรียนบอกวัตถุประสงค์ของกิจกรรมครั้งนี้ได้

เนื้อหาเกี่ยวกับความเสียสละ

ความเสียสละ หมายถึง การที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมโดยการให้หรือสละประโยชน์ส่วนตนที่ควรจะได้รับหรือมีอยู่ไปช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่ครูหรือเพื่อนในโรงเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน การเสียสละแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การเสียสละกำลังกาย หมายถึง การที่นักเรียนแสดงออกโดยการใช้แรงงานของตนไปช่วยเหลือครูหรือเพื่อนในโรงเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่

- 1.1 การช่วยหิ้วหรือถือของหนักให้ครูหรือเพื่อนในโรงเรียน
- 1.2 การช่วยทำงานห้องสมุด
- 1.3 การช่วยทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน

2. การเสียสละทรัพย์สินสิ่งของ หมายถึง การที่นักเรียนแสดงออกโดยการให้หรือแบ่งปันทรัพย์สินสิ่งของของตนโดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่

- 2.1 การบริจาคเงินช่วยเหลือเพื่อนในโรงเรียน
- 2.2 การแบ่งปันเครื่องบริโภคให้แก่เพื่อนที่ขัดสน
- 2.3 การแบ่งปันเครื่องอุปโภคให้แก่เพื่อนที่ขัดสน

3. การเสียสละเวลา หมายถึง การที่นักเรียนแสดงออกโดยการแบ่งเวลาที่แม้ว่าจะมีน้อยไปช่วยเหลือครูหรือเพื่อนในโรงเรียนโดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่

- 3.1 การช่วยเหลือครูหรือเพื่อนที่ได้รับอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย
- 3.2 การให้ข่าวสารความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อนในโรงเรียนตามกำลังสติปัญญา
- 3.3 การพูดปลอบโยนเพื่อนเมื่อได้รับความทุกข์ยาก

4. การเสียสละความสุขสบาย หมายถึง การที่นักเรียนแสดงออกโดยการสละหรือละทิ้งความสุขสบายส่วนตนไปช่วยเหลือครูหรือเพื่อนในโรงเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่

- 4.1 การสละที่นั่งในโรงอาหารให้แก่เพื่อนในโรงเรียน
- 4.2 การสละความสขที่ตนจะได้รับในช่วยพักกลางวันของนักเรียน โดยสละเวลานั้นไปช่วยครูหรือเพื่อนในโรงเรียนทำกิจธุระ
- 4.3 การสละสิทธิ์ของตนในการเข้ารับบริการซื้ออาหารกลางวันให้แก่เพื่อนในโรงเรียนที่จำเป็น

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

การสอนครั้งที่ 2

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ช่วยกัน
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักช่วยทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน
<u>สื่อการสอน</u>	เอกสารการสอน เรื่อง ช่วยกัน
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ครูดำเนินการเป็น 3 ขั้น ดังนี้ ก. ขั้นนำ ครูสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับการช่วยทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนว่าใครเคยช่วยทำความสะอาดหรือใครไม่เคยช่วยทำความสะอาด ข. ขั้นสอน 1. ครูอธิบายผลดีของการช่วยกันทำความสะอาด แล้วให้นักเรียนอ่านเอกสารเรื่องช่วยกัน และเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถาม 2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการเคยช่วยหรือไม่เคยช่วยทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน ค. ขั้นสรุป ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตตัวแบบที่เกี่ยวกับการช่วยกันทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน แล้วครูสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตความตั้งใจฟังของนักเรียน 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง ช่วยกัน

ที่ห้องประชุมของโรงเรียนแห่งหนึ่ง อาจารย์ใหญ่กำลังประชุมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อมอบหมายหน้าที่ให้นักเรียนช่วยกันรับผิดชอบเตรียมโต๊ะ เก้าอี้มาจัดในห้องประชุมและดูแลเรื่องความสะอาดในงานกิจกรรมวันแม่ที่จะถึงในวันพรุ่งนี้ ปราณีเป็นนักเรียนคนหนึ่งที่จะต้องทำหน้าที่ดังกล่าว หลังจากเลิกประชุมเธอและเพื่อน ๆ จึงรีบกลับบ้านเพื่อเตรียมตัวมาช่วยงานในวันพรุ่งนี้

วันรุ่งขึ้นปราณีมาถึงโรงเรียนแต่เช้า เธอเข้าไปช่วยครูจัดดอกไม้จนเสร็จ แล้วนำแจกันดอกไม้ไปวางบนโต๊ะ จากนั้นเธอก็ขออนุญาตครูไปปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ใหญ่ร่วมกับเพื่อน ๆ ทุกคนต่างตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด พอใกล้เวลาเริ่มงานปราณีเรียกเพื่อนให้เข้าห้องประชุม เธอและเพื่อน ๆ เตือนเข้าห้องประชุมร่วมงาน จนกระทั่งงานเลิกจึงช่วยกันยกโต๊ะ เก้าอี้กลับไปจัดไว้ที่ห้องเรียนตามเดิม

ในห้องเรียนขณะที่ทุกคนเตรียมตัวจะกลับบ้านอยู่นั้น แดงยกมือขึ้นพร้อมกับร้องตะโกนขึ้นด้วยความดีใจที่เสร็จงานแล้วจะได้กลับบ้าน นักเรียนทั้งหมดเดินออกจากห้อง เมื่อนักเรียนเดินมาถึงบริเวณสนามหน้าโรงเรียนก็พบว่ามีสนามมีเศษกระดาษ ถุงพลาสติก และห่อขนมพล่นอยู่เป็นจำนวนมาก ปราณีทำท่าซีไปยิงเศษขยะให้เพื่อนดู พร้อมกับชักชวนให้ช่วยกันเก็บ เพื่อน ๆ ส่ายหน้าปฏิเสธและกล่าวว่าเดี๋ยวภารโรงก็มาทำหน้าที่ของเขาเองแหละ แล้วเพื่อนของเธอก็ชวนกันกลับบ้าน เพื่อนส่วนมากพากันเดินจากไปโดยไม่สนใจตามที่ปราณีชักชวน คงเหลือแต่เธอกับสุพรอีกคนหนึ่งเท่านั้น ปราณีพูดกับสุพรให้ช่วยกันเก็บเศษขยะก่อน สุพรพูดกับปราณีทำนองว่าไม่ใช่หน้าที่ของเธอ และยังบอกด้วยว่าถ้าหากไม่ได้กลับบ้านทางเดียวกับปราณีจะไม่ช่วยและเธอก็ให้ปราณีไปเอาถังขยะมาใส่ ปราณีไปเอาถังขยะมาแล้วทั้งสองก็ช่วยเก็บเศษขยะบริเวณนั้นจนหมดจึงกลับบ้าน

พอรุ่งเช้าครูประจำชั้นเข้ามาในห้องเรียนและถามนักเรียนว่าเมื่อวานตอนเย็นใครเก็บขยะที่สนาม เพื่อให้ห้องซีมีอไปยังปราณีและสุพร ครูประจำชั้นยิ้มและกล่าวชมชมทั้งสองคนว่าเป็นเด็กน่ารักสมควรเอาเป็นตัวอย่างที่ดี ขอให้ทุกคนช่วยกันปรบมือให้แก่ทั้งสองคนด้วย สำหรับคนอื่นที่กลับบ้านไปก่อนครั้งต่อไปควรเสียสละเพื่อนส่วนรวมบ้าง จะดีเพราะเป็นการสร้างนิสัยที่ดีแก่ตัวเองและเพื่อน ความสะอาดของโรงเรียนด้วย

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

การสอนครั้งที่ 3

<u>ชื่อเรื่อง</u>	อุทิศร่างกาย
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักอุทิศร่างกายของตนเพื่อครูและเพื่อนในโรงเรียน
<u>สื่อการสอน</u>	เอกสารการสอนเรื่อง เรื่อง อุทิศร่างกาย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ครูดำเนินการเป็น 3 ชั้น ดังนี้ ก. ชื่นนำ ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการอุทิศร่างกายว่าใครเคยอุทิศร่างกาย ใครไม่เคยอุทิศร่างกาย สมควรกระทำหรือไม่ และสามารถอุทิศร่างกายได้อย่างไร ข. ชั้นสอน 1. ครูอธิบาย วิธีการอุทิศร่างกายว่าสามารถทำได้หลายวิธี แล้วให้นักเรียน อ่านเอกสารเรื่องอุทิศร่างกาย และเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถาม 2. ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการเคยหรือไม่เคยอุทิศร่างกาย ค. ชั้นสรุป ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนเรื่องอุทิศร่างกาย แล้วครู สรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความตั้งใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง อุทิศร่างกาย

พ่อแม่ของนฤมลมีอาชีพรับจ้างกรีดยางพาราอยู่หลังเขา ซึ่งไกลจากบ้าน เธอและพี่ชายจึงพักอาศัยอยู่กับยายซึ่งแก่มาแล้วพร้อมกับหลานเล็ก ๆ อีกหนึ่งคน เธอต้องทำหน้าที่ทุกอย่างในบ้านตั้งแต่หุงข้าว ทำกับข้าว ซักผ้า รีดผ้า และดูแลหลานในวันหยุด เวลาที่เธอจะได้ดูหนังสือหรือทำการบ้านคือช่วงที่หลานนอนหลับแล้ว ดังนั้นเธอจึงไม่ค่อยมีเวลาเล่นเหมือนคนอื่น ๆ ในวันเดียวกัน

ที่ห้องสมุดของโรงเรียน ขณะที่นฤมลกำลังมองหาหนังสืออยู่นั้น เธอเห็นครูกำลังยกหนังสือลงจากชั้น เธอจึงเดินเข้าไปหาครูและทักทายสวัสดิ์ ครูทักทายตอบและถามเธอว่าต้องการหาหนังสืออะไร เธอบอกความต้องการแล้วครูจึงแนะนำว่าหนังสือที่ต้องการนั้นอยู่อีกด้านหนึ่งครูยื่นถามว่าถ้าหาหนังสือพบแล้วให้รีบยืมเพราะหลังจากวันนี้จะตให้นักเรียนใช้บริการชั่วคราว เนื่องจากครูจะจัดหนังสือใหม่และซ่อมแซมหนังสือที่ชำรุดด้วย นฤมลเดินไปหาหนังสือที่ต้องการ ได้แล้วจึงกลับมาช่วยครูยกหนังสือลงจากชั้นครูกล่าวขอบคุณ พร้อมถามข่าวถึงคุณแม่ของนฤมลว่ากลับมาอยู่ด้วยหรือเปล่า และถามถึงความรู้สึกของนฤมลที่ต้องทำงานหลายอย่างแทนแม่ เธอบอกความรู้สึกให้ครูฟัง และขอตัวกับครูกลับห้องเรียน ก่อนกลับห้องเธอรีบปากกับครูว่ารุ่งนี้จะมาช่วยครูจัดหนังสือ ครูถามว่าจะมาได้หรือ เธอตอบยืนยันว่ามาได้แต่อาจจะมาสายเนื่องจากเธอต้องทำงานบ้านก่อนและขออนุญาตเอาหลานมาด้วยเพื่อยายจะได้พักบ้าง และครูยังบอกอีกว่าเธอต้องทำงานหลายอย่างแล้วต้องมาช่วยครูอีกจะเหนื่อยมาก นฤมลตอบครูว่าไม่เป็นไรค่ะ แล้วเธอก็ลาครูกลับห้องเรียน

รุ่งเช้าของวันเสาร์ครูมาห้องสมุดโรงเรียนแต่เช้าเพราะต้องทำงานจัดหนังสือให้เสร็จเรียบร้อยก่อนเที่ยงและบ่าย ๆ จะได้ซ่อมหนังสือบางเล่มที่ชำรุด ขณะที่ครูกำลังจัดมุมหนังสือไปได้ส่วนหนึ่งครูก็ได้ยินเสียงเด็กคุยกันมาที่หน้าประตูห้องสมุด ครูหันไปดูจึงรู้ว่า เป็นนฤมลกับหลานแล้วเดินออกมารับนฤมลสวัสดิ์ครู จากนั้นครูเข้าไปจัดหนังสือโดยมีนฤมลเป็นผู้ช่วย และหลานก็ช่วยหยิบหนังสือให้นฤมลจัดเข้ามุมจนเสร็จ พบยายซ่อมหนังสือปรากฏว่าเสร็จก่อนสามโมงเย็นครูกล่าวขอบคุณนฤมลกับหลานที่มาช่วยงานจัดหนังสือที่ค้างอยู่จนเสร็จ ถ้าหากไม่ได้เธอคงต้องทำต่อวันอาทิตย์อีกวัน เมื่อครูกล่าวขอบคุณแล้วนฤมลก็ลาครูพาหลานกลับบ้าน

เช้าวันจันทร์ในห้องเรียนของนฤมล ครูบุญศรีเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเดินเข้ามาพบนักเรียนพร้อมกับแจ้งให้นักเรียนทราบว่าห้องสมุดเปิดให้บริการได้แล้ว และครูยังกล่าวต่อว่าที่ห้องสมุดเปิดบริการได้เพราะได้นฤมลมาช่วยจัดและซ่อมหนังสือเมื่อวันเสาร์ที่ผ่านมา กลุ่มเพื่อนของนฤมลแสดงความดีใจและ

สนทนากับความดีของนฤมลที่มาช่วยครูจัดหนังสือ ถ้าไม่ได้นฤมลมาช่วยครูนกเขาคงไม่ได้อ่านหนังสือ
สนุก ๆ แน่ แล้วครูก็พูดเสริมต่อนักเรียนว่าเพื่อเป็นการตอบแทนความเสียสละของนฤมล ครูขอมอบ
ของขวัญให้เป็นรางวัลและขอให้ทุกคนช่วยปรบมือให้กับนฤมลด้วย

โปรแกรมการสอนแบบปกติ
การสอนครั้งที่ 4

<u>ชื่อเรื่อง</u>	น้ำใจ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักมีน้ำใจในการช่วยเหลือหรือถ้อยของหนักให้ครูหรือเพื่อนในโรงเรียน
<u>สื่อการสอน</u>	เอกสารการสอนเรื่อง น้ำใจ
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ก. ขั้นนำ ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความรู้จักมีน้ำใจในการช่วยเหลือหรือถ้อยของหนักให้ครูหรือเพื่อนในโรงเรียน สมควรกระทำหรือไม่ ข. ขั้นสอน 1. ครูอธิบายผลดีของการมีน้ำใจ แล้วให้นักเรียนอ่านเอกสารเรื่องน้ำใจ และเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถาม 2. ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการมีน้ำใจ หรือการไม่มีน้ำใจ ค. ขั้นสรุป ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนเรื่องน้ำใจ แล้วครูสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตความตั้งใจฟังของนักเรียน 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง น้ำใจ

ในช่วงเช้าเด็ก ๆ ต่างก็มาโรงเรียน วารินทร์ และเพื่อน ๆ ต้องข้ามอีกฟากถนนหนึ่ง ซึ่งมีลูกเลือกทำหน้าที่จราจรข้าม วันนี้วารินทร์ทั้งกระเป๋าทิ้งล้อและถุงอุปกรณ์ที่เตรียมมาทำอาหารในวิชาการงาน ช้างถนนบริเวณทางเข้าโรงเรียนจะมีร้านค้าอยู่ร้านหนึ่ง เพื่อนของวารินทร์บอกให้เธอรอก่อนเพราะเขาจะซื้อขนมรับประทาน เพื่อน ๆ ถามวารินทร์ว่าไม่ซื้อบ้างเหรอ วารินทร์บอกเพื่อนว่าวันนี้ตนเองต้องไปช่วยครูตักนมถั่วเหลืองขาย จึงจะไปตักนมถั่วเหลืองกับชาลาเปาเนื่องจากราคาถูกและมีคุณค่าอาหาร วิมลเพื่อนที่มาด้วยค้านว่าตอนเย็นก็ดื่มอยู่แล้วก็เปลี่ยนรสชาติบ้างซี ขณะที่วารินทร์และเพื่อน ๆ กำลังออกจากร้านค้า วารินทร์เห็นครูบุญใหญ่หิ้วถุงเอกสารถุงใหญ่และกระต่ายเทา-ขาวอีกหนึ่งม้วนเดินมาจะเข้าโรงเรียนวารินทร์เดินเข้าไปหาครูพร้อมกล่าวสวัสดี เพื่อน ๆ กล่าวสวัสดีครูตามวารินทร์ด้วย วารินทร์คิดขึ้นปล่อยให้ครูถือและหิ้วของพะรุงพะรังไปอย่างนั้นจนถึงโรงเรียนคงไม่ติดแน่ ว่าแล้ววารินทร์ก็ขอช่วยถือของให้ครู ครูกล่าวกับวารินทร์ว่าจะไหวเธอก็มีของถืออยู่แล้วพร้อมกับถามด้วยว่าถุงอะไรและให้ระวังของจะหลุดมือไม่รู้ตัว สมใจซึ่งเป็นเพื่อนที่มาด้วยก็เห็นวารินทร์จะช่วยครูถือของก็แสดงน้ำใจโดยการถือถุงกับข้าวและถุงอุปกรณ์วิชาการงานให้วารินทร์ วารินทร์กล่าวขอบใจเพื่อนแล้วเดินเข้าโรงเรียน จนถึงหน้าบันไดขึ้นอาคารครูขอตัวไปลงเวลาและให้วารินทร์เอาของไปวางที่โต๊ะครูพร้อมกับกล่าวขอบใจพวกเธอที่ช่วยถือของให้

ในห้องเรียนวารินทร์เดินเข้ามา สมใจก็ยื่นของที่ช่วยถือคืนให้กับเธอ วารินทร์กล่าวขอบใจสมใจ วิมลเดินเข้ามาใกล้วารินทร์พร้อมกับพูดต่อว่าวารินทร์ว่าของตัวเองถือเกือบไม่หมดแล้ว ยังเข้าไปอาสาช่วยครูถือของอีก วารินทร์เงย สมใจซึ่งเห็นวารินทร์ถูกวิมลต่อว่าเช่นนั้นจึงว่าปราชัยวิมลว่าเธอไม่ช่วยก็เฉย ๆ ไว้ พร้อมกับเตือนวิมลว่าจำไม่ได้หรอกที่วารินทร์เคยมีน้ำใจช่วยหอบงานให้เธอมาส่งครูครั้งก่อนนั้น วารินทร์เห็นสมใจกับวิมลต่อว่ากันจึงปราชัยและบอกเพื่อนทั้งสองว่าทุกคนพูดก็มีเหตุผลกันทั้งนั้นอย่ามัวมาเถียงกันเลย เพื่อนทั้งสองที่เถียงกันอยู่จึงหยุดลง

ที่ห้องประชุมของโรงเรียนวันนี้มีการอบรมนักเรียนระดับ ป.5-6 ประจำสัปดาห์ ครูเวรที่จะทำหน้าที่อบรมนักเรียนวันนี้ก็คือครูบุญใหญ่นั้นเอง ก่อนการอบรมก็จะมีการสวดมนต์ไหว้พระทำสมาธินั่งสงบนิ่งทุกครั้ง ครูบุญใหญ่เดินเข้ามาพร้อมกับกล่าวทักทายนักเรียน และได้อบรมนักเรียนเรื่องน้ำใจในวิชาจริยศึกษามีใจความว่า การมีน้ำใจนั้นไม่ได้ซุกเป็นบ่อให้กว้าง เพื่อต้องการให้มีมากเหมือนบ่อน้ำ แต่สิ่งนี้เป็นการสร้างมันขึ้นมาจากจิตใจที่บริสุทธิ์ไม่มีวันเหือดแห้ง ทุกคนในห้องเรียนฟังอย่างตั้งใจ และครูก็ยกตัวอย่างว่าเมื่อเช้าครูไม่ได้บอกหรือออกคำสั่งใด ๆ แต่เขาก็แสดงความมีน้ำใจออกมาช่วยครูถือ

ของนั่นคือ วารินทร์กับสมใจ เพื่อน ๆ ทราบเช่นนั้นจึงปรบมือให้เธอทั้งสอง และครู่ย้ากับนักเรียนว่า พวกเธอเห็นตัวอย่างที่ดีแล้วจะนำไปปฏิบัติได้หรือไม่ นักเรียนตอบรับได้ครับ ได้ค่ะ แล้วครูก็ให้นักเรียน ยืนขึ้นพร้อมกันและกล่าวทุกคนกลับบ้านได้

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 5

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ให้กันนิด
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแบ่งปันเครื่องอุปโภคให้แก่เพื่อนที่ขัดสน
<u>สื่อการสอน</u>	เอกสารการสอนเรื่อง ให้กันนิด
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ชั้น ดังนี้ ก. ชั้นนำ ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการแบ่งปันเครื่องอุปโภคให้แก่เพื่อนที่ขัดสน ควรกระทำหรือไม่ ข. ชั้นสอน 1. ครูอธิบายผลดีของการแบ่งปันเครื่องอุปโภคให้แก่เพื่อนที่ขัดสน แล้วให้นักเรียนอ่านเอกสารเรื่อง ให้กันนิด และเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถาม 2. ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการแบ่งปันเครื่องอุปโภคให้แก่เพื่อนหรือการไม่แบ่งปันเครื่องอุปโภคให้แก่เพื่อน ค. ชั้นสรุป ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนเรื่อง ให้กันนิด แล้วครูสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความตั้งใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง ใต้ก้นนิค

สัญญาณระฆังฟกกลางวันดังขึ้น อตุลย์เรียกนรากรซึ่งเป็นเพื่อนที่นั่งอ่านหนังสือต่อให้ไปทานข้าว นรากรบอกให้เพื่อนไปก่อนว่าตนเองยังไม่หิว เพื่อนเข้าชี้ให้ไปพร้อมกันและยังว่านรากรอีกว่ามีของดีอะไรหรือเปล่า นรากรตอบเพื่อนว่าเปล่าทั้ง ๆ ที่รู้ตัวเองดีว่าหิวเหมือนกัน แต่เขานั่งอ่านหนังสือต่อไป อภินันท์แก่แล้วชวนนรากรว่ามาดซิมรากับผู้จัดการ วิชัยเพื่อนอีกคนหนึ่งของนรากรเข้ามาพูดกับนรากรว่ามีอะไรไม่สบายใจให้เล่าสู่กันฟังจะได้ช่วยกันแก้ปัญหาพร้อมกับเรียบเรียงให้ฟังว่า หลายหัวดีกว่าหัวเดียว หรือรวมกันเราอยู่ แยกหมู่ตายเดียว เมื่อนรากรฟังวิชัยพูดจบ เขาจึงกล่าวขอบคุณเพื่อนและเล่าเรื่องที่ตนเองทำเงินหายไม่มีเหลือเลยแม้แต่บาทเดียว อตุลย์ฟังนรากรเล่าแล้วก็อุทานขึ้นก่อนเพื่อนและต่อว่านรากรว่าไม่ใช่เด็กนักเรียน ป. 1 แล้วที่ต้องมานั่งเศร้าจึงชวนนรากรไปทานข้าวพร้อมกับรับอาสาจะเลี้ยงข้าวนรากรเอง และวิชัยก็ค้านขึ้นไม่ได้จะช่วยกันแก้ปัญหาไม่ได้ให้อตุลย์แก้ปัญหาคนเดียว อย่างนี้เรียกว่าช่วยกันจ่ายถึงจะถูกพอวิชัยพูดจนเพื่อน ๆ ก็เอาเงินออกมารวมกันให้นรากร นรากรกล่าวว่าเงินที่เพื่อนให้เกินค่าข้าวหนึ่งจานจึงคืนให้เพื่อนพร้อมกล่าวว่าชอบใจเพื่อนแล้วชวนกันไปโรงอาหาร

ช่วงบ่ายชั่วโมงแรกเป็นวิชาภาษาไทย ครูให้นักเรียนทุกคนเตรียมตัวพูดเพื่อทดสอบจุดประสงค์ในหัวข้อที่ว่าเหตุการณ์ที่ข้าพเจ้าประทับใจมากที่สุดและเหตุการณ์ที่ตื่นเต้นที่สุดเลือกพูดในสองหัวข้อนี้เท่านั้น โดยเลือกเพียงหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง ครูจะทดสอบตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไปใครพร้อมก็เชิญได้ครูกล่าวว่านรากรพร้อมจึงออกไปแนะนำตัวแล้วพูดในหัวข้อเอง สิ่งທີ່ประทับใจมากที่สุดของข้าพเจ้า เขาพูดถึงน้ำใจของเพื่อนที่ทำให้เขาประทับใจมากที่สุดคือ เรื่องการที่เพื่อน ๆ สละเงินคนละเล็กคนละน้อยเป็นค่าข้าอาหารมื้อกลางวันให้กับตนเอง และนรากรยังกล่าวต่อว่าเพื่อนที่ช่วยเขาก็คือ อตุลย์ อภินันท์ และวิชัย ครูกล่าวกับนักเรียนว่าไม่รู้เรื่องนี้มาก่อนจึงขอชมเชยอตุลย์ อภินันท์ และวิชัย พร้อมให้เพื่อน ๆ ช่วยปรบมือให้ทั้งสามคนด้วยและครูยังกล่าวต่ออีกว่าการเสียสละครั้งนี้เป็นการแสดงน้ำใจเพื่อเพื่อนให้มีความสุข และทุกคนควรเอาเป็นตัวอย่างด้วย

โปรแกรมการสอนแบบปกติ
การสอนครั้งที่ 6

<u>ชื่อเรื่อง</u>	แบ่งกันหน่อย
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแบ่งปันเครื่องบริโภคร่วมกันแก่เพื่อนที่ขัดสน
<u>สื่อการสอน</u>	เอกสารการสอนเรื่อง แบ่งกันหน่อย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ชั้น ดังนี้ ก. ชั้นนำ ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการแบ่งปันเครื่องบริโภคร่วมกันแก่เพื่อนที่ขัดสน ควรกระทำหรือไม่ ข. ชั้นสอน 1. ครูอธิบายผลดีของการแบ่งปันเครื่องบริโภคร่วมกันแก่เพื่อนที่ขัดสน แล้วให้นักเรียนอ่านเอกสารเรื่องแบ่งกันหน่อย และเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถาม 2. ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการแบ่งปันเครื่องบริโภคร่วมกันแก่เพื่อนหรือการไม่แบ่งปันเครื่องบริโภคร่วมกันแก่เพื่อน ค. ชั้นสรุป ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนเรื่องแบ่งกันหน่อย แล้วครูสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตความตั้งใจฟังของนักเรียน 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง แบ่งกันหน่อย

ที่โรงอาหารของโรงเรียนในช่วงพักกลางวันวันหนึ่ง เด็กนักเรียนจะเอาห่อข้าวมารับประทาน และนั่งเห็นห้องๆ ตามห้องใครห้องมัน เสาวรสพูดกับเกษราและเพื่อน ๆ ว่าตนเองมีแกล้งส้มมาเป็นกับข้าว เกษราก็กล่าวว่าตนเองมีไข่เจียวมา เสาวรสบอกชักชวนให้เพื่อน ๆ ลองชิมแกล้งส้มฝีมือของคุณแม่เธอ และเสาวรสออกตัวว่าไม่ได้ชวนแต่เกษรา เธอชวนทุก ๆ คน แต่ชวนเกษราก่อนเพราะเห็นว่าเกษราเขามีแต่อาหารแห้ง ๆ กลัวจะติดคอ นิตยาต่อว่าเสาวรสว่าชวนแต่คนอื่นทานอาหารของตัวเอง แล้วตัวเสาวรสก็ทานแต่แกล้งส้มของเธอ จึงให้เสาวรสนิมของคนอื่นบ้างจะได้อาหารหลายรส

รุ่งเช้าแห่งซึ่งจักรยานมาโรงเรียนชั้นเนนคิดว่าจะปั่นแล้วปรากฏว่ารถเสียหลักเพราะเธอต้องประคองอยู่กับข้าวด้วย เจ้ากรรมรถล้มลงทำเอาทั้งตัวเหวี่ยงและถุงห่อข้าวจึงลงอยู่ที่พื้นแห่งจุนรถจักรยานเข้ามาโรงเรียนด้วยหน้าตาละห้อย เสาวรสเงยหน้าขึ้นหลังจากการใส่กุญแจรถ เห็นแห่งจึงร้องทักสวัสดี และมองหน้าแห่งกลัวถามว่าเป็นอะไรหน้าตาไม่ค่อยดี แห่งจึงเล่าเหตุการณ์รถล้มระหว่างเดินทางมาทำให้ห่อข้าวหกไม่มีจะรับประทานตอนกลางวัน เสาวรสพูดแหย่ว่าให้ซื้อเอาซิ แห่งจึงตอบไปว่าถ้าเขานำเงินมาคงไม่เดือดร้อน พูดพลางเธอก็ทำหน้าไม่ค่อยดี เสาวรสเข้าใจแห่งดีจึงพูดปลอบใจและชวนแห่งทานข้างกลางวันกับเธอ แห่งกล่าวขอบใจเสาวรสน้ำใจเอื้อเฟื้อแบ่งอาหารกลางวันให้เสาวรสนิมพูดตอบว่าตนเองเสียสละเพื่อนเพื่อนได้เสมอ

เสาวรสเป็นเด็กที่ช่วยเหลือเพื่อน ๆ ตลอดอย่างสม่ำเสมอ เสียงปรบมือดังขึ้นที่ห้องประชุม นั่นคือการมอบวุฒิบัตรนักเรียนดีเด่นประจำปีให้แก่เด็กหญิงเสาวรส คนดี ครูใหญ่เป็นผู้มอบ และให้โอวาทแล้วให้นักเรียนกลับบ้าน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 7

<u>ชื่อเรื่อง</u>	สุขใจ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแบ่งปันเครื่องอุปโภคให้แก่เพื่อนที่ขัดสน
<u>สื่อการสอน</u>	เอกสารการสอนเรื่อง สุขใจ
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ชั้น ดังนี้ ก. ชั้นนำ ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการแบ่งปันเครื่องอุปโภคให้แก่เพื่อนที่ขัดสน ควรกระทำหรือไม่ ข. ชั้นสอน 1. ครูอธิบายผลดีของการแบ่งปันเครื่องอุปโภคให้แก่เพื่อนที่ขัดสน แล้วให้นักเรียนอ่านเอกสารเรื่องสุขใจ และเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถาม 2. ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการแบ่งปันเครื่องอุปโภคให้แก่เพื่อนหรือการไม่แบ่งปันเครื่องอุปโภคให้แก่เพื่อน ค. ชั้นสรุป ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนเรื่องสุขใจ แล้วครูสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความตั้งใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง สุขใจ

คมสันต์เป็นเด็กยากจนพ่อแม่ของเขาไม่มีงานทำต้องหารับจ้างเขาไปวัน ๆ เสื้อผ้านักเรียนที่ทางโรงเรียนแจกให้สองชุดเขาก็ใส่จนเก่า และขาดตรงไหล่หนึ่งตัวอีกตัวหนึ่งใยผ้าบางมากแล้ว ซึ่งจะขาดในอีกไม่นาน อีระวัฒน์เป็นเพื่อนสนิทคนหนึ่งของคมสันต์

อีระวัฒน์กลับมาจากโรงเรียนถึงบ้านสวัสดิ์พ่อแม่ แม่ถามอีระวัฒน์ว่าเหนื่อยไหม และสั่งให้อีระวัฒน์รีบไปอาบน้ำเปลี่ยนผ้าเพราะพ่อแม่กำลังรอทานข้าวอยู่ อีระวัฒน์ก็ปฏิบัติตามที่แม่สั่งทันที แล้วลงมารับประทานอาหาร ขณะที่รับประทานอาหารไปได้สักพัก อีระวัฒน์ก็ยกแก้วน้ำดื่มแม่จึงถามเขาว่า อิ่มแล้วหรือ อีระวัฒน์จึงตอบแม่ไปว่าอิ่มแล้วครับ และยังถามแม่อีกว่าเสื้อผ้าของเขาที่ใส่ไม่ได้แล้วแม่ยังเก็บไว้อยู่หรือเปล่า แม่ตอบเขาว่ายังเก็บและพูดว่าแม่ได้รู้จะเอาออกจากตู้ไปไว้นานดี และชุดใหม่ก็ซื้อมาเพิ่มอีก พ่อสงสัยจึงถามอีระวัฒน์ว่าจะเอาชุดเก่าที่ใส่ไม่ได้แล้วไปทำไม อีระวัฒน์จึงอธิบายให้พ่อฟังว่าจะเอาไปแบ่งให้เพื่อนและเขาก็เล่าถึงเพื่อนคนที่เคยมาช่วยงานที่บ้านให้พ่อฟัง พ่อจึงร้องอ้อ พร้อมกับอธิบายลักษณะ เพื่อนของอีระวัฒน์และสนับสนุนให้เขานำไปให้เพื่อน แม่จึงถามอีระวัฒน์ว่าสิ่งของเหล่านั้นเพื่อนเขาจะเอาหรือ อีระวัฒน์ยืนยันกับแม่ว่าเพื่อนเขาไม่รังเกียจแน่ แม่จึงพูดตบท้ายคำว่า จะจัดการพบใส่ถุงให้ อีระวัฒน์กล่าวขอบคุณแม่และยิ้มอย่างสุขใน แล้วเดินออกจากห้องไป

รุ่งขึ้นในห้องเรียนอีระวัฒน์เห็นถุงกระดาษมาด้วยหนึ่งใบ เขาเห็นคมสันต์กำลังเอากระเป๋า นักเรียนเก็บที่โต๊ะ อีระวัฒน์จึงเอาถุงกระดาษกระทบแขนคมสันต์เป็นการทักทาย และเขาถามคมสันต์ว่าทำไมมาแต่เช้าได้แล้วยังถามต่ออีกว่ากางเกงทำไมถึงขึ้น คมสันต์จึงตอบว่าตัวเองซักและโดนฝนตอนกลางคืนจึงขึ้นอย่างนี้เห็น และคมสันต์ก็สงสัยว่าอีระวัฒน์หิ้วอะไรมาถุงใหญ่จึงขอลู อีระวัฒน์จึงสั่งให้เขาไปเปลี่ยนกางเกงที่คมสันต์กำลังใส่อยู่ คมสันต์จึงพูดเหยยใส่อีระวัฒน์ว่าจะให้ตนถอดกางเกงหรือยังไง พูดแล้วเขาก็หัวเราะ อีระวัฒน์พูดใส่คมสันต์ว่าตนเองไม่บ้าพร้อมกับให้คมสันต์ดูในถุงและสั่งให้ไปเปลี่ยนกางเกง คมสันต์ไปเปลี่ยนกางเกงตามที่อีระวัฒน์สั่งแล้วกลับมาขอลูของในถุงที่อีระวัฒน์ถือมา จึงรู้ว่ามันเป็นเสื้อผ้าสวย ๆ จึงถามอีระวัฒน์ว่าจะเอามาขายหรือ อีระวัฒน์ตอบไปว่าเอามาฝากเธอนั้นแหละ คมสันต์จึงกล่าวขบใจเพื่อนและถามว่าเอามาจากไหน อีระวัฒน์บอกคมสันต์ว่าเป็นเสื้อผ้าเก่าของตนที่ไม่ใส่แล้วคุณแม่เก็บไว้จึงนำมาฝากเธอ คมสันต์ยังถามต่ออีกว่าคุณแม่ไม่ว่าหรือ อีระวัฒน์อธิบายว่าแม่ของเขาไม่ว่าอะไรและแม่เขายังสั่งให้อีระวัฒน์ชวนคมสันต์ไปทานข้าวที่บ้านด้วย ทั้งสองสนทนากันไปถึงเรื่องในครอบครัวของอีระวัฒน์ต่อได้สักพัก เสียงสัญญาณการทำความสะอาดบริเวณก็ดังขึ้น ทั้งสองจึงลงไปปฏิบัติหน้าที่ตามที่รับผิดชอบ

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

การสอนครั้งที่ 8

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ช่วยเพื่อนคิด
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเสียสละเวลาในการให้ข่าวสารความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อนในโรงเรียน
<u>สื่อการสอน</u>	เอกสารการสอนเรื่อง ช่วยเพื่อนคิด
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ชั้น ดังนี้ ก. ชั้นนำ ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการช่วยเพื่อนคิดหรือให้ข่าวสารความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อนว่าควรกระทำหรือไม่ อย่างไร ข. ชั้นสอน 1. ครูอธิบายผลดีของการช่วยเพื่อนหรือให้ข่าวสาร แล้วให้นักเรียนอ่านเอกสารเรื่องช่วยเพื่อนคิด และเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถาม 2. ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการช่วยเพื่อนคิดหรือการไม่ช่วยเพื่อนคิด ค. ชั้นสรุป ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนเรื่องช่วยเพื่อนคิด แล้วครูสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตความตั้งใจฟังของนักเรียน 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง ช่วยเพื่อนคิด

สมฤทัยเป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง ชัยันศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ และเธอเป็นคนที่มีความจำเนื้อหาในบทเรียนได้แม่น ทำให้เธอสอบได้คะแนนเป็นอันดับหนึ่งของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกือบทุกภาคเรียน เพื่อนนักเรียนระดับเดียวกันจะรักเธอมาก เพราะเธอสามารถช่วยแนะนำหรือช่วยอธิบายเพิ่มเติมเนื้อหาบางเรื่องที่เพื่อนยังไม่เข้าใจและไม่กล้าซักถามในช่วงโมงเรียนให้เข้าใจได้ดีขึ้น ถ้าหากเพื่อนคนใดการเรียนอ่อนเธอก็จะช่วยสอนให้ตัวต่อตัวด้วยความมานะและให้กำลังใจเพื่อเสมอ เธอจึงบอกกับเพื่อนว่าการที่จะสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนนั้นไม่ใช่อยู่ที่ตัวเขาคนเดียว แต่ระดับผลการเรียนที่ดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียง เธอหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผมสมฤทัยทางการเรียนในรุ่นของเธอปีนี้จะต้องดีแน่นอน

ที่ห้องพักครู ครูสนทนากับสมฤทัยว่าเธอเป็นคนที่มีความสามารถคนหนึ่ง ในเรื่องการอธิบายหรือถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อนสามารถเข้าใจการเรียนดีขึ้น ครูยกตัวอย่างให้เธอฟัง เช่น ภาคเรียนแรกเธอช่วยอธิบายให้เพื่อนที่เรียนไม่ค่อยเก่งนักจนทำคะแนนได้สูงขึ้น และครูยังบอกกับสมฤทัยอีกว่าไหนเธอก็ทำความดีมาตลอด ครูอยากให้เธอสร้างความดีอีกครั้ง โดยช่วยเพื่อนอีก 5 คน ที่ครูเห็นว่าเขาย่อมนด้านการเรียน ครูให้เธอกลับไปคิดดูก่อนแล้วครูจะรอคำตอบจากเธอ สมฤทัยฟังครูแล้วจึงกล่าวกับครูว่าช่วงวันธรรมดาตอนเช้า และเย็นเธอต้องใช้เวลาทางบ้านช่วยแม่ทำงานเก็บของหลังจากเลิกขายแล้ว ส่วนช่วงพักกลางวันเธอก็ช่วยสอนหนังสือให้น้อง เธอจึงบอกกับครูว่าให้เพื่อน 5 คน ที่การเรียนอ่อนนั้นมารวมกันในช่วงพักกลางวัน แต่เธออธิบายเพิ่มเติมว่าเธอจะแบ่งเป็น 2 กลุ่ม และรับปากกับครูว่าจะดูแลให้อย่างใกล้ชิดด้วย ครูจึงกล่าวขอบคุณเธอและจะไปบอกเพื่อนให้เตรียมตัว

หลังจากวันนั้นเป็นต้นมาสมฤทัยต้องช่วยอธิบายหรือสอนหนังสือให้กับเพื่อนเพิ่มเติมจากครูอีกหนึ่งกลุ่ม การทำเช่นนั้นเป็นสิ่งที่หนักมากสำหรับเธอ แต่เธอก็ภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือเพื่อนให้มีผมสมฤทัยทางการเรียนที่ดีขึ้นมาก ในที่สุดชื่อของสมฤทัย ทำดี ก็ขึ้นชื่อที่ป้ายประกาศได้เป็นนักเรียนดีเด่นคนเดียวในปีการศึกษานั้น และมีรูปภาพของเธอถือโล่รางวัลนักเรียนดีเด่นอย่างภาคภูมิใจ

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

การสอนครั้งที่ 9

<u>ชื่อเรื่อง</u>	มิตรน้ำใจ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเสียสละเวลาในการช่วยเหลือครูหรือเพื่อนที่ได้รับอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย
<u>สื่อการสอน</u>	เอกสารการสอนเรื่อง มิตรน้ำใจ
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ชั้น ดังนี้ ก. ชั้นนำ ครูสนทนาชักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการช่วยเหลือครูหรือเพื่อนที่ได้รับอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยว่า สมควรกระทำหรือไม่ อย่างไร ข. ชั้นสอน 1. ครูอธิบายผลดีของการช่วยเพื่อนครูหรือเพื่อนที่ได้รับอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย แล้วให้นักเรียนอ่านเอกสารเรื่องมิตรน้ำใจ และเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถาม 2. ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการมีน้ำใจช่วยเหลือหรือไม่ช่วยเหลือเมื่อครูหรือเพื่อนที่ได้รับอุบัติเหตุ ค. ชั้นสรุป ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนเรื่องมิตรน้ำใจ แล้วครูสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความตั้งใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง มิตรน้ำใจ

หลังจากเรียนชั่วโมงสุดท้ายของภาคเช้า นารีไปรับประทานอาหารกลางวันที่โรงอาหารกับเพื่อน ๆ จากนั้นเธอก็รีบไปอ่านหนังสือที่อ่านค้างไว้ที่ซุ้มได้ร่มไม้ และที่ซุ้มได้ร่มไม้แต่ละที่ของโรงเรียน จะจัดทำเป็นห้องสมุดเคลื่อนที่โดยแขวนตะกร้าหนังสือไว้ได้ร่มไม้ให้เด็ก ๆ ได้เลือกสถานที่อ่านหนังสือ ได้สะดวกตามความสนใจ เด็กนักเรียนทุกคนมีระเบียบวินัยดีมากโดยไม่มีการขโมยหรือทำลายหนังสือ ดังนั้นหนังสือที่จัดวางไว้จะใช้ได้นานและไม่สึกขาดเสียหายง่าย

ขณะที่นารีนั่งอ่านหนังสือที่ได้ร่มไม้อย่างเพลิดเพลินนั้น ก็มีเสียงเด็กร้องขอความช่วยเหลือจากเธอ เธอจึงตอบไปว่าอย่าเพิ่งซี พี่ขออ่านหนังสือให้จบเล่มก่อน ทั้งที่เธอยังไม่ได้มองว่าเกิดอะไรขึ้นกับเด็ก เสียงเด็กร้องโหย ๆ แสดงถึงความเจ็บปวดถึงขั้นอีก นารีจึงวางหนังสือ แล้วมองไปยังเสียงร้องก็พบว่าเด็กเดินแข่งเท้าและมีอาการเหมือนได้รับบาดเจ็บที่เท้า นารีจึงถามเด็กไปว่าน้องไปโดนอะไรมา เด็กจึงตอบนารีว่าโดนเศษแก้วตำขาเธอจึงรีบพาเด็กไปห้องพยาบาล

ที่ห้องพยาบาลนารีพาเด็กมาและพูดกับเด็กว่าน้องรอพี่ตรงนี้และนั่งพักบนเก้าอี้ก่อนเดี๋ยวพี่จะทำให้แผลให้ และขณะนั้นเสียงสัญญาณเข้าห้องเรียนก็ดังขึ้น เธอจึงพูดกับน้องว่าเธอจะต้องไปเข้าห้องเรียนเพื่อไปสอบวิชานาฏศิลป์ถ้าเข้าห้องช้าเธอก็จะโดนทำโทษ พอพูดเสร็จเธอมองหน้าน้องด้วยความสงสารจึงพูดกับน้องไปว่าเอาละน้องไหน ๆ ก็เข้าช้าแล้วจะรีบทำแผลให้เสร็จก็แล้วกัน ทำแผลเสร็จเด็กจะเดินกลับห้องแต่เดินไม่ไหวเธอจึงค่อย ๆ พยุงไปส่งที่ห้องแล้วเธอก็รีบวิ่งไปสอบที่ห้องนาฏศิลป์

ที่ห้องนาฏศิลป์ขณะที่เพื่อน ๆ ของนารีรอเตรียมจะสอบภาคปฏิบัติหลังเรียนเนื้อหาภาคทฤษฎีเสร็จ นารีมาถึงขออนุญาตครูเข้าห้อง ครูจึงดูและบ่นว่าไม่ชอบคนมาเรียนสาย พร้อมถามเหตุผลจากเธอ เธออธิบายถึงสาเหตุที่ตนเองมาเข้าเรียนช้าเนื่องจากช่วยทำแผลให้น้องที่ห้องพยาบาล และครูก็มองไปที่เสื้อของนารีก็มีความเลื่อมติดอยู่บนเสื้อและที่มือของเธอก็ยังมียาเหลืองติดอยู่ ครูจึงไม่พูดว่าเธอต้องรีบเรียนนารีเพื่อสอนเนื้อหาทฤษฎีให้แล้วสั่งให้น้องรอเตรียมสอบภาคปฏิบัติให้เสร็จภายในชั่วโมง นารีตอบรับค่ะ พร้อมกันนั้นสมชายเพื่อนผู้ชายคนหนึ่งของเธอพูดเสริมขึ้นว่า นารีเขาเป็นผู้เสียสละเสมอและเป็นผู้ใจบุญชอบเสนอหน้าทำดีทุกครั้ง ครูได้ยินจึงดูเพื่อนชายของนารีทันทีว่านี่เขามีหน้าที่ปฏิบัติดีก็ฝึกไปเรื่อย ๆ การที่เพื่อนทำดีพวกเธอควรจะยกย่องสรรเสริญไม่ใช่พูดประชดเพื่อนอย่างนั้น และครูยังกล่าวอีกว่านารีเป็นเด็กดีมีน้ำใจ พวกเธอควรเอาเป็นตัวอย่างใช้หรือไม่ ครูถามนักเรียน เพื่อนชายนารีที่ถูกครูดูว่าจึงกล่าวขอโทษนารี เธอจึงบอกเพื่อนชายว่าไม่เป็นไร และเพื่อน ๆ ทุกคนก็ปรบมือให้กับเธอ เธอยิ้มพร้อมกล่าวว่าขอบคุณเพื่อน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

การสอนครั้งที่ 10

<u>ชื่อเรื่อง</u>	กำลังใจ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักพูดปลอบโยนเพื่อนเมื่อได้รับความทุกข์ยาก
<u>สื่อการสอน</u>	เอกสารการสอนเรื่อง กำลังใจ
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ชั้น ดังนี้ ก. ชั้นนำ ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการพูดปลอบโยนเมื่อเพื่อนได้รับความทุกข์ยากว่า ควรปฏิบัติหรือไม่อย่างไร ข. ชั้นสอน 1. ครูอธิบายผลดีของการพูดปลอบโยนให้กำลังใจเมื่อเพื่อนได้รับความทุกข์ยาก แล้วให้นักเรียนอ่านเอกสารเรื่องมิตรน้ำใจ และเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถาม 2. ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการได้พูดปลอบโยนให้กำลังใจหรือการไม่ได้พูดปลอบโยนให้กำลังใจเมื่อเพื่อนได้รับความทุกข์ยาก ค. ชั้นสรุป ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนเรื่องกำลังใจ แล้วครูสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความตั้งใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง กำลังใจ

ในห้องเรียนหลังเลิกเรียนวิชาคณิตศาสตร์แล้ว นักเรียนทุกคนออกจากห้องเพื่อไปรับประทานอาหารกลางวัน สมปองซึ่งขออนุญาตครูไปห้องน้ำก่อนหมดเวลาในช่วงโมงคณิตศาสตร์ประมาณ 10 นาที กลับเข้ามาในห้องเรียนไม่เห็นเพื่อนคนอื่นเหลืออยู่อีกนอกจากปราณีเพียงคนเดียวที่นั่งอยู่ใกล้หน้าต่าง ด้วยอาการทำท่าไม่สบายใจ สมปองเดินเข้าไปหาเขาพร้อมกับถามเขาว่าเป็นอะไรทำไมจึงมานั่งอยู่เพียงลำพังและไม่ยอมไปทานข้าวปราณีทำท่าอึ้งแล้วตอบสมปองว่าตนเองถูกครูดูเาก่อนหมดชั่วโมงเรียนเนื่องจากเธอไม่ได้ทำการบ้านมาส่งครู และเธอก็เอาจการบ้านขึ้นมาทำขณะเรียนครูเห็นเข้าจึงดุให้เขาไม่สบายใจจึงนั่งในห้อง ไม่ยอมไปทานข้าวสมปองเป็นเพื่อนไม่สบายใจจึงปลอบด้วยคำพูดต่าง ๆ ให้ฟังพร้อมชวนเพื่อนไปทานข้าวเพื่อจึงยอมไปทั้งสองลุกขึ้นเดินไปโรงอาหาร

ที่ได้ร่วมไม้หลังรับประทานอาหารกลางวันแล้วสมปองกับปราณีไปนั่งอ่านหนังสือและคุยกัน ปราณีจึงพูดกับสมปองว่าถ้าหากเขาไม่ได้สมปองให้กำลังใจตอนที่อยู่ในห้องคนเดียวเขาคงท้อใจไม่อยากจะทำอะไรและเขาก็กลัวชอบใจสมปอง สมปองมองหน้าปราณี พร้อมกับยอมรับและกล่าวว่าเขาเป็นเพื่อนกันมีเรื่องช่วยกันได้ก็ต้องช่วยกัน จากนั้นปราณียังพูดเสริมต่ออีกว่าต่อไป เขาจะตั้งใจเรียนวิชาคณิตศาสตร์ให้ดีที่สุด และขณะที่ทั้งสองคุยกันอย่างสนุมนั้นเสียงสัญญาณเข้าห้องเรียนช่วงบ่ายก็ดังขึ้นปราณีและสมปองจึงลุกขึ้นเตรียมไปเข้าห้องเรียน

ในห้องเรียนก่อนเปิดภาคเรียนครูประจำชั้นประกาศผลสอบแต่ละวิชาให้นักเรียนทราบคณิตศาสตร์เป็นวิชาสุดท้ายที่ครูประกาศโดยครูประกาศจากคนที่ได้ลำดับที่ท้าย ๆ ขึ้นมาหาลำดับที่ต้น ๆ ทำให้นักเรียนตื่นเต้นอยากจะทราบว่าใครได้ลำดับที่ 1 บางคนก็ใจร้อนอยากรู้เร็ว ๆ จึงถามครูว่าจะประกาศหรือยังคะ ครูประกาศไปเกือบหมดแล้วเหลืออีก 2 คน ครูจึงประกาศลำดับที่ 2 ได้แก่ สมปอง เพื่อน ๆ ก็ปรบมือ ครูประกาศต่อลำดับที่ 1 ได้แก่ ปราณี สมปอง เข้ามากอดปราณีแสดงความยินดีและเพื่อน ๆ ก็ปรบมือให้ จากนั้นครูเรียกปราณีให้เข้าไปหาและแสดงความยินดี พร้อมกับชมเชยเธอที่ปรับปรุงตัวเองจนผลการเรียนดีขึ้น และครูถามถึงวิธีการปฏิบัติตัวของเธอที่ทำให้ผลการเรียนดี ปราณีอธิบายวิธีปฏิบัติตัวให้เพื่อนฟัง พร้อมบอกว่าเธอมีสมปองคอยให้กำลังใจเธอจึงมีความมานะพยายามขยันทบทวนทุกครั้งหลังครูสอนจึงทำให้เธอประสบความสำเร็จดังกล่าว ครูจึงพูดกับปราณีว่าขอให้ตั้งใจต่อไปและถ้ามีปัญหาอะไรให้บอก เธอจะรับคำคร่ำครวญคะ แล้วครูให้ทุกคนช่วยกันปรบมือให้กับสมปองด้วยที่มีส่วนช่วยทำให้ปราณีสอบได้ลำดับที่ 1 จนสำเร็จ และขอให้ทุกคนเอาตัวอย่างสมปองที่เห็นเพื่อนไม่สบายใจก็รู้จักให้กำลังใจและคอยปลอบใจ กล่าวจบครูก็สั่งให้นักเรียนแยกกลับบ้านได้

โปรแกรมการสอนแบบปกติ
การสอนครั้งที่ 11

<u>ชื่อเรื่อง</u>	สละกันนิต
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสละที่นั่งในโรงอาหารให้แก่เพื่อนในโรงเรียน
<u>สื่อการสอน</u>	เอกสารการสอนเรื่อง สละกันนิต
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ชั้น ดังนี้ ก. ชั้นนำ ครูสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการสละที่นั่งในโรงอาหารให้แก่เพื่อน ในโรงเรียนว่า ใครเคยปฏิบัติหรือใครไม่เคยปฏิบัติ และควรกระทำหรือไม่ ข. ชั้นสอน 1. ครูอธิบายผลดีของการสละที่นั่งในโรงอาหารให้แก่เพื่อน แล้วให้นักเรียน อ่านเอกสารเรื่องสละกันนิต และเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถาม 2. ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการสละที่นั่งหรือการไม่สละที่นั่ง ในโรงอาหารให้แก่เพื่อนในโรงเรียน ค. ชั้นสรุป ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนเรื่องสละกันนิต แล้วครูสรุป เพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความตั้งใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง สละกันนิด

วันหนึ่งจารุวรรณเรียนวิชาพลศึกษาเป็นชั่วโมงสุดท้ายของภาคเช้า เมื่อเรียนเสร็จเธอจึงรีบไปเปลี่ยนเสื้อผ้าและเตรียมไปรับประทานอาหารกลางวันที่โรงอาหาร เพื่อ ๆ ของเธอไปกันเกือบหมดแล้วเหลือเพียงพรณากับจารุวรรณสองคนเท่านั้น พรณาจึงถามจารุวรรณว่าเปลี่ยนเสื้อผ้าเสร็จหรือยัง จารุวรรณตอบเสร็จแล้ว และพรณาก็พูดขึ้นอีกว่าวันนี้ครูปล่อยพักช้าที่โรงอาหารคงแน่น จารุวรรณเสริมคำพูดของพรณาว่าใช่และที่นั่งก็คงจะไม่มีเหลือให้นั่งแล้วทั้งสองเดินไปยังโรงอาหาร

ที่โรงอาหารทุกคนกำลังนั่งทานอาหารเต็มไปหมดจริง ๆ อย่างที่จารุวรรณพูดไว้ทั้งจารุวรรณและพรณาเดินชะเง้อคอมองหาที่นั่งอยู่ข้างโรงอาหาร สุกัญญาเพื่อนของจารุวรรณกับพรณาซึ่งนั่งรับประทานอาหารอยู่ก่อนมองมายังจารุวรรณกับพรณาก็รู้ว่าทั้งสองคงจะเพลียจากการ เล่นและหิว เหมือนกับเขา เธอจึงบอกเพื่อนที่นั่งด้วยกันอีกสามคนให้ช่วยขยับที่ให้กับจารุวรรณกับพรณาอีกสองคนด้วย ปู่เพื่อนที่นั่งอยู่กับสุกัญญาจึงบ่นขึ้นรื้อยว่าโรงอาหารมีที่นั่งจำกัดมีวทอะไรชักช้า จารุวรรณตอบว่าตนเองรีบที่สุดแล้วแต่ที่เธอช้าเพราะเธอสอบภาคปฏิบัติสุกัญญาจึงปรามปู่และพูดอธิบายให้ฟังว่าพวกเขาเองก็อาจจะเจอเหตุการณ์แบบนี้ซ้ำอีกวันก็ได้ จึงชวนจารุวรรณกับพรณาเข้ามานั่งเบียด ๆ กันหน่อย ทุกคนที่เป็นเพื่อนห้องเรียนเดียวกัน จารุวรรณรับประทานอาหารแล้วก็รีบออกจากโรงอาหาร เพราะชั่วโมงต่อไปต้องเตรียมอุปกรณ์ไปเรียนวิชาดนตรี จารุวรรณกล่าวขอบคุณเพื่อนในกลุ่มที่สละที่นั่งให้เธอกับพรณาได้นั่ง

ในห้องเรียนดนตรีเก้าอี้และโต๊ะลดลงเพราะภารโรงนำไปซ่อมแซมยังไม่นำกลับมาไว้ที่เดิม ทำให้โต๊ะและเก้าอี้ไม่พอที่จะใช้เรียน ครูจึงบอกให้นักเรียนนั่งเบียดกันไปก่อนในชั่วโมงนี้ สุกัญญาพูดขึ้นว่าไม่เป็นไรค่ะห้องของพวกเธอไม่มีปัญหาอยู่แล้ว นั่งเบียดกันแบบนี้แหละจะได้รักกันมาก ๆ พอพูดจบเพื่อนในห้องก็เฮ้ทั้งห้อง บรรยายภาคในห้องเรียนดนตรีสนุกสนานครึกครื้นทุกคนยิ้มแย้มแจ่มใส ออกจากห้องสุกัญญาเดินคุยกับเพื่อนว่าวันนี้ตนเองเจอแต่เก้าอี้ดนตรีทั้งนั้นเลย ทั้งที่โรงอาหารและห้องดนตรี และเธอยังบอกกับเพื่อนว่าเธอก็สุขใจที่ได้สละที่นั่งเล็ก ๆ น้อย ๆ เธอจึงถือว่าเป็นโอกาสดีของเธอที่ได้แสดงน้ำใจกับเพื่อนพูดจบเพื่อนเดินมาด้วยกันก็กล่าวชมเธอว่าเป็นคนมีน้ำใจและน่ารัก

โปรแกรมการสอนแบบปกติ
การสอนครั้งที่ 12

<u>ชื่อเรื่อง</u>	จิตแจ่มใส
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสละความสุขสบายช่วงพักกลางวัน ไปช่วยครูหรือเพื่อนทำกิจวัตร
<u>สื่อการสอน</u>	เอกสารการสอนเรื่อง จิตแจ่มใส
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ชั้น ดังนี้ ก. ชั้นนำ ครูสนทนากลัมนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการสละความสุขสบายช่วงพักกลางวัน ไปช่วยครูหรือเพื่อนทำกิจวัตรว่า และควรกระทำหรือไม่ ข. ชั้นสอน 1. ครูอธิบายผลดีของการช่วยครูหรือเพื่อนทำกิจวัตร แล้วให้นักเรียนอ่านเอกสารเรื่องจิตแจ่มใส และเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถาม 2. ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการช่วยหรือไม่ช่วยครูหรือเพื่อนทำกิจวัตรช่วงพักกลางวัน ค. ชั้นสรุป ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนเรื่องจิตแจ่มใส แล้วครูสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตความตั้งใจฟังของนักเรียน 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง จิตแจ่มใส

หลังรับประทานอาหารกลางวันเสร็จ สุกัญญาจะไปหาคุณครูนางนุชซึ่งเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เคยสอนเธอมาเมื่อเธอเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เกือบทุกวัน วันนี้เธอไปหาครูและถามครูว่าเธอจะช่วยอะไรได้บ้าง พอครูได้ยินเสียงก็จำได้ว่าเป็นเสียงของสุกัญญา ครูยิ้มให้แล้วพูดว่ากำลังคิดว่าจะหาใครมาช่วยงานได้บ้าง เพราะครูกำลังจะเตรียมเอกสารในการสอนภาคปฏิบัติรุ่นน้องแต่ยุ่งหนังสือเพราะน้องยังเก็บไม่เรียบร้อย สุกัญญาก็พูดขึ้นว่าถ้าเช่นนั้นเธอก็จะช่วยจัดมมหนังสือให้น้องเอง ครูถามสุกัญญาว่าจะไม่ไปทำงานของตนเองหรือเธอก็ตอบครูว่าเธอทำเสร็จในชั่วโมงแล้ว สุกัญญาจัดมมหนังสือไปและคุยไปด้วยและยังบอกกับครูว่าเธอจะมาช่วยงานครูทุกวัน ครูตอบรับเธอว่าดีพร้อมกับชมเธอว่าเป็นเด็กที่น่ารักเสมอ และครูยังถามอีกว่าเธอไม่คิดอยากไปเล่นกับเพื่อนบ้างหรือเธอยิ้มและพูดว่า กลับไปบ้านก็ได้เล่นตอนนี้นะเธออยากจะช่วยครู เธอส่งสารครูที่เห็นครูไม่ได้พัก

วันต่อมาช่วงพักกลางวันสุกัญญาก็ไปทำหน้าที่ช่วยครูเหมือนเดิม ตั้งแต่เข้าไปในห้องเธอก็ไม่เห็นครู เธอจึงจัดมมหนังสือไปเรื่อย ๆ จนเสร็จ จัดเสร็จเธอก็นั่งอ่านหนังสืออยู่ตรงมมหนังสือของน้องและมีเด็ก ๆ นั่งล้อมฟังการอ่านหนังสือของเธออย่างสนใจ จนสัญญาณเข้าห้องเรียนดังขึ้นครูนางนุชก็ยังไม่กลับเข้ามา สุกัญญาจึงต้องคมน้องให้นั่งมาธิ โดยการเล่นเกมส์เจียบ เธอบอกกับน้องว่าใครที่ไม่สามารถควบคุมตนเองให้สงบได้ถือว่าแพ้ต้องออกมายืนหน้าห้องและหมดสิทธิ์นั่งนิทานสนุก ๆ เด็กทุกคนในห้องเชยบ๊องเธอและนั่งเจียบ ครูนางนุชเดินเข้ามาด้วยอาการรีบร้อน คิดในใจว่าเด็กในห้องคงเล่นกันเสียงดังแน่ แต่ปรากฏว่าตรงกันข้ามเด็กในห้องเจียบครูแปลกใจจึงเดินเข้าห้องเห็นสุกัญญาเอนเอาหลังพิงที่ขอบหน้าต่าง ครูกล่าวชอบใจเธอแล้วบอกกับสุกัญญาว่าตนเองติดประชุมถ้าหากไม่ได้เธอช่วยดูแลน้องตอนนี้นะคงจะเสียงดังและยังบอกอีกว่าให้สุกัญญารับไปเรียน เด็กหนึ่งพอได้ยินว่าสุกัญญาจะต้องขึ้นไปเรียนก็พูดขึ้นว่า พี่ครับพี่ผิดสัญญาไหนพี่ว่าจะเล่านิทานให้พวกเราฟัง เด็กคนอื่น ๆ ลืมตาขึ้นและเสริมขึ้นว่าใช้หนูอยากฟังนิทานอีก ครูเลยปริ่มว่าเออละ พี่เขาจะขึ้นไปเรียน พวกเธออยากให้พี่เขาถูกทำโทษหรือคะ ครูตบตบโดยพูดกับเด็กว่าครูจะเล่าให้ฟังเองเอาไหมเด็ก ๆ ยิ้มและชอบใจ

วันขึ้นปีใหม่ก็จะมีการอวยพรด้วยคำพูด การให้ช่อดอกไม้ การมอบบัตร ส.ค.ส. หรือของขวัญเล็ก ๆ น้อย ๆ ปีนี้สุกัญญาได้นำมาลัยที่ร้อยด้วยดอกมะลิมามอบให้ครูประจำชั้นและครูนางนุช ครูนางนุชพูดกับสุกัญญานี้จะของขวัญเล็ก ๆ น้อย ๆ สำหรับเธอที่เป็นเด็กดี มีน้ำใจ เสียสละความสุขมาช่วยงานครูอย่างสม่ำเสมอ ครูขออวยพรให้เธอจงมีความสุข และเจริญก้าวหน้าในด้านการเรียน สุกัญญายกมือไหว้และกล่าวขอบคุณครู และวันนี้เป็นวันที่สุกัญญามีความสุขในร่างที่แจ่มใส

โปรแกรมการสอนแบบปกติ
การสอนครั้งที่ 13

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ให้เธอก่อน
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสิทธิของตนในการเข้ารับบริการซื้ออาหารเพื่อนทำกิจวัตร
<u>สื่อการสอน</u>	เอกสารการสอนเรื่อง ให้เธอก่อน
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ชั้น ดังนี้ ก. ชั้นนำ ครูสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการสิทธิของตนในการเข้ารับบริการซื้ออาหารกลางวันให้แก่เพื่อนในโรงเรียนที่จำเป็นว่าควรกระทำหรือไม่ ข. ชั้นสอน 1. ครูอธิบายผลดีของการสิทธิของตนในการเข้ารับบริการซื้ออาหารกลางวันให้แก่เพื่อนในโรงเรียนที่จำเป็น แล้วให้นักเรียนอ่านเอกสารเรื่องให้เธอก่อน และเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถาม 2. ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการสิทธิหรือไม่สิทธิในการเข้ารับบริการซื้ออาหารกลางวันให้แก่เพื่อนในโรงเรียนที่จำเป็น ค. ชั้นสรุป ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนเรื่องให้เธอก่อน แล้วครูสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตความตั้งใจฟังของนักเรียน 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง ใต้เธอก่อน

ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง เวลาพักกลางวันจะมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คอยเวียนมาช่วยบริการอาหารกลางวันวันละห้องให้แก่ห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 วันนี้เป็นหน่วยบริการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 ดังนั้นนักเรียนชั้น ป. 6/2 ทุกคนต้องรีบรับประทานอาหารก่อนแล้วจึงค่อยกระจายไปตามจุดต่าง ๆ ในโรงอาหาร ขณะที่ชั้น ป.6 เข้าแถวซื้อกับข้าวอยู่ก่อนหน้านี้พอดีมีน้องชั้น ป.1 อีกสามคนที่ต่อท้ายพรเทพเห็นว่าเหลือเพียง 3 คน น่าจะให้น้องได้ซื้อกับข้าวก่อนจึงสะกิดเพื่อนแล้วพูดเรื่องให้น้องแข่งคิดพวกตนซื้อกับข้าว คำพูดของพรเทพทำให้เพื่อนยอมหลบให้น้องแข่งคิวขึ้นก่อนเมื่อน้องแข่งคิวขึ้นซื้อกับข้าวแล้วพรเทพเห็นน้องถือสามเกลอด้วยความร้อนใจจึงเข้าไปช่วยถือให้และให้น้องเดินตามเขาไปพร้อมกับสิ่งของที่ซื้อวิชัยให้ช่วยน้องอีกคนหนึ่งถือของด้วย วิชัยถามน้องว่านั่งตรงไหนน้องชี้มือพร้อมเดินนำหน้า ครมยุรีเห็นพรเทพกับวิชัยช่วยถือสามเกลอกับข้าวให้น้องจึงเดินเข้ามากล่าวขอใจเขาทั้งสองและให้น้องกล่าวขอบคุณพรเทพกับวิชัยด้วย เสียงเด็กกล่าวขอบคุณอย่างน่ารัก จากนั้นพรเทพกับวิชัยจึงขอตัวไป

ตรงมยุรีนำหลังจากที่พรเทพกลับมานั่งรับประทานอาหารเช้าใกล้จุดขายน้ำ พรเทพก็มองเห็นการเข้าแถวซื้อน้ำซึ่งมีน้องชั้น ป.1 สลับกับน้องชั้น ป.2 ป.3 ด้วย และคนสุดท้ายเป็นน้องชั้น ป.1 เข้าแถวรอซื้อน้ำด้วยอาการท่าทางว่าจะเผลอจากการรับประทานอาหารเช้า พรเทพเห็นเช่นนั้นจึงเข้าไปพูดกับน้องที่ยืนเข้าแถวอยู่ข้างหน้าให้น้อง ป. 1 ที่มีอาการเผลอได้ซื้อน้ำก่อน ทุกคนที่ยืนอยู่ด้านหน้าหันกลับมามองน้องซึ่งมีริมฝีปากแดงแล้วยอมหลบให้น้องพรเทพยิ้มและกล่าวขอบคุณน้องเหล่านั้น พรเทพกับเด็กชายวิชัย ที่เป็นผู้เสียสละในการให้สิทธิ์และช่วยพูดกับน้อง ๆ ขึ้นก่อนให้น้องชั้น ป.1 ได้ซื้ออาหารก่อน ครูขอมอบของให้ทั้งสองคนละกล่องเพื่อเป็นกำลังใจ และครมยุรีสั่งให้ทุกคนดูเป็นตัวอย่าง ทุกคนปรบมือให้พรเทพกับวิชัยยิ้มอย่างสุขใจ

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

การสอนครั้งที่ 14

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ปัจจัยนิเทศ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจลักษณะของความเสียหายจากการใช้เทคนิคแม่แบบ
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ครูดำเนินการ ดังนี้ 1. ครูให้นักเรียนสรุป และทบทวนเกี่ยวกับลักษณะของความเสียหาย 2. ครูให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับผลดีของความเสียหายตลอดจนข้อแตกต่างระหว่างการเสียหายกับการไม่เสียหาย ที่ได้จากการเรียนรู้ โดยการสังเกตจากตัวแบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 3. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และแสดงความคิดเห็น 4. ครูกล่าวปิดโปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรม

การประเมินผล

สังเกตจากความตั้งใจในการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายสุทธิชัย เดมสุวรรณนิธิ
 วัน เดือน ปีเกิด 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2505
 สถานที่เกิด อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
 ที่อยู่ปัจจุบัน 9/1 หมู่ 2 ตำบลหน้าสตน อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช 80170

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 4

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนวัดโคกสูง อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2524 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากวิทยาลัยเทคนิคกาญจนบุรี
 พ.ศ. 2526 ป.กศ.สูง (วิชาเอกการประถมศึกษา) จากวิทยาลัยครูกาญจนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
 พ.ศ. 2530 ศษ.บ. (วิชาเอกการบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช จังหวัดนนทบุรี
 พ.ศ. 2531 ค.บ. (วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา วิชาภาษาไทย) จากวิทยาลัยครุศรีนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
 พ.ศ. 2537 กศ.ม. (วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนวัดหน้าสตน อำเภอดุสิต จังหวัดนครราชสีมา

บทคัดย่อ

ของ

สุทธิชัย เดชสุวรรณนิธิ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2537

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อความเสียสละ
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าสตน อำเภอดุสิต จังหวัดนครราชสีมา
 ปีการศึกษา 2536

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคะแนน
 จากแบบสอบถามความเสียสละต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 20 คน แบ่งเป็น
 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุม
 ได้รับการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แบบสอบถามความเสียสละ โปรแกรม
 การใช้เทคนิคแม่แบบ และโปรแกรมการสอนแบบปกติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบด้วย
 t - test

ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. นักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้นหลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีความเสียสละสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอน
 แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE EFFECT OF MODELING TECHNIQUE ON SACRIFICE OF
PRATHOM SUKSA IV STUDENTS OF WAT NASATHON SCHOOL
IN AMPHOE HUA SAI CHANGWAT NAKHON SI TAMMARAT

AN ABSTRACT

BY

SUTTICHAI DEAHSUVANNITI

Presented in partial fulfillment of the requirements for
the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

February 1994

The Purpose of the experiment was to study the effect of modeling technique on sacrifice of Prathom Suksa VI students of Wat Nasathon school in Amphoe Hua Sai, Changwat Nakhon Si Thammarat of the academic year 1993

The sample was selected from Prathom Suksa VI students who had scores sacrifice questionnaires were lower than twenty-five percentile. The twenty students were equally divided into an experimental group and a control one. The modeling technique was used in the experimental group while the control one was taught by the conventional method. The instruments were the sacrifice questionnaires, the modeling technique program and the conventional method program. The data was analysed by using the t - test.

The results were as follows :

1. The sacrifice scores of students exposed to modeling technique were significantly higher than before the experiment at .01 level.
2. The sacrifice scores of students were taught by the conventional method were significantly higher than before the experiment at .01 level.
3. The sacrifice scores of students exposed to modeling technique were significantly higher than those of the students whom were taught by the conventional method at .01 level.